

कोभिडजन्य संक्रामक फोहोर बिक्री

सरकारले कोभिडजन्य फोहोर बिक्रीमा पूर्ण रोक लगाएको छ तर अधिकांश ठूला अस्पतालले आम्दानी स्रोत भन्दै संक्रमण फैलाउन सक्ने यस्ता फोहोर बेचिरहेका छन्

राष्ट्रिय ट्रमा सेन्टरमा थुपारिएको सिरिन्जलगायत कोभिडजन्य फोहोर ।

चित्रकार : प्रशान्त माली/कान्तिपुर

प्रशान्त माली (काठमाडौं)

सिरिन्जले पाँचवटा ठूला बाल्टिन भरिएका छन् । ब्लड ब्याग, ग्लोब्स, मास्क, गज, कपासजस्ता कोभिड वाईबाट संकलित फोहोर प्लास्टिकमा थन्क्याइएको छ । भाइलहरू बोरोमा कोभिडका छन् भने केमिकल जथाभावी राखिएको छ ।

यो दृश्य राष्ट्रिय ट्रमा सेन्टरको हो, जहाँ वीर अस्पतालले कोभिडजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्दै आइरहेको छ । वीरमा कोभिड संक्रमित फोहोर व्यवस्थापन गर्न आधुनिक 'माइक्रोओभन' जस्ता प्रविधि छैनन् । फोहोर निर्मलीकरण गर्ने दुइटा 'अटोक्लेभ' मेसिनमध्ये एउटा तीन महिनादेखि थन्किएको छ । अर्को बेलाबेला विग्रिएरहन्छ । अमेरिकी सहयोग नियोग (यूपिएड) ले दिएको नयाँ मेसिन पनि तीन महिनादेखि जडान गरिएको छैन । ट्रमा सेन्टरकै सिरिन्ज पनि दुइटा ड्रममा भरिइसकेका छन् । यहाँको अटोक्लेभ सातायता विग्रिएको छ ।

पाटन अस्पतालमा चारवटा अटोक्लेभ मेसिनमध्ये दुइटा वर्षौंदेखि विग्रिएका छन् । नयाँ खरिद गरेको दुईमध्ये एउटा दुई महिनादेखि मर्मत हुन सकेको छैन । कोभिड र ननकोभिड वाईबाट संकलित फोहोर एकै ठाउँमा मिसाइएको छ । पाटन र टेकुको सहिद शुकुराज टुफिकल तथा सरुवा रोग अस्पतालले सुईबाहेक ग्लोब्स, भाइललगायत अन्य कोभिडजन्य फोहोर बिक्रीमा पठाउने गरेका छन् । थापाथलीको प्रसूति गृहले पनि कोभिडजन्य फोहोर बिक्रीमा पठाइरहेको छ ।

नयाँ बानेश्वरको सिभिल अस्पतालले कोरोनाविरुद्धको खोपको भाइल र सिरिन्ज माइक्रोओभनमाफत व्यवस्थापन गर्छ । तर, कोभिड वाईबाट निस्कने स्लाइन पाइप, गज, कपास, पानीका बोतल, औषधिको बट्टा भने केमिकल प्रयोगको भरमा सिधै विक्रेतालाई पठाउने गरिएको छ । सिभिलमा कीटाणु नष्ट गर्ने अटोक्लेभ मेसिन छैन । माइक्रोओभनले फोहोर स-साना टुक्रा बनाउने भएकाले पुनः प्रयोग गर्न चिन्दिन । महाराजगन्जको त्रिवि शिक्षण अस्पतालले भने कोभिड फोहोर बिक्रीमा रोक लगाएको छ ।

सरकारले स्वास्थ्य संस्थालाई कोभिडजन्य फोहोरमैला बिक्रीवितरणमा पूर्ण रूपमा रोक

लगाएको छ । ल्यान्डफिल साइट पुगेका नकृहेने फोहोरसमेत पुनः प्रयोग गर्न नमिल्ने गरी व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर, अधिकांश ठूला अस्पतालले आम्दानी स्रोत भन्दै कोभिडजन्य फोहोरसमेत बिक्री गर्ने गरेका छन् । 'कोभिड-१९ महामारी आपतकालीन स्वास्थ्यजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापन अन्तर्गत निर्देशिका-२०७५' को दफा ५ ले त कोभिडजन्य फोहोरमैला पुनः प्रयोगमा नै बन्देज लगाएको

अटोक्लेभ गरेपछि कीटाणु नष्ट हुने भएकाले बिक्रीमा पठाउन मिल्ने दाबी गरे ।

जनस्वास्थ्यविद् डा.विन्जला श्रेष्ठ सिरिन्जबाट कोभिड मात्र नभई एचआईभी, हेपाटाइटिस, कुष्ठरोग, टाइफाइड, जिन्डसजस्ता रोग पनि सँगै खतरा रहेको बताउँछन् । 'कोभिडजन्य फोहोर ढलमा मिसिएमा हेजा फैलिन सक्छ । केमिकल मिसिएको माटोबाट उच्चनी हुने खाद्यान्नसमेत हानिकारक हुन्छ,' उनले भनिन्, 'अस्पतालले मापदण्ड कडाइका साथ पालना गर्नुपर्छ । स्वास्थ्य मन्त्रालयले पनि अनुगमन गर्नुपर्छ ।'

कोभिडजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापन अन्तर्गत निर्देशिकाअनुसार कोभिड तामामा ४ घण्टा, कपडा तथा काठमा १ दिन, सिसा र फोहोर पानीमा २ दिन, प्लास्टिक तथा स्टीलमा ४, मोडकल मास्कको बाहिरी सतहमा ७ दिनसम्म जीवित रहन सक्छ । फोहोर व्यवस्थापनमा लापरवाहीकै कारण गत वर्ष जेठमा संक्रमित फोहोरबाट काठमाडौं महानगरका ३१ जना सफाइकर्मी एकै पटक संक्रमित भएका थिए ।

निर्देशिकाले कोभिड संक्रमित फोहोरको वर्गीकरण ६ किसिमले गर्नुपर्ने औत्याएको छ । नकृहेने, कुहिन, व्याथलोजनकल (साल, टयुमर), धारिलो वस्तु, अन्य संक्रामक (कपास, गज, ब्लड ब्यागलगायत) र प्रयोग गरिएका व्यक्तितगत सुरक्षा सामग्री छुट्याउनुपर्छ । जैविक खतरा लेखिएको भोलामा सुरक्षित राख्नुपर्छ । नकृहेने कागज, प्लास्टिक, बोतल, धातु वस्तु अटोक्लेभ गर्नुपर्छ । सुई भने अनिवार्य रूपमा काटने मेसिन प्रयोग गरेर अटोक्लेभ वा क्लोरिनको भोलामा डुबाएर खाल्टामा फाल्नुपर्छ । अति संक्रमित फोहोरमैलाको व्यवस्थापन २४ घण्टाभित्रमा गरिसक्नुपर्छ । फोहोरमैलाको रेकर्डसमेत राख्नुपर्नेमा अधिकांश अस्पतालहरूले त्यसो गर्दैनन् ।

वीरमा दैनिक हजार जनाभन्दा बढीले भ्याक्सिन लगाउने गरेका छन् । फोहोर व्यवस्थापनमा लामो समयदेखि अस्तव्यस्त हुँदा पनि सुधार गर्न नवीर प्रशासनले चासो दियो न स्वास्थ्य मन्त्रालयले नै । वीर अस्पताल प्रमुख भूपेन्द्रकुमार बस्नेतले मेसिन विग्रिन/मर्मत गर्ने क्रम निरन्तर चलिइरहेको सामान्य प्रक्रिया रहेको बताए । **बाँकी पृष्ठ ६**

● क्वारेन्टिन, आइसोलेसन, होल्डिङ क्षेत्र, संक्रमित व्यक्तिका घरबाट उत्पादित फोहोर सिधै संकलकहाँ

● गाउँघरतिर भने वन क्षेत्रमा फालिँदै

● भोलिदेखि १२ वर्षमाथिका बालबालिकालाई कोभिडविरुद्धको मोडनाँ खोप

● १ करोड ४० लाख मात्रा खोप स्टकमा तर बुस्टर डोज दिनेबारे अझै टुंगो छैन

● पृष्ठ ३

सुत्केरीलाई गोठ

बेथा लागेदेखि सुत्केरी भएको दुई-तीन साता त कतिपयले ४५ दिनसम्म छुन मान्दैनन्

हरि गौतम (रुकुम पूर्व)

सकेसम्म स्वास्थ्य संस्थामा नभए घरमै सुरक्षित सुत्केरी गराउने क्रम बढेको छ । तर, रुकुम पूर्वको एक गाउँमा सुत्केरीलाई अझै पनि गोठमा राखेर चलन कायमै छ । सिस्ने गाउँपालिका-१ का बासिन्दा अहिले पनि सुत्केरीलाई बस्नुभाउ बाँजे गोठमा राख्छन् । व्यथा लागेदेखि सुत्केरी भएको दुई-तीन सातासम्म र कतिपयले ४५ दिनसम्म सुत्केरीलाई छुन मान्दैनन् ।

गाउँपालिकाका सहायक महिला विकास निरीक्षक सुनिता खड्काले श्रीमान् र सासु-ससुराले नछुने चलनले महिला समस्यामा परेको बताइन् । सुत्केरी भएर राताय

भएकी महिला आफैँ सालनाल गाडेर फकिरहेको पनि देख्यौं, उनले भनिन्, 'यो किन गरेको भन्दा सुत्केरीलाई अरुले छोएपछि देवी-देवता रिसाउँछन् भन्ने जवाफ पाइयो ।' हरेक वर्ष चेतनामूलक कार्यक्रम गरिरहे पनि व्यवहारमा यस्तो चलन हट्न नसकेको उनले बताइन् ।

अरुसित छुन नमिल्ने भएपछि महिलाहरू स्वास्थ्य चौकी जडिनन् । सुत्केरी हुँदाका बेला सबै काम आफैँ गर्छन् । जसका कारण उनीहरूको स्वास्थ्य जोखिममा पर्नुका साथै कतिपयको ज्यानसमेत जाने गरेको छ । अहेव शर्मिला बुढा सुत्केरीलाई नछुने चलन विस्तारै हट्दै गए पनि पूरै हटाउन समय लाग्ने बताउँछन् । **बाँकी पृष्ठ ६**

सत्ता जोगाउन मनपरी मन्त्रालय विभाजन

● दुईवटा सरकारी प्रतिवेदनले प्रदेशमा सात मुख्यमन्त्रीसहित बढीमा ४९ मात्र मन्त्री राख्न सुझाए पनि मन्त्रीको संख्या ८७ ● अझै बढाउने तयारीमा मुख्यमन्त्रीहरू

मातृका दाहाल (काठमाडौं)

प्रशासनिक पुनःसंरचना र सार्वजनिक खर्च पुनरावलोकनसम्बन्धी दुई छुट्टाछुट्टै आयोगका प्रतिवेदनविपरीत प्रदेशहरूमा धमाधम मन्त्रालय फुटाइएको छ । केही प्रदेशमा सरकार टिकाउन र मन्त्रालय फुटाएर भागवन्डा मिलाउन मुख्यमन्त्रीले आन्तरिक छलफल गरिरहेका छन् ।

संविधानमा संघमा २५ जनासम्म र प्रदेशमा प्रदेशसभा सदस्यको २० प्रतिशतसम्म मन्त्री राख्न सकिने व्यवस्था छ । तर, प्रशासनविज्ञ काशीराज दाहालको अध्यक्षतामा गठित 'अधिकारसम्पन्न संघीय प्रशासनिक पुनःसंरचना समिति' र अर्थशास्त्री डिल्लीराज खनाल अध्यक्ष रहेको 'सार्वजनिक खर्च पुनरावलोकन आयोग' ले प्रदेशमा सातवटा मात्रै मन्त्रालय कायम गर्न सुझाव दिएका थिए ।

दुवै सुझावलाई संघीय मन्त्रपरिषदबाट अनुमोदन गरिएको थियो । प्रतिवेदनअनुसार सातवटै प्रदेशमा गरी सात मुख्यमन्त्रीसहित मन्त्रालय संख्या ४९ मात्रै हुनुपर्ने थियो । संविधानमा संघमा २५ र प्रदेशसभामा सदस्यको २० प्रतिशतसम्म मन्त्री राख्न पाउने भनी गरिएको कटिनी व्यवस्था 'त्रुटिपूर्ण' भन्दै त्यसलाई हटाएर आर्थिक क्षमता सुहाउँदो राख्नुपर्ने प्रशासन र कानूनविद्हरूको माग छ । संविधानको धारा १६८ को उपधारा ९ मा कुल

प्रदेशसभामाको २० प्रतिशत नबढ्ने गरी मन्त्री संख्या निर्धारण गर्न सकिने प्रावधान छ । त्यसैलाई टेकेर मुख्यमन्त्रीहरूले अनुकूल हुने गरी मन्त्रालय संख्या बढाएका हुन् ।

सरकारी प्रतिवेदनले भने संविधानको उक्त व्यवस्था हटाउन सुझाएका छन् । मन्त्रालय फुटाउँदा सिधा असर राज्यको ढुकुटीमा पर्न जान्छ । आयोग र समितिले दिएका सिफारिस पालना नहुँदा प्रदेशमा मन्त्रीको संख्या ८७

एउटा मन्त्रालय टुक्र्याउँदा वार्षिक एक अर्ब व्ययभार थपिने

पुगिसकेको छ । भागवन्डा मिलाउन अर्को संख्या बढाउने तयारीमा मुख्यमन्त्रीहरू छन् । एक प्रशासकका अनुसार एउटा मन्त्रालय बढाउँदा मन्त्रीदेखि सचिव, अन्य कर्मचारी, आवास, सचिवालय, विभाग/कार्यालय, सुरक्षा व्यवस्थापनलगायतमा वार्षिक करिब १ अर्बसम्म खर्च बढ्न सक्छ ।

प्रशासनविद् दाहालले आयोग र समितिका प्रतिवेदनविपरीत मन्त्रालय फुटाउने गलत

अभ्यासले आर्थिक अराजकतालाई बल पुगेको बताए । सार्वजनिक खर्च पुनरावलोकन आयोगका अध्यक्ष खनालले प्रदेशमा मन्त्रालय फुटाउने गलत अभ्यास रोक संघीय संसद्वाटै कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्ने बताए ।

'हामीले संघमा १५ र प्रदेशमा ७ मन्त्रालय मात्रै राख्ने गरी सरकारलाई प्रतिवेदन बुझाएका थियौं, संविधानमै मन्त्रालय संख्या तोक्ने त्रुटिपूर्ण प्रावधान सच्याउन पनि भनेका थियौं,' दाहालले भने, 'शेरबहादुर देउवा प्रधानमन्त्री भएकै बखत प्रतिवेदन २०७४ सालमा मन्त्रपरिषदबाट अनुमोदन पनि भएको थियो, त्यसकै आधारमा १८ वटा मन्त्रालय कायम गरियो तर देउवापछि नयाँ जनादेशबाट आएका केपी शर्मा ओलीको सरकारले सुशासन र पारदर्शिता एवं असल शासन कायम गर्ने म्यान्डेटविपरीत १८ मन्त्रालयवाट बढाएर २२ पुऱ्यायो, यो गलत अभ्यास अहिले प्रदेशमा सरेको छ ।'

अर्थशास्त्री खनालले नेता-कार्यकर्ता व्यवस्थापन गर्न सार्वजनिक संरचना थप्नु ढुकुटीको दोहन र आर्थिक अपचलन भएको बताए । 'एउटा सार्वजनिक संस्था खडा गर्दा राज्यको ढुकुटीमा कति आर्थिक भार पर्छ, यसले सुशासन र वित्तीय अनुशासन कायम गर्न कति जोखिमपूर्ण छ भनेर शासनसत्तामा बस्नेले सोचेनन्, न आयोग/समितिका सुझाव कार्यान्वयन गरे,' उनले भने । **बाँकी पृष्ठ ६**

सेन्चुरीका उत्कृष्ट, विश्वसनीय र गुणस्तरीय उत्पादनहरू

स्वादिलो खानुस्, स्वस्थ रहनुस्

facebook.com/centuryspicesandsnacks/ @centuryfoodsnepal

CENTURY
Spices and Snacks

पुराना गुट भत्किएपछि 'नयाँ कांग्रेस'

कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशनपछि पुराना समूहको अवस्था के हुन्छ भन्ने बहस सुरु भएको छ, महाधिवेशनपछि उदाएका नयाँ समूहको विकास कसरी हुन्छ भन्ने विषय पनि उत्तिकै प्रतीक्षित छ

कलेन्द्र सेजुवाल (काठमाडौं)

'रामचन्द्र दाइले यसपटक आफ्नै कारणले आफ्नो नाममा संगठित बनेका साथीहरूलाई निराश बनाउनुभयो,' उनीनिकट एक नेताले भने, '१३ औं महाधिवेशनमा जन्मेको पौडेल समूह १४ औं महाधिवेशनमै संकटमा परेको छ।' ती नेताले भनेकाे यसपटक वडा तहदेखि नै देउवा र पौडेल समूहका नाममा कार्यकर्ताबीच प्रतिस्पर्धा भएको थियो। संस्थापनइतर भनेर चिनिने पौडेल समूहसिंह प्रकाशमान सिंह, शशांक कोइराला र शेखर कोइरालाका उपसमूह थिए। निर्वाचनमा शेखर र प्रकाशमानले प्यानलसहित सभापतिमा उम्मेदवारी दिए। केन्द्रीय सदस्य उठेका शशांकलाई चारवटै प्यानलले आफ्नो सूचीमा राखे।

कांग्रेसवाहे जानकार राजनीतिक विश्लेषक पुरञ्जन आचार्यले यसपटकको महाधिवेशनले मूल रूपमा देउवा र कोइराला समूहलाई स्थापित गरेको बताए। 'जति जना उम्मेदवार बने पनि मतका आधारमा देउवा र शेखर सशक्त देखिएका छन्, अब समूहगत रूपमा यी दुईबीच संघर्ष र सहकार्य हुनेछ,' उनले भने, 'पछिल्लो ५-६ वर्षमा बनेका विभिन्न गुट-उपगुटहरू अस्तित्व कसरी जोगाउने भन्ने अवस्थामा पुगेका छन्।'

कांग्रेसमा कोइराला समूह सबैभन्दा ठूलो र पुरानो समूह हो। बीपीको विरासत जोडिएको उक्त समूहलाई विगतमा गिरिजाप्रसाद कोइराला र सुशील कोइरालाले निरन्तरता दिएका

१३ पदाधिकारीमा ११ जना नयाँ

प्रकाश घौलाकोटी (काठमाडौं)

कांग्रेस महाधिवेशनको सबैभन्दा चर्चाको विषय थियो- नेतृत्व परिवर्तन र पुस्तान्तरण। सभापतिका पाँच प्रत्याशीमध्ये चार जनाको मुख्य मुद्दा त्यही थियो। महाधिवेशन प्रतिनिधिले पनि परिवर्तनकै पक्षमा मत दिएका छन्। १३ जना पदाधिकारीमा सभापति शेखरदाइ देउवा र उपसभापति पूर्णबहादुर खड्कावाहेक सबै नयाँ अनुहार चुनिएका छन्।

गत सोमबार भएको निर्वाचनबाट सभापति १, उपसभापति २, महामन्त्री २ र सहमहामन्त्री ८ जना निर्वाचित भएका छन्। जसमा पार्टीभित्रका लोकप्रिय नेता धेरै छन्। पदाधिकारीमा देउवाको प्रष्ट बहुमत जुटेको छ, तर महत्वपूर्ण पदमा उनले आफ्ना उम्मेदवार जिताउन सकेनन्। पदाधिकारीमा सबै क्षेत्र, वर्ग र समुदायको प्रतिनिधित्व छ। देउवा समूहबाट ८ जना निर्वाचित भएका छन्। उपसभापतिमा पूर्णबहादुर खड्का तथा सहमहामन्त्रीमा भीष्मराज आइडेम्बे, महालक्ष्मी उपाध्याय 'डिना', किशोरसिंह राठौर, महेन्द्र यादव, फर्मुल्लाह मन्सुर र उमाकान्त चौधरी देउवा समूहका हुन्। सहमहामन्त्री चौधरी देउवा-कृष्णप्रसाद सिटौला समीकरण बन्दा सिटौलाको सिफारिसमा उम्मेदवार भएका हुन्।

त्यस्तै, सभापतिमा शेखर कोइराला पराजित भए पनि उनको समूहका नेताहरूले उपसभापति, महामन्त्री र सहमहामन्त्री भने जितेका छन्। उपसभापति धनराज गुरुङ, महामन्त्री गगन थापा तथा सहमहामन्त्री जीवन परियार र बन्दी पाण्डे कोइराला समूहबाट निर्वाचित भएका हुन्। महामन्त्री विश्वप्रकाश शर्मा भने प्रकाशमान सिंह समूहबाट विजयी भएका हुन्।

उपसभापतिमा पूर्णबहादुर खड्का र धनराज गुरुङ निर्वाचित भए। देउवा समूहबाट निर्वाचित भएका खड्का यसअघि महामन्त्री थिए भने कोइराला समूहबाट निर्वाचित भएका गुरुङ यसअघि केन्द्रीय सदस्य मात्रै थिए। महामन्त्री गगन थापा र विश्वप्रकाश शर्मा निर्वाचित भएका छन्। विद्यार्थी राजनीतिबाट आएका थापा र शर्माले लोकप्रिय मतसहित महामन्त्री जितेका हुन्। देउवा समूहबाट महामन्त्री नपाएपछि सिंहको साथमा पुगेका शर्माले विद्यार्थी उम्मेदवारका रूपमा महामन्त्री जितेका हुन्।

विद्यार्थी राजनीतिमा शर्माले थापालाई अघि बढाएका थिए। थापा विश्वकलेजमा स्वीडिय लड्दै गर्दा शर्मा नेविसंघको केन्द्रीय समितिमा आइसकेका थिए। शर्मा २०१७ मा नेविसंघको सभापति हुँदा थापालाई उपसभापति मनोनीत गरेका थिए। २०५९ मा नेविसंघको सभापति गुरुराज घिमिरे भए भने थापा महामन्त्री निर्वाचित भए। पार्टी राजनीतिमा भने थापाको लामो अनुभव छ। भ्रष्टाचार शर्मा १३ औं महाधिवेशनबाट केन्द्रीय सदस्य भएर प्रवक्ता भए। थापा १२ औं मा सर्वाधिक मतसहित केन्द्रीय सदस्य, १३ औं मा महामन्त्रीमा पराजित भए र अहिले महामन्त्री निर्वाचित भए। शर्माले संसदीय राजनीतिको अभ्यास गर्न पाएका छैनन्। थापा अहिले त्रिभुवन पब्लिक साइड हुन्। उनी पूर्वस्वास्थ्यमन्त्रीसमेत हुन्। महामन्त्रीका रूपमा थापा र शर्माले कार्यरत कस्तो रहला ? त्यो सबैको चासोको विषय छ।

संशोधित विधानअनुसार पहिलोपटक पदाधिकारीमा समावेशी समूहको प्रतिनिधित्व भएको छ। महिला, दलित, मधेसी, मुस्लिम, थारू, खस आर्य, आदिवासी जनजाति र पिछडिएको क्षेत्र गरी आठ वटा समावेशी समूहबाट एक-एक जना सहमहामन्त्री निर्वाचित भएका छन्। त्यसमध्ये ६ जना देउवा समूहका छन् भने दुई जना कोइराला समूहका नेता छन्। मधेसी सहमहामन्त्रीमा देउवा पक्षका महेन्द्र यादव निर्वाचित भएका छन्। उनले २ हजार २६ मत प्राप्त गरे। उनका उम्मेदवारमा देउवा समूहका रामकृष्ण यादवले १ हजार ८ सय २० मत पाए भने अर्का प्रत्याशी रञ्जित कर्णले ४ सय ७२ मत प्राप्त गरे। रामकृष्ण कोइराला समूहका उम्मेदवार हुन् भने कर्ण नेता प्रकाशमान सिंहनिकट उम्मेदवार हुन्। सहमहामन्त्रीमा निर्वाचित यादव यसअघि केन्द्रीय सदस्य थिए। दलित सहमहामन्त्रीमा कोइराला समूहका जीवन परियार निर्वाचित भएका छन्। उनले जम्मा ३७ मतले देउवा समूहका उम्मेदवार मानवहादुर विश्वकर्मालाई पराजित गरेका थिए। परियारले २ हजार २ सय १२ मत पाए भने विश्वकर्माले २ हजार १ सय ७५ मत पाए। सिंह समूहकी गंगा सुनारले २ सय ३२ मत पाइन्। नेविसंघ र दलित संघको नेतृत्व गर्दै दुईपटक केन्द्रीय सदस्य भएका सहमहामन्त्री परियार वैचारिक नेता मानिन्छन्। उनी संविधानसभा सदस्यसमेत हुन्। आदिवासी जनजाति सहमहामन्त्रीमा भीष्मराज आइडेम्बे निर्वाचित भएका छन्। उनले अर्का प्रत्याशी विकास लामालाई ७ सय ९८ मतान्तरले पराजित गरे। उनले २ हजार १८ मत ल्याउँदा लामाले १ हजार ९ सय १२ मत प्राप्त गरेका हुन्। २०७० मा भएको संविधानसभा निर्वाचनमा पाँचवटा क्षेत्र तथा वाणिज्य र श्रम तथा उपभोक्ता हित

गच्छदार र थापा संकटमा

२०६४ मा कांग्रेसबाट वाहिरिएका विजयकुमार गच्छदार एक दशकपछि पुनः कांग्रेसमा फर्किए उपसभापति बने। उनले आफ्नो नेतृत्वको मधेसी जनअधिकार फोरम (लोकतान्त्रिक) लाई कांग्रेसमा समायोजन गर्दा उपसभापतिसहित ११ केन्द्रीय सदस्य र २० हजार क्रियाशील सदस्य पाएका थिए। यसपटक उपसभापतिमा दोहोरिने आकांक्षा असफल भएपछि भने गच्छदारको कांग्रेसभित्रको राजनीतिक भविष्य अन्धकारमा परेको छ। हामी राष्ट्र प्रभाव र शक्तिसहित कांग्रेसमा समायोजन भएका थियौं तर उपसभापतिमा धेरै मतले पराजित भएपछि केही न केही असर त पर्ल, उनीपक्षीय नेता रामजनम चौधरी भन्छन्, तर निर्वाचनको सम्पूर्ण परिणाम नआइ अहिले भन्न सकिँदैन। गच्छदार देउवाको प्यानलबाट उपसभापति उम्मेदवार बनेका थिए। उनले आफूसहित ६ जनालाई देउवा समूहबाट केन्द्रीय सदस्य उम्मेदवार बनाएका छन्। आफ्नो समूहबाट उम्मेदवार बनेका सबैले जिते पनि उनले कांग्रेसमा आफ्नो शक्ति कायम राख्न सकेका छैनन्। अर्कोतर उनी बालुवाटारस्थित ललित निवास जग्गा प्रकरणमा सांसदबाट निलम्बनमा परेका छन्। राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी छोडेर कांग्रेस प्रवेश गरेका सुनील थापाको भविष्यमाथि पनि अनेक अडकल हुन थालेको छ। समायोजनपछि उनी सहमहामन्त्री बनेका थिए। थापासँगै ६ जना केन्द्रीय सदस्य र ३ जना आमन्त्रित केन्द्रीय सदस्य थिए। यसपटक उनले देउवा प्यानलबाट खसआर्यबाट सहमहामन्त्री दोहोरिन चाहेका थिए। तर केन्द्रीय सदस्यमै चित्त बुझाउन बाध्य भए। 'राप्रपाबाट आफैमाथि एक जना मात्र उम्मेदवार बन्ने निर्णय गर्दा, केही साथी मनोनीत भएर केन्द्रीय सदस्यमा पुग्नुहोला,' उनले भने, 'यसपटकको केन्द्रीय समितिमा समायोजन हुने बेलाको भन्दा कम सहभागिता भए पनि प्रभाव भने घट्ने छैन।'

कृष्ण मल्ल र शर्मिला मल्ल

वरिष्ठ निर्देशक एवम् कलाकार

वरिष्ठ कलाकार

सन्राइज बैंक लिमिटेड
SUNRISE BANK LIMITED

हामी संग-संगै

Presents

सलाम

ज्यूँदो इतिहासलाई !!

वरिष्ठ निर्देशक एवम् कलाकार कृष्ण मल्ल र वरिष्ठ कलाकार शर्मिला मल्लसँगको प्रत्यक्ष अलाकुसारी साथै उहाँहरूद्वारा अभिजित चलचित्रका सुमधुर गीतहरूको प्रस्तुति कलाकारहरू:

रूपक डोहल

सुमन कुमार श्रेष्ठ

बनिका प्रधान

सरिता शाही

जिशा देशार

अविन ढुंगाना

राज सागर

मनिषा पोखरेल

राहुल मुजेल

मिति: पुष ३ गते

शनिबार, २०७८

समय: बिहान ८ बजे देखि मध्यान्ह १२ बजेसम्म

ब्याण्ड मेम्बरहरू: सुन्दर महर्जन, रूपम सिंह गुरुङ, श्रेण्डेन्द्र बज्राचार्य, लक्ष्मी प्रसाद ङ्गोल, रोहित क्षेत्री

ध्वनि: छिरीङ्ग भुटिया

Radio Kantipur

९६.१ MHz काठमाडौं, भेडेटार, वीरगञ्ज, भरतपुर, भैरहवा

१०१.८ MHz नेपालगञ्ज, पोखरा, धनगढी

www.radiokantipur.com

GET IT ON Google Play

Available on the App Store

Live from facebook

थिए। १३ औं महाधिवेशनमा कोइराला परिवार नेतृत्वबाट बाहिरिएपछि उक्त समूहमा मूलनेताको अभाव खड्कियो। शशांक महामन्त्री बने पनि उनी कोइराला समूहको साक्षात् नेता बन्न सकेनन्। शेखर र सुजाता आ-आफ्नै तवरले समूह निर्माणमा अघि बढे। यसपटकको महाधिवेशनमा शेखरले संस्थापनइतर समूहको नेतृत्व गर्दै सभापतिमा उम्मेदवारी दिए भने शशांकको उम्मेदवारी केन्द्रीय सदस्यमै सीमित भयो। सुजाताचाहिँ सिंहको समूहबाट उपसभापति उम्मेदवार बनिन्।

मध्यपश्चिम विश्वविद्यालयका राजनीतिशास्त्रका सहप्राध्यापक अर्जुनवहादुर अयडी अब संस्थापनवाहेक समूहको नेतृत्व शेखरले गर्ने सम्भावना औल्याउछन्। 'उहाँले एकैपटक दुईटा (कोइराला र संस्थापनइतर) समूहको नेतृत्व गरेर अघि बढ्ने देखिन्छ, अर्को महाधिवेशनमा आफैँ सभापतिको उम्मेदवार बन्ने कि नबन्ने भन्नेबारे समूहका अन्य नेताको आकांक्षा निर्भर होला,' उनले भने।

१४ औं महाधिवेशनमा विमलेन्द्र निधिले फरक समूह निर्माणको प्रयास थालेका छन्। साढे दुई दशकसम्म देउवासँग रहेका उनी सभापतिमा उम्मेदवारी घोषणा गर्दै अलगिएका थिए। निर्वाचनमा छुट्टै समूह निर्माण गर्ने नसकेका उनले दोस्रो चरणको निर्वाचनमा देउवालाई समर्थन गरी विलय भए। सहप्राध्यापक अयडीको विचारमा अब निधिले संस्थापन वा अन्य कुनै समूहसँग मिलेर आफ्नो टिम विस्तार गर्न सक्छन्।

प्रकाशमान सिंहले पनि सभापतिमा उम्मेदवारी दिएर आफ्नो समूहलाई ठोस आकार दिने प्रयास गरेका छन्। उपसभापतिमा उम्मेदवार बनेकी सुजाता कोइराला र महामन्त्री जितेका विश्वप्रकाश शर्माले भविष्यमा उनलाई कसरी सहयोग गर्छन् भन्ने कुराले पनि सिंह समूहको भविष्य निर्धारण गर्नेछ। देउवा समूहमा रहेका शर्मा र संस्थापनइतर समूहमा रहेकी कोइराला मनोनयन गर्ने दिनमात्र सिंहको समूहमा खुलेका थिए। सिंह समूहबाट उम्मेदवारी दिए पनि शर्माले स्वतन्त्र हैसियतमा उम्मेदवार बनेको भन्दै भोट मागेका थिए।

महाधिवेशनबाट निर्वाचित हुने १ सय ३४ सदस्यीय कार्यसमितिलाई कुन समूहका कति जना पुग्छन् भन्नेले आगामी दिनमा समूहको प्रभाव परीक्षण हुनेछ। सम्पूर्ण नतिजापछि मात्र कांग्रेसको आगामी शक्ति सन्तुलन र समीकरणबारे निर्णय हुनेछ। सिंहको समूहबाट शर्मा महामन्त्री निर्वाचित भए पनि उनको समूहबाट अन्य उम्मेदवार केन्द्रीय समितिमा निर्वाचित हुन सम्भावना न्यून छ। निधिले देउवा, कोइराला र सिंह समूहका उम्मेदवारलाई समेटेर प्यानल निर्माण गरेका थिए। उनको 'खुद' समूहका उम्मेदवार निर्वाचित हुने सम्भावना पनि निकै न्यून छ। सिटौला समूहबाट महामन्त्रीका उम्मेदवार पराजित भए पनि सहमहामन्त्रीमा उमाकान्त चौधरी विजयी भएका छन्। उक्त समूहले देउवाको प्यानलबाट महामन्त्री, सहमहामन्त्री र ७ केन्द्रीय सदस्यमा उम्मेदवारी दिएका थिए। केन्द्रीय सदस्यहरूको परिणाम आइसकेको छैन।

सिटौलाले देउवासँग मिलेर प्रदेश १ मा आफूपक्षीय उद्भव थापालाई सभापति जिताएका छन्। 'निर्वाचन परिणाम हेर्दा अब उनले भनेजस्तो 'जहाँ सिटौला त्यहाँ कांग्रेस' हुने अवस्था देखिँदैन,' एक कांग्रेस नेता भन्छन्, 'तर सहमहामन्त्रीसहित केही केन्द्रीय सदस्य जिन्दा पार्टीभित्र उनको भूमिका सक्रिय नै रहन सक्छ।'

विश्लेषक आचार्यका अनुसार आगामी केन्द्रीय समितिमा मूल रूपमा देउवा र कोइराला समूहको वर्चस्व हुनेछ। यद्यपि यसपटक कार्यकर्ताले समूहभन्दा माथि उठेर नेता छानेका कारण कांग्रेस समूहगत अभ्यासमा रुमिलिने सम्भावना कम देखिन्छ।

'पहिला पार्टीले नेता बनाउँथ्यो, यसपटक जनताले नेता बनाएर पार्टीलाई दिएका छन्, महाधिवेशनले त्यसलाई अनुमोदन गरेको छ,' उनले भने, 'बीपी कोइरालाको समयमा पनि ठीक यसैगरी जनताको बीचमा जन्मेका नेताले पार्टी निर्माण गरेका थिए।' शेखर कोइराला, गगन थापा, विश्वप्रकाश शर्माले उतालाई पार्टीले भन्दा जनताले नेतृत्वमा स्थापित गरेको उनले बताए। विगतमा कोइराला समूहमा रहेका महेश आचार्य यसपटक कुनै पनि समूहमा लागेनन्। उनले स्वतन्त्र हैसियतमा उपसभापतिमा उम्मेदवारी दिएका थिए। आगामी दिनमा उनले आफ्नै समूह निर्माण गर्छन् कि अन्य कुनै समूहमा मिसिन्छन् भन्ने स्पष्ट भइसकेको छैन।

संरक्षण समितिमा सभापति भएर काम गरेका थिए। महिला सहमहामन्त्रीमा देउवा समूहकी महालक्ष्मी उपाध्याय 'डिना' निर्वाचित भएकी छन्। उनले कोइराला समूहकी कमला पन्तलाई ४ सय २८ मतान्तरले पराजित गरेकी हुन्। उपाध्यायले २ हजार ५ सय ३३ मत पाइन् भने पन्तले २ हजार १ सय ५ मत पाइन्। उपाध्याय यसअघि केन्द्रीय कार्यसमितिले सदस्य थिइन्। पिछडिएको क्षेत्रको प्रतिनिधित्व गर्दै सहमहामन्त्रीमा कोइराला समूहका बन्दी पाण्डे निर्वाचित भएका छन्। उनले २ हजार ४ सय ११ मत पाए भने देउवा समूहका उम्मेदवार कर्णाली प्रदेशका मुख्यमन्त्री जीवनवहादुर शाहीले २ हजार १ सय ३३ मत पाएका छन्। चेतनराज बजालले ९९ मत पाए। नेविसंघको राजनीतिबाट उदाएका पाण्डे १२ औं र १३ औं महाधिवेशनबाट केन्द्रीय सदस्य निर्वाचित थिए। उनी राष्ट्रिय सभाका पूर्वसदस्यसमेत हुन्। पार्टीभित्र प्रशिक्षणको सन्दर्भमा देशभर खुलेका पाण्डे युवामाक लोकप्रिय छन्।

डेस आर्य सहमहामन्त्रीमा देउवा समूहका किशोरसिंह राठौर निर्वाचित भएका छन्। उनले कोइराला समूहका देवराज चालिसेलाई पराजित गर्दै सहमहामन्त्री बनेका हुन्। राठौरले २ हजार ५ सय ७६ मत पाए भने चालिसेले १ हजार ५९ मत ल्याएका छन्। राठौर यसअघि केन्द्रीय कार्यसमितिले सदस्य थिए। मुस्लिम सहमहामन्त्रीमा खानेपानीमन्त्री फरमुल्लाह मन्सुर निर्वाचित भएका छन्। उनले कोइराला समूहका शेखर वकिललाई पराजित गरेका हुन्। मन्सुरले २ हजार ७ सय ७६ मत पाए भने वकिलले १ हजार ८ सय ७९ मत पाए। मन्सुर यसअघि केन्द्रीय सदस्य थिए। थारूका सहमहामन्त्रीमा खानेपानीमन्त्री उमाकान्त चौधरी निर्वाचित भएका छन्। सिटौलानिकट उनी देउवा समूहबाट निर्वाचित भएका हुन्। उनले २ हजार ७ सय ६२ मत पाए भने कोइराला समूहका तेजुलाल चौधरीले १ हजार ८ सय ७७ मत पाए। चौधरी सिटौलाको कोटाबाट वर्तमान सरकारका खानेपानीमन्त्री भएका हुन्। १३ औं महाधिवेशनमा सिटौला समूहबाट कोषाध्यक्ष जितेका उनी अहिले थारूकै सहमहामन्त्री बनेका छन्। अहिलेको केन्द्रीय पदाधिकारीमा सिटौलाको प्रतिनिधित्व गर्ने उनी एका नेता हुन्।

चीनसहित २० देशमा राजदूत रिक्त

नेपालका ३० दूतावास र तीन संयुक्त राष्ट्रसंघीय नियोगमध्ये १० वटामा राजदूत, तीन वटामा नियुक्ति प्रक्रियामा

■ जगदीश्वर पाण्डे (काठमाडौं)

प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाको नेतृत्वमा गठबन्धन सरकार बनेको पाँच महिना विगतिसकदा पनि विदेशस्थित कूटनीतिक मिसनहरूले पूर्णता पाएका छैनन्। उत्तरी छिमेकी चीनसहित २० वटा मिसन नेतृत्वविहीन छन्। तीमध्ये कतिपयमा चार वर्षदेखि राजदूत नियुक्त भएका छैनन्।

नेपालका तीनवटा संयुक्त राष्ट्रसंघीय नियोग (न्युयोर्क, जेनेभा र भियना) र ३० देशमा दूतावास छन्। तीमध्ये १० वटामा नेतृत्व छ भने थप तीनवटा मुलुकमा राजदूत नियुक्ति प्रक्रियामा छ। सरकारले गत क्रान्तिक ११ मा भारत, अमेरिका र वेलायतका लागि राजदूत सिफारिस गरेको थियो। भारतका लागि शंकर शर्मा, अमेरिकाका लागि श्रीधर खत्री र वेलायतका लागि ज्ञानचन्द्र आचार्यको संसदीय सुनुवाइ भएर सम्बन्धित मुलुकहरूमा एपिगो (सहमति) का लागि परराष्ट्र मन्त्रालयले पठाइसकेको छ। सम्बन्धित मुलुकबाट सहमतिपत्र प्राप्त भएपछि राजदूत विद्यादेवी भण्डारीले राजदूत नियुक्त गर्नछन्। पाकिस्तान, थाइल्यान्ड, कुवेत, युएई, फ्रान्स, जर्मनी, बेल्जियम, क्यानडा तथा संयुक्त राष्ट्रसंघीय नियोगहरू (न्युयोर्क र जेनेभा) मा पनि प्रमुख छन्।

सत्ता गठबन्धन दल माओवादी केन्द्रका उपाध्यक्ष तथा पूर्वपरराष्ट्रमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठले राजदूत नियुक्ति गर्ने सम्बन्धमा आफूहरूले प्रधानमन्त्री देउवाको ध्यानाकर्षण गराइसकेको बताए। देउवाले कांग्रेस महाधिवेशनपछि यस विषयमा छलफल गर्ने बताए। उनले जानकारी दिए। 'अब छिट्टै राजदूत नियुक्त होला, लामो समय कूटनीतिक नियोगहरूलाई नेतृत्वविहीन बनाउनु उचित हुन्,' उनले भने। श्रेष्ठका अनुसार राजदूत नियुक्ति पार्टीको कोटामा भन्दा पनि राजनीतिमै नलागेका र मुलुकलाई योगदान गर्ने व्यक्तिहरूलाई ध्यानमा राखेर गर्नु उचित हुन्छ।

भारत, अमेरिका र वेलायतमा सरकारले कांग्रेसको कोटाबाट राजदूत सिफारिस गरेको छ भने चीनका लागि माओवादीको कोटाबाट राजदूत सिफारिस गर्ने तयारी छ। श्रेष्ठ परराष्ट्रमन्त्री हुँदा करिअर (परराष्ट्रको कर्मचारी) र राजनीतिक नियुक्ति ५०/५० प्रतिशत गर्ने कार्यविधि निर्माण गरिएको छ। अहिले कार्यरत १३ मध्ये १० जना परराष्ट्र मन्त्रालयका करिअर राजदूत हुन्। तीन जनामात्र राजनीतिक नियुक्तिमा हुन्। अब बाँकी २० राजदूतमा ६/७ जना करिअर र बाँकीको राजनीतिक नियुक्ति हुनेछ। एक मन्त्रीका अनुसार राजदूत नियुक्ति सम्बन्धमा पछिल्लो समय मन्त्रपरिषदमा कुनै छलफल भएको छैन। तर परराष्ट्र मन्त्रालयले गृहकार्य गरिरहेको जनाएको छ। परराष्ट्रमन्त्री

राजदूत खाली रहेका देश ?

देश	कहिलेदेखि खाली ?
साउदी अरब	सन् २०२१, जून
रुस	सन् २०२०, डिसेम्बर
म्यानमार	सन् २०२१, जुलाई
श्रीलंका	सन् २०१९, जुलाई
मलेसिया	सन् २०२१, नोभेम्बर
डेनमार्क	सन् २०२१, जनवरी
इजिप्ट	सन् २०२१, जनवरी
ब्राजिल	सन् २०२१, अक्टोबर
दक्षिण अफ्रिका	सन् २०२१, अक्टोबर
बहराइन	सन् २०२१, अगस्त
इजरायल	सन् २०२१, अक्टोबर
स्पेन	सन् २०२१, अक्टोबर
ओमान	सन् २०२१, अक्टोबर
अस्ट्रेलिया	सन् २०२१, जून
कतार	सन् २०२१, अक्टोबर
चीन	सन् २०२१, अक्टोबर
बंगलादेश	सन् २०२१, अक्टोबर
जापान	सन् २०२१, अक्टोबर
दक्षिण कोरिया	सन् २०१९, जनवरी
भियना	सन् २०२१, जनवरी

नारायण खड्का मन्त्रालयका भन्दा आफ्नै व्यक्तिगत काममा बढी व्यस्त छन्। अन्तिम समयमा बालुवाटारले दिएको सूचीलाई नै मन्त्रपरिषदबाट अनुमोदन गर्नुपर्ने भएकाले उनले राजदूत नियुक्तिमा चासो व्यक्त नगरेको परराष्ट्रका एक अधिकारीले बताए।

एमाले विदेश विभाग प्रमुख राजन भट्टराई सरकारले राजदूत नियुक्ति नगरेर अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा गलत सन्देश प्रवाह गरिरहेको बताए। 'कुनै पनि मुलुकमा दूतावास खाली हुनु ठीक होइन, त्यसमा पनि नेपालजस्तो मुलुकलाई विदेशी सहयोग चाहिन्छ,' उनले भने, नेपालीले

हाम्रो विकास-निर्माणका पूर्वाधार र कोभिड-१९ पछि अर्थतन्त्रलाई सुदृढ गर्नका लागि विदेशी सहयोग आवश्यक पर्छ। हामीसँग साव्र श्रोत पर्याप्त छैन। यस्तो अवस्थामा हामीले विदेशी मुलुकसँग बलियो सम्बन्ध बनाउनुपर्ने हुन्छ तर सम्बन्धित मुलुकमा हाम्रो मिसन प्रमुख नहुँदा काम हुन सक्दैन।

भट्टराईले सरकारले राजदूत नै नियुक्त नगर्ने हो भने अघिल्लो सरकारको समयमा काम गरिरहेका राजदूतलाई फिर्ता बोलाउनु ठीक नभएको बताए। देउवा सरकारले असोज ५ को निर्णयअनुसार राजनीतिक नियुक्ति पाएका १२ मुलुकका राजदूतलाई फिर्ता बोलाएको थियो। देउवाले भारत, अमेरिका र वेलायतका लागि राजदूत सिफारिस गर्दा चीन छुट्टेको भन्दै पूर्वपरराष्ट्रमन्त्री प्रदीपकुमार ज्ञवालीले सार्वजनिक कार्यक्रममै प्रश्न उठाएका थिए।

सन् २०१९ को जनवरीमा विवादमा परेपछि तत्कालीन राजदूत अर्जुनजंगबहादुर सिंह फर्केपछि दक्षिण कोरियामा अहिलेसम्म राजदूत नियुक्त गरिएको छैन। नियुक्तिका लागि सरकारले पनि चासो दिएको छैन। यस्तै, अस्थायी श्रीलंकाको पनि छ। सन् २०१९ को जुलाईमा तत्कालीन राजदूत विश्वम्भर प्याकेरले राजनीतिमा दिएर नेपाल फर्क्यता कोलम्बो दूतावास नेतृत्वविहीन छ।

पूर्वपरराष्ट्र सचिव अर्जुनकुमार कार्कीले यसरी लामो समयदेखि विदेशस्थित मिसनहरू नेतृत्वविहीन रहेदा गलत सन्देश जाने बताए। उनी नेपाली मिसनमा नेतृत्वकर्ता नहुँदा विदेशमा सम्बन्धित मुलुकसँग गर्नुपर्ने आवश्यक गृहकार्य हुन नसकेको ठान्छन्। 'विदेशी मुलुकमा नेपाली मिसनको प्रमुख नहुँदा काम गर्ने, सहकार्य गर्ने तथा नेपाललाई आवश्यक फाइदा लिन सम्बन्धमा पछि पर्नेछौं। जसले गर्दा नेपाललाई फाइदा हुन्न,' उनले भने, 'नेपाल सरकारले सक्षम र अबल व्यक्तिहरूलाई राजदूत नियुक्ति छिटो गर्नुपर्छ र मुलुकलाई अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध कमजोर बनाउनु हुन्न।'

१२ वर्ष माथिकालाई भोलिदेखि खोप

● भन्डै डेढ करोड डोज भण्डारमै ● बुस्टर खोपबारे छैन तयारी

■ अतुल मिश्र (काठमाडौं)

सरकारले बालबालिकालाई माघ आइतबारदेखि ५७ जिल्लामा कोभिडविरुद्धको मोडर्ना खोप दिने भएको छ। १२ देखि १७ वर्षकालाई पुस १४ सम्म खोप दिइनेछ। दोस्रो डोज माघ २ देखि १२ सम्म दिइने स्वास्थ्य मन्त्रालयले जनाएको छ। सरकारी तथ्यांकअनुसार १२ देखि १७ वर्ष उमेर समूहको संख्या ३४ लाख २५ हजार ४ सय ८ छ।

यस्तै, पुस १३ देखि २२ सम्म आठ जिल्लाका बालबालिकालाई फाइजर खोप दिने सरकारी तयारी छ। फाइजरको अर्को डोज माघ ४ देखि १३ सम्म दिइनेछ। 'जुन जिल्लामा अत्यन्त न्यून तापक्रममा खोप भण्डारण गर्ने क्षमता छ, त्यहाँ फाइजर र त्यो क्षमता नभएका जिल्लामा मोडर्ना खोप दिइने भएको हो,' मन्त्रालयका सहप्रवक्ता डा. समीरकुमार अधिकारीले भने। साविकको खोप केन्द्रसँगै विद्यालयमा समेत केन्द्र विस्तार गर्न सकिने डा. अधिकारीले बताए। प्रदेश १ को भापा, मोरङ, सुनसरी, प्रदेश २ को सप्तरी, धनुषा, पर्सा, गण्डकीको कास्की, बागलुङ, लुम्बिनीको रूपन्देही, बाँके, दाङ र सुदूरपश्चिमको कैलाली गरी १२ जिल्लामा फाइजर खोप अभियान सञ्चालनबारे पछि मिति तोकिएने उनले जानकारी दिए।

फाइजर खोप १२ वर्षमाथिको उमेर समूहमा प्रभावकारी मानिएको छ। दुई डोज लिएकामा खोप नलिनेको दाँजोमा लक्षणयुक्त कोभिडले ग्रस्त हुने सम्भावना ९५ प्रतिशत कम देखिएको वैज्ञानिक अध्ययनले देखाएको छ। फाइजरको दुई डोज ३ देखि ६ साताको अन्तरमा लगाउनुपर्छ। १२ देखि माथिको उमेर समूहलाई प्रभावकारी मोडर्ना भने ४-६ साताको अन्तरमा दुई डोज लगाउनुपर्छ।

शुक्रवारसम्म अनुदान र खरिद गरी ३ करोड ५४ लाख ६६ हजार ९ सय ८० डोज खोप भित्रिएको छ भने माघसम्म थप करिब ३ करोड डोज आउनेछ। देशभर २ करोड १४ लाख ४५ हजार १ सय ४५ डोज लगाइएको छ। एक डोजमात्र लगाउने ३९.२ प्रतिशत अर्थात् १ करोड १९ लाख १३ हजार ८ सय ८६ जना छन् भने पूर्ण खोप लिनेको संख्या ३१.४ प्रतिशत अर्थात् ९५ लाख २१ हजार २ सय ५९ छ।

नेपालसमेत कोरोना भाइरसको नयाँ भेरिएन्ट 'ओमिक्रोन'को जोखिम रहेको अवस्थामा बुस्टर डोज लगाउन विज्ञहरूले सुझाव दिइरहेका छन्। स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्री विरोध खतिवडाले खोप लगाउन मिल्ने सबै नागरिकलाई सरकारले बुस्टर डोज नि:शुल्क दिन तयारी थालेको बताएका थिए। तर, सरकारले अर्कै यसबारे निर्णय लिन सकेको छैन। हाल १ करोड ४० लाख २९ हजार ८ सय ३५ डोज भण्डारमा छ।

मोडर्ना खोप कहाँ-कहाँ ?

प्रदेश १ का ११ जिल्ला	: ताप्लेजुङ, संखुवासभा, सोलुखुम्बु, ओखलढुंगा, खोटाङ, भोजपुर, धनकुटा, तेह्रथुम, पाँचथर, इलाम र उदयपुर
प्रदेश २ का ५ जिल्ला	: सिराहा, महोत्तरी, सर्लाही, रौतहट र बारा
वाग्मतीका ७ जिल्ला	: दोलखा, सिन्धुपाल्चोक, रसुवा, धादिङ, नुवाकोट, रामेछाप र मकवानपुर
गण्डकीका ९ जिल्ला	: गोरखा, मनाङ, मुस्ताङ, म्याग्दी, लमजुङ, तनहुँ, नवलपरासी पूर्व, स्याङ्जा र पर्वत
लुम्बिनीका ९ जिल्ला	: रूकुम पूर्व, रोल्पा, प्युठान, गुल्मी, अर्घाखाँची, पाल्पा, नवलपरासी पश्चिम, कपिलवस्तु र बर्दिया
कर्णालीका ९ जिल्ला	: डोल्पा, मुगु, हुम्ला, जुम्ला, कालीकोट, दैलेख, जाजरकोट, रूकुम पश्चिम र सल्यान
सुदूरपश्चिमका ७ जिल्ला	: बाजुरा, बझाङ, दार्चुला, बैतडी, डोटी, अछाम र कञ्चनपुर

फाइजर खोप कहाँ-कहाँ ?

काठमाडौं, ललितपुर, भक्तपुर, काभ्रे, चितवन, सिन्धुली, डडेल्धुरा र सुर्खेत

यसैबीच, अध्यागमन विभागले शुक्रवार सूचना जारी गर्दै नेपालबाट आवागमन हुने ६७ देशका यात्रुले आफ्नै खर्चमा सात दिन होटल क्वारेन्टाइनमा बस्नुपर्ने निर्णय गरेको छ। क्वारेन्टाइनमा परीक्षण गर्नुपर्ने र पोजिटिभ नतिजा आएमा तोकिएको आइसोलेसन केन्द्र वा अस्पताल पठाउन पनि विभागले भनेको छ।

भारतमा विवाहको उमेर हद बढाउँदै

■ राजेश मिश्र (नयाँदिल्ली)

भारत सरकारले विवाहको न्यूनतम उमेर हद २१ वर्ष तोकने निर्णय गरेको छ। अहिलेको कानूनमा विवाहका लागि पुरुषको उमेर न्यूनतम २१ र महिलाको १८ वर्ष पुगेको हुनुपर्ने प्रावधान छ।

त्यसलाई संशोधन गरेर महिला र पुरुष दुवैको विवाहको न्यूनतम उमेर २१ पुऱ्याउने तयारी गरिएको हो। सन् १९५५ मा बनाइएको कानूनमा महिलाको विवाहको उमेर हद १८ वर्ष तोकिएको थियो। त्यसको भन्डै ६७ वर्षपछि कानून संशोधनको तयारी गरिएको हो। महिला र पुरुषबीच हरेक क्षेत्रमा समानताको कुरा उठिरहेका बेला विवाहको उमेरमा किन असमानता भनेर भारतमा प्रश्न उठ्दै आएको थियो।

सरकारले बनाएको एक समितिकी अध्यक्ष जया जेटलीले प्रत्येक क्षेत्रमा लैंगिक समानता र सशक्तीकरणको कुरा भइरहेका बेला विवाहमा समानता हुनुपर्ने बताइन्। सञ्चारमाध्यमसँगको कुराकानीमा उनले १८ वर्षमा विवाह गरिने कानूनी व्यवस्थाका कारण महिलाहरूले अध्ययन पूरा गर्न नपाउने, छिट्टै गर्भ धारण गर्नुपर्नेलागायत कैयन समस्या देखिएको बताएकी छन्।

छिटो गर्भधारणले आमा र बच्चाको पोषण स्तर तथा स्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर पर्ने गरेकाले विवाहको उमेर बढाउँदा त्यसमा कमी आउने विश्वास एक रिपोर्टमा गरिएको छ। भारतमा अहिले पनि २३.३ प्रतिशत महिलाको विवाह १८ वर्षभित्रै भइरहेको छ। त्यस्तो अवस्थामा कानूनमा पुनः संशोधन गरेर २१ वर्ष पुऱ्याउँदा गैरकानूनी रूपमा विवाह गर्नेको संख्या अरु बढेर जाने अनुमान छ।

BE A JCB PARTS DISTRIBUTOR.

JCB India Limited (JCB) invites applications from professional distributors with strong financial background and excellent operational skills for the sale and distribution of its Parts portfolio covering entire Nepal.

The distributor will be appointed on a non-exclusive basis. The appointment of distributor shall be subject to fulfilling of eligibility criteria of JCB, necessary verification and execution of distributor agreement.

Apply within 10 days of release of this advertisement.

CONTACT
Piyush Vashishth-Mobile: +91 9729694277, Email: piyush.vashishth@jcb.com

JCB Always looking for a better way

JCB INDIA LIMITED
B-1, I-1, 2nd Floor, Mohan Co-operative Industrial Estate, New Delhi-110044
E-mail: contact.india@jcb.com, Website: www.jcb.com | Follow us:

Explore what the future has in store for you with quality education

Come and interact with Study In India Team and Top Indian Institutes

Study In India Education Fair 2021: Nepal

Date: 19th & 20th December 2021
Time: 10:00 AM - 5:00 PM
Venue: Aakash Hall, DECC Nepal, United World Trade Center (04th Floor), Tripureshwar, Kathmandu

****There is no entry fees for the fair**

Follow us on:
@studyinindiagov

Visit us at www.studyinindia.gov.in
For any support dial our TOLL FREE **+91-120-6565065**

Scan to register:

कर्जा सुचना केन्द्र लि.को कालोसुचीमा राखिने बारे कृषि विकास बैंक लि. शाखा कार्यालय ईटहरी, तथा ईलामको ३५ दिने सुचना

यस बैंकबाट तपसिल बमोजिमका कर्जा ग्राहकहरुले यस बैंकबाट देहाय बमोजिम कर्जा/सुविधाहरुको बैंकलाई बुझाउनु पर्ने साँवा, व्याज, हर्जाना तथा अन्य लेना रकम बुझाउनु पटक पटक मौखिक तथा लिखित रुपमा तर ताकेता तथा कर्जा बुझाउने बारे २१(एक्काईस) दिने सुचना प्रकाशन गर्दा समेत कर्जा भुक्तान गर्ने तर्फ कुनै चासो नदेखाई बेवास्ता गरेकाले यो सुचना प्रकाशित भएको मितिले ३५(पैंतीस) दिन भित्र बैंकको सम्पूर्ण लेना रकम चुक्ता गर्नुहुन कर्जा ग्राहक, धितो सुरक्षण मन्जुरीनामादिने, जमानत दिनुहुने व्यक्ति/संस्थालाई यो सार्वजनिक सुचना जारी गरीएको छ। उल्लेखित ३५(पैंतीस) दिन भित्र कर्जा चुक्ता नगरेमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा ५७ तथा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी कालोसुची सम्बन्धी निर्देशन र यस बैंकको प्रचलित कर्जा असुली कार्यविधि अनुसार ऋणी व्यक्ति/फर्म/कम्पनि र सो को प्रोप्राइटर/साभेदार/सञ्चालकहरु तथा बैंकबाट कर्जा लिन धितो मन्जुरीनामा/व्यक्तिगत जमानत दिनेहरु समेतलाई कर्जा सुचना केन्द्रको कालोसुचीमा नाम समावेश गरी अन्य कानुनी कारवाही अगाडी बढाईने व्यहोरा समेत यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराईएको छ।

तपसिल

सम्बन्धित कार्यालय : कृषि विकास बैंक लि. शाखा ईटहरी

क्र. सं.	कर्जा ग्राहकको नाम	ठेगाना	ना.प्र.न./जारी जिल्ला/जारी मिति	ग्राहकको पिता/पतिको नाम	बाजेको नाम	उद्देश्य	साँवा रकम रु	मिती २०७८ असोज मसान्त सम्मको व्याज	जम्मा तिर्नुपर्ने रकम	सवारी न.
१	शिव राज कार्की	धरान ४, सुनसरी	१५२/१६४८/७६३, भोजपुर, २०४५/०१/२४	खडग बहादुर कार्की	मान बहादुर कार्की	वाईब्याक हायरपचेज	१५४००००	५२५२६५७	६७९२६५७	को१ख १६७९
२	जानु पराजुली	पकली ३, सुनसरी	५७/७, सुनसरी, २०४६/०१/१६	हेम राज पराजुली	भवानी शंकर पराजुली	वाईब्याक हायरपचेज	१५३९७८५	५१९८९९६	६७९२६८१	को१ख १६८२
३	रविन्द्र नाथ सुवेदी	हाँसपोसा ४, सुनसरी	२३०९/१०८३/३०६१,भोजपुर, २०४३/१२/२६	नर प्रसाद सुवेदी	जिवनाथ सुवेदी	वाईब्याक हायरपचेज	१५२५८६१	५१९८१०९	६७९२६७०	को१ ख १६९४
४	इन्द्र प्रसाद घिमिरे	ईटहरी ५, सुनसरी	७६३/मोरङ,२०३१-११-०८	अग्नी प्रसाद घिमिरे	हरी शंकर घिमिरे	वाईब्याक हायरपचेज	१५४००००	५२५८८६०	६७९८८६०	को१ख १६९३
५	अनिल श्रेष्ठ	धरान २, सुनसरी				वाईब्याक हायरपचेज	१५१७३०८	५०९३७८१	६६९१०८९	
६	कविता सुब्बा	धरान १६, सुनसरी	१२३४५/०५६/०५७ सुनसरी, २०५६-०४-०९	जहरमान शुब्बा	आईतराज सुब्बा	वाईब्याक हायरपचेज	२०३००००	७०२८६९५	९०५८६९५	को १ख १६८४
७	खेमनाथ गौतम	ईटहरी ०८, सुनसरी				वाईब्याक हायरपचेज	२०१०४४	५३२५१६	७३३५६०	
८	मिना कुमारी सुब्बा	ईटहरी ५, सुनसरी	१४९१८/८६५/१७३०११९१७,सुनसरी,२०३८-११-१४	धन बहादुर शुब्बा	पदमध्वज लिम्बु	वाईब्याक हायरपचेज	१७३४२४३	५६२७३८५	७३६१६२८	को१ख १६८५
९	विजय मादेन लिम्बु	धरान १५, सुनसरी				वाईब्याक हायरपचेज	१३८४५७७	४६९०६४२	६०७५२१९	
१०	सुमन सुब्बा	ईटहरी ३, सुनसरी	५४६५ काठमाडौं, २०५९-०९-०९	खडग बहादुर लिम्बु		वाईब्याक हायरपचेज	२०२२०२१	६४९३६५८	८५५५६७९	को १ ख १६८३
११	धुर्व कनाल	मेचीनगर १, झापा	२७७२८००/९९०, झापा, २०४५-०२-०७	मान बहादुर कनाल	बल बहादुर कनाल	वाईब्याक हायरपचेज	१२९४४३३	४४८७९१५	५४२३४८	को१ख१६८१
१२	देवेन्द्र कुमार निरौला	ईटहरी ४, सुनसरी	११६९, सुनसरी, २०४३-०९-०७	टिका प्रसाद निरौला	प्रभुनाथ निरौला	वाईब्याक हायरपचेज	१९६३२९१	६४७९५२६	८४४२८१७	को १ख १६७५
१३	राहुल खनाल	धरान, १५, सुनसरी	१८०१०/२६६०३३६०, सुनसरी,२०४२-०२-२०	राम प्रसाद खनाल	जगन्नाथ खनाल	वाईब्याक हायरपचेज	२०९८४९६	७१२२३३६	९२२०८३२	को १ख १६७२
१४	शंकर बहादुर बस्नेत	मेचीनगर न.पा ३, झापा	८९१/२७७८१२, झापा, २०४५-०२-२०	पृथ्वी बहादुर बस्नेत	विर बहादुर बस्नेत	वाईब्याक हायरपचेज	२४०००००	८३९२५०१	१०७९२५०१	को १ख १७०४
१५	कृष्ण कनाल	मेचीनगर १, झापा	९४६/२७७१७९६, झापा, २०४५-०२-०७	मान बहादुर कनाल	बल बहादुर कनाल	वाईब्याक हायरपचेज	२३९९२३३	८४४१५२१	१०८४०७५४	को१ख १६८६
१६	सुरेश प्रसाद यादव	ईटहरी ८, सुनसरी				वाईब्याक हायरपचेज	२६२५३९	८८८६७२	११५१२११	
१७	अनुप कुमार जोशी	धरान १, सुनसरी	५४८२/०५२५३, सुनसरी, २०५२/११/१६	लक्ष्मी कुमार जोशी	बद्री नारायण जोशी	वाईब्याक हायरपचेज	१५३९५७०	५२३४९२	६७५३६२२	को १ह ४५९/को १ह४७८
१८	अनुप कुमार जोशी	धरान १ सुनसरी	५४८२/०५२५३, सुनसरी, २०५२/११/१६	लक्ष्मी कुमार जोशी	बद्री नारायण जोशी	वाईब्याक हायरपचेज	५११६७०	१८०८२९७	२३१९९६७	को १ ह ४५९को १ह४७८
१९	लोकेन्द्र प्रसाद रिजाल	पकली ३, सुनसरी		वेदराज रिजाल	चिन्तामणी रिजाल	वाईब्याक हायरपचेज	१५३००००	५१६८९८८	६६९८९८८	को १ ख १६९६
२०	केशरमान सम्बाहाम्फे	ईटहरी ५, सुनसरी	९७३५१११, सुनसरी, २०४६-०३-१९	ईन्द्रलाल सम्बाहाम्फे	मनिराज सम्बाहाम्फे	धरायसि	१५०००००	४६९९७९१६९	१९९५७९६८	
	व्यक्तिगत जमानत दिने सुजता राई		०६-०१-७१-०३२६, २०७१/०३/३१	खगेन्द्र राई	ससुरा.ईन्द्रलाल सम्बाहाम्फे					

सम्बन्धित कार्यालय : कृषि विकास बैंक लि. शाखा ईलाम

क्र. सं.	कर्जा ग्राहकको नाम	ठेगाना	नागरिकता नं., जारी भएको जिल्ला र मिति	ग्राहकको पिता/पतिको नाम	बाजेको नाम	उद्देश्य	साँवा रकम रु.	मिती २०७८ मंसिर २७ सम्मको	जम्मा तिर्नुपर्ने रकम	कैफियत आई डि नं.
१	राजेन्द्रकुमार फियाक	इलाम ९ हाल इलाम ६	५९३/१७ पाचथर मिति २०६२/०२/०४	लोकप्रसाद	जयगन्ज	गाईपालन	२०००००	१४५९९९	३४५९९९	७५४६९१
२	पहलमान तामाङ	ईलाम ७ हाल इलाम ८	५८६३ इलाम मिति २०५६/०७/१६	शंखरविर	नारदसिंह	गाईपालन	३०००००	४१३६९५	७१३६९५	७३३९९९
३	श्रीमान राई	जमुना ८ हाल सन्तकपुर	९१५/७९३ इलाम मिति २०४४/०१/२२	नरध्वज	गोकुल	गाईपालन	२१८०१३	१३८५१	२३१८६४	५०७४६१
४	मानबहादुर लिम्बु	चिसापानी ३ हाल माई न.पा ९	२२९/१५९४ इलाम मिति २०४३/०९/०९	हर्कजंग	पंजाबसिंह	तरकारी	२४६७३	१२७५८	३७४३१	३५७८७८
५	अशोक कुमार खड्गी	इलाम ५ हाल इलाम ९	३५२/८०६ इलाम मिति २०४९/०८/०१	धनबहादुर	बुद्धिमान	गाईपालन	१५९९९४	१६३४१५	३२३४०९	७०७०९६
६	तिल विक्रम लिम्बु	महमाई ४ हाल माई न.पा. ६	०३२२५४७/८७९ इलाम मिति २०४२/१२/२८	जयबहादुर	मोहनसिंह	बंगूरपालन	७९२१०	१०७८९४	१८७१०४	३५७८७४
७	केशव बहादुर तामाङ	ईलाम ७ हाल इलाम ८	४८०/१८२० इलाम मिति २०४४/०१/०२९	धनबहादुर	भालूजोरहाडे	बंगूरपालन	६००००	७२९३४	१३२९३४	३५८१८२
८	खिल प्रसाद दहाल	शाखेजुङ्ग ६ हाल इलाम १	४३६ इलाम मिति २०५५/०३/१८	चेतनाथ	रेवतीनाथ	गाईपालन	३२७६०	२६३	३३०२३	३५७९२३
९	धनमाया तामाङ	सोयाङ्ग ८ हाल माइजोगमाई ५	१२६९/३७५ इलाम मिति २०४४/१२/२६	प.सुकुबहादुर	स.जसपाल	अदुवा खेती	२९६७४	७४८७	२९१६१	३५७५०१
१०	मानबहादुर नेम्बाङ	सोयाक ३ हाल इलाम ११	७३३३२/३९९ इलाम मिति २०६०/१२/०३	धनरूप	धनसिंह	अदुवा खेती	१८४१०८	६८८६६	२५२७९४	७०८२४५
११	लालबहादुर तामाङ	चिसापानी ७ हाल माई न.पा ९	६३२/६४ इलाम मिति २०४५/०९/०८	लोकबहादुर	कर्णबहादुर	अदुवा खेती	१५००००	४२८८९	१९२८८९	३५७६२३
१२	सोमबहादुर साउदेन	सुलुबुङ्ग ९ हाल सन्तकपुर ३	७१२/७६८ इलाम मिति २०४४/०१/२०	गजुरमा	बालूमान	अदुवा खेती	२०००००	१२०२२३	३२०२२३	३५७४०८
१३	रत्नबहादुर राई	सोयाङ्ग ३ माइजोगमाई ५	५३९/८०७ इलाम मिति २०४४/११/१८	नचन्द्रपाल	आशविर	अदुवा खेती	१०००००	४२३०५१	५२३०५१	
१४	चन्द्रबहादुर राई	माइपोखरी ३ हाल इलाम न.पा. ४	२२८४१/३४७ इलाम मिति २०४३/०२/०८	भैविर	मैतराज	सरल कृषि	२०००००	९७३७०	२९७३७०	१२६५४१०
१५	गंगाराम नेपाल	इलाम ५ हाल इलाम ९	०३०४१३/२२३ इलाम २०६३/११/२५	डम्बरबहादुर	हस्तविर	घरयासी	६०००००	२७५९२४	८७५९२४	१३११२२०
१६	सरिता दर्जी	इलाम ८ हाल इलाम ६	३९९११/२३१९ इलाम मिति २०५०/०३/११	पि:छविबाल प:जानबहादुर	जैबहादुर, मानबहादुर	सरल कृषि	६०००००	११७३३०	७१७३३०	१२६१९१३
१७	भूमीप्रसाद खतिवडा	बरबोटे ६ हाल इलाम ५	०३१०३४/८८७५५ इलाम २०६५/०३/०५	रामचन्द्र	हेमसागर	सरल कृषि	६५००००	२४९०८५	८९९०८५	७२११७१
१८	सोमबहादुर तामाङ	ईलाम ७ हाल इलाम ८	५७२४ इलाम २०५५/०३/१६	पदमबहादुर	बुद्धविर	गाईपालन	२०००००	२६०७५८	४६०७५८	३५७८५७

१८ धितो मन्जुरी दिने/जमानत दिनेहरुको नाम

नाम	ठेगाना	नागरिकता नं.	नागरिकता जारी भएको जिल्ला र मिति	पति	ससुरा
चन्द्रमाया तामाङ्ग(आमा)	ईलाम ८	२१/१८७७	ईलाम, मिति २०४४/११/०२	पदमबहादुर	बुद्धविर
शेरबहादुर विश्वकर्मा	ईलाम ८ हाल ईलाम ९	०३४६७/१९१५ इलाम २०४४/१२/०३	बुवा: इन्द्रबहादुर	उद्देश्य गाईपालन	रु. १६६६६७ रु. १३८९६२ रु. ३०५६२९ ५१९८३१

१९ धितो मन्जुरी दिने/जमानत दिनेहरुको नाम

नाम	ठेगाना	नागरिकता नं.	नागरिकता जारी भएको जिल्ला र मिति	पति	ससुरा
बेलमाया विश्वकर्मा	ईलाम ८	०६३६/८८३	ईलाम, मिति २०४४/११/०२	शेरबहादुर	इन्द्रबहादुर
पदमकुमारी सुवेदी	इलाम ३ हाल इलाम ९	३२७/८९२ इलाम २०४४/१०/२८	प: पूर्णबहादुर स: जितबहादुर	उद्देश्य गाईपालन	रु.३००००० रु.४७८८१४ रु. ७७८८१४ ५१९३९१

२० धितो मन्जुरी दिने/जमानत दिनेहरुको नाम

नाम	ठेगाना	नागरिकता नं.	नागरिकता जारी भएको जिल्ला र मिति	पिता	बाजे
पूर्णबहादुर सुवेदी (पति)	ईलाम ९	१९९६५/१०८८	ईलाम, मिति २०४४/०९/२२	जितबहादुर	चन्द्रबहादुर
सन्तोष इलेक्ट्रोनिक प्रो.सन्तोष तामाङ्ग	इलाम ६ हाल इलाम ८	८०५३७ इलाम २०६२/०५/१६	केशरबहादुर (बुवा) दलजित(बाजे)	उद्देश्य व्यापार कर्जा	रु. १२२५००० रु.१६४०८६६ रु. २८६५८६६ ३५८१८९

२१ धितो मन्जुरी दिने/जमानत दिनेहरुको नाम

नाम	ठेगाना	नागरिकता नं.	नागरिकता जारी भएको जिल्ला र मिति	बुवा	बाजे
केशर बहादुर तामाङ्ग	ईलाम ८	१६५/२२७९	ईलाम, मिति २०४३/०७/२५	दलजित	डम्बरसिंह
			जम्मा	रु. ५६७२०९९ रु.४७०६२५५	रु. १०५२४३३३

कृषि विकास बैंक लिमिटेड

कर्जा अनुगमन तथा असुली विभाग

मुख्य कार्यालय

रामशाह पथ, काठमाण्डौं

अर्थतन्त्र सुधार सामूहिक प्रयासको सुभाब

अर्थविद्हरू भन्छन्, 'बिग्रंदा सूचक एकल प्रयासले सुध्रिंदैनन्, प्राथमिकताका क्षेत्र पहिचान गरेर युद्धस्तरमा सुधारको प्रयास थालौं'

काठिपुर संवाददाता (काठमाडौं)

संकेतको दिशाउन्मुख अर्थतन्त्रलाई सामूहिक प्रयासमाफत सन्धाल अर्थविद्हरूले सरकारलाई सुझाएका छन्। सरकारी क्षेत्रबाट हुने औसत गतिको प्रयासबाट मात्रै सूचकहरू सुधार नसकिने भएकाले सबै क्षेत्रको सहभागिता आवश्यक रहेको उनीहरूको भनाइ छ। आर्थिक संकेतको जोखिम निम्नत नदिन सबै दलवीच न्यूनतम साभ्का धारणा आवश्यक रहेकाले त्यसको पहलका लागि पनि सरकारसंग उनीहरूले अप्ग्रेड गरेका छन्।

प्रतिनिधिसभामाअन्तर्गतको अर्थ समितिले शुक्रवार अर्थतन्त्रका जानकारहरूसंग नेपालको अहिलेको अवस्था र सम्भावित परिदृश्यबारे छलफल गरेको थियो। छलफलमा अर्थविद्हरूले अर्थतन्त्र दुर्घटनाको खतरातर्फ उन्मुख रहेको बताएका हुन्। पाँच महिनामा करिब ७ प्रतिशत बराबरमात्रै विकास खर्च हुनु, बढ्दो आयातका कारण वैदेशिक व्यापार घाटा उच्च हुनु, शोधनान्तर स्थिति न्यून हुनु, विदेशी विनिमय सञ्चित घट्टे गएर भुक्तानी सन्तुलन नाजुक अवस्थामा पुग्न, बजारमा लगानीयोग्य रकमको चरम अभाव देखिनु जस्ता समस्या अहिले मुलुकले भोगिरहेको छ। सरकार आफैले पनि अर्थतन्त्र खराब अवस्थाबाट गुञ्जिरहेको स्विकारिसकेको छ। तर नियन्त्रण बाहिर नरहेको र सुधारका लागि सरकारले प्रयास गरिरहेको अर्थमन्त्री जनार्दन शर्माले यसअघि अर्थ समितिको बैठकमै बोलिसकेका छन्।

अर्थविद्हरूले भने अर्थतन्त्रले गम्भीर संकेतको संकेत गरेको बताएका छन्। पूर्वगभर्नर तथा राष्ट्रिय योजना आयोगका पूर्वउपाध्यक्ष दीपेन्द्रबहादुर क्षेत्रीले सबै राजनीतिक दलहरूले विदेश नीति, प्रतिरक्षा नीति र आर्थिक नीतिमा न्यूनतम साभ्का धारणा बनाउनुपर्ने बताए। राजनीतिक दलहरूबीच प्रतिशोधको भावना रहने भए पनि राष्ट्रहितका लागि सबै एकै कित्तामा उभिनुपर्ने उनको भनाइ छ। 'राजनीतिको चङ्गुलमा परेर नै अर्थतन्त्र तहसनहस भएको हो। सुधारको प्रयासका लागि सबै क्षेत्र प्रतिबद्ध हुनुपर्छ,' क्षेत्रीले भने। अहिले अर्थतन्त्रका सूचकहरूलाई विश्लेषण गर्दा विरोधाभासपूर्ण अन्तरसम्बन्ध देखिने गरेको अर्थशास्त्री डिल्लीराज खनालको भनाइ छ। 'महामारी संकेत उच्च विन्दुमा पुग्दा पनि अर्थतन्त्रका सूचक अहिलेको जस्तो नराम्रा थिएनन्। अहिले पुनरुत्थानको चरणमा धराशायी विनरहेका छन्। यो आफैमा एक पाराडक्स (विरोधाभास) हो,' उनले भने, 'बैंकिङ क्षेत्रमा लगानी बढेको बढ्दै छ। तर त्यसको प्रभाव उत्पादनका क्षेत्रमा देखिंदैन।'

राजनीतिको चङ्गुलमा परेर नै अर्थतन्त्र तहसनहस भएको हो। सुधारको प्रयासका लागि सबै क्षेत्र प्रतिबद्ध हुनुपर्छ।

- दीपेन्द्रबहादुर क्षेत्री
पूर्वगभर्नर

महामारीका बेला पनि अर्थतन्त्रका सूचक अहिले जस्तो नराम्रा थिएनन्। पुनरुत्थानको चरणमा भने धराशायी बने।

- डिल्लीराज खनाल
अर्थशास्त्री

अर्थतन्त्रको प्रस्तुतीकरण यथार्थवादी हुनुपर्छ। तर अर्थमन्त्रीले अहिले पनि ७ प्रतिशत आर्थिक वृद्धिदर हासिल गर्नु भन्नुहुन्छ।

- पोषराज पाण्डे
अर्थशास्त्री

विदेशी मुद्रा सञ्चित बढाउन कुन क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखेर जाने, यसको निकर्षाले सरकारले तत्काल गरिहाल्नुपर्छ।

- चन्द्रमणि अधिकारी
अर्थशास्त्री

सरकारले मासिक १० प्रतिशत बजेट खर्च गर्ने गरी लिएको लक्ष्य पनि विरोधाभासपूर्ण रहेको उनले बताए। योजना कार्यान्वयनको कुनै स्पष्ट ढाँचाविनै एकनासले बजेट खर्च गर्नु भन्नु स्वाभाविक नरहेको खनालको बुझाइ छ।

सरकारलाई क्षेत्रगत रूपमा काम गर्न र कुन क्षेत्र पहिले सन्धाल्ने भनेर मिसन नै बनाएर लाग्नुपर्ने सुझाव पनि खनालले समितिमाफत दिएका छन्। अर्थ मन्त्रालयका कामहरू बीचको असन्तुलनलाई पनि खनालले आर्थिक संकेतको अवस्था सिर्जना हुनुसंग जोडेर विश्लेषण गरेका छन्। 'अर्थ मन्त्रालय आफै बजेट विनियोजन गर्ने, आफै कार्यान्वयन तथा खर्च गर्ने, अनुगमनको काम पनि त्यतैबाट हुन्छ, अनि आफै खर्च कम भएको भनेर उसैले भनिरहेको छ,' उनले भने, 'स्थानीय तहले कार्यान्वयन गर्न सक्ने साना आयोजना पनि आफै ओगटेर बसेको छ। खर्च प्रणालीलाई टुचाकिड गर्ने हो भने यस्ता अनेकौं समस्या देखिन्छन्।' गम्भीर संकेतउन्मुख अवस्थाबाट गुञ्जिरहेको अर्थतन्त्र राजनीतिक खिचतानीको छायामा परेको अर्का अर्थशास्त्री पोषराज पाण्डेको भनाइ छ। 'राजनीतिका अगाडि अर्थतन्त्र निरीह र लावारिस भएको महसुस भएको छ।

- दलहरूबीच न्यूनतम साभ्का धारणा बनाउन आवश्यक
- पुनरुत्थानको चरणमा अर्थतन्त्र संकेतग्रस्त
- ओमिक्रोन भेरिएण्टले विश्व अर्थतन्त्रमा पारेको प्रभावको असर नेपालमा पनि

यस्तो जटिल अवस्थामा पनि कसैले चासो देखाइरहेका छैनन्,' पाण्डेले भने। सरकारी निकायले नै सूचकहरू तोडमतोड गरेर प्रस्तुत गरेको र आफ्नो प्रतिरक्षाका लागि अविश्वसनीय आधार देखाइरहेको उनले बताए। 'अर्थतन्त्रको प्रस्तुतीकरण यथार्थवादी हुनुपर्छ। तर अर्थमन्त्रीले अहिले पनि ७ प्रतिशतको आर्थिक वृद्धिदर हासिल गर्नु भन्दै हिँड्नुभएको छ,' उनले भने। अर्थशास्त्री चन्द्रमणि अधिकारीले कोभिड महामारीका कारण विश्व अर्थतन्त्र नै खुम्चिरहेका बेला त्यसको असर

नेपालको अर्थतन्त्रमा पनि परेको बताए। विश्वको बदलिँदो आर्थिक परिदृश्यको असर स्वाभाविक रूपमा नेपाली अर्थतन्त्रमा पनि देखिन्छ। विश्वव्यापी मुद्रास्फीतिको समस्याको असर नेपालमा पनि देखिन्छ,' उनले भने। विदेशी मुद्रा सञ्चित बढाउन कुन क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखेर जाने, यसको निकर्षाले सरकारले तत्काल गर्नुपर्ने पनि अधिकारीको भनाइ छ। 'विप्रेषण, वस्तु तथा सेवाको निर्यात, पर्यटन, वैदेशिक लगानी र वैदेशिक अनुदान, विदेशी मुद्रा सञ्चित बढाउने मुख्य क्षेत्र हुन्। यसमा नेपालले प्राथमिकताको क्षेत्र पहिचान गरेर जानुको विकल्प छैन।

पुँजीगत खर्च घटेर भएका मन्त्रालयलाई उनीहरूले खर्च गर्न नसक्नुका कारणबारे जानकारी लिन अर्थ समितिले आइतवार बैठक बोलाएको छ। पुँजीगत खर्च लक्ष्यअनुरूप हुन नसक्नुलाई सरकारको कमजोरीका रूपमा देखाउने मात्र नभई सम्बन्धित लेखा अधिकारीलाई त्यसको जिम्मेवारी लिन लगाउनुपर्ने बहस पनि सुरु भएको छ। आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७६ मा राखिएको व्यवस्थाअनुसार सम्बन्धित लेखा अधिकारी नै बजेट खर्चका लागि जिम्मेवार हुनुपर्ने कानुनी व्यवस्था छ।

भेरी-बवईमा सुल्भियो मुआब्जा विवाद

काठिनी कठायत (वीरेन्द्रनगर)

राष्ट्रिय गौरवको भेरी-बवई डाइभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजनाको तेस्रो चरणअन्तर्गत हाइड्रोमैकानिकल (एचएम) र इलेक्ट्रोमैकानिकल (ईएम) सम्बन्धी काम सुरु भएको छ। यसका लागि चीनको जेजियाइ ओरिएन्ट इन्जिनियरिङ कम्पनीसंग २ अर्ब १३ करोड ७४ लाख ९३ हजार ९ सय १६ रूपैयाँमा सम्झौता गरिएको छ। हाइड्रोमैकानिकल इन्जिनियरिङको काम सुरु गर्न यो सम्झौता भएको आयोजनाका सूचना अधिकारी एवं सिनियर डिभिजनल इन्जिनियर लेखनाथ सुवेदीले बताए।

अहिले आयोजनाको दोस्रो चरणअन्तर्गत सिभिलतर्फका काम भइरहेका छन्। सिभिलअन्तर्गत हेडवर्क्स, पावरहाउस (विद्युत् गृह), बाँध (कफर ड्याम) र सज साफ्टको काम भइरहेको हो। लामो समय वषाका कारण बाँधस्थलमा जम्मा भएको पानी पम्पिङ विधिबाट बाहिर निकाल्ने काम पनि भइरहेको उनले जानकारी दिए। 'पानी डाइभर्ट गरेर मुख्य बाँधस्थलमा ढलान गरी बवईको हातीखालमा पावर हाउसको जग खन्ने काम सुरु भइरहेको छ,' उनले भने, 'कामलाई जतिसक्ने छिटो सक्ने एक दिन पनि नरोकी काम गरिरहेका छौं।'

आयोजनाको ३६ अर्ब ८० करोड ७७ लाख रूपैयाँ लागतमध्ये हालसम्म १४ अर्ब ७ करोड ५९ लाख रूपैयाँ खर्च भइसकेको छ। आयोजनाले काठिक महिनासम्म वित्तीय प्रगति ३८.२४ तथा भौतिक प्रगति ४९ प्रतिशत हासिल भएको जनाएको छ। सरकारले आयोजनाका लागि चालु आवमा पुँजीगततर्फ विनियोजन गरेको बजेट ३ अर्ब ४ करोड ६ लाख रूपैयाँमध्ये १० करोड ९१ लाख ७० हजार रूपैयाँ खर्च भएको छ। आयोजना प्रभावित क्षेत्रमा पर्ने ऐलानी जग्गाको विवाद पनि टुंगिएको छ। केही साताअघि वसेको संघीय मन्त्रपरिषद् बैठकले अन्य आयोजनाका नजिरलाई आधार बनाई २२.८९ हेक्टर ऐलानी जग्गाको हकमा क्षतिपूर्ति दिने निर्णय गरेको आयोजनाका सूचना अधिकारी सुवेदीले बताए। यसअघि रैकर जग्गाको हकमा मात्र मुआब्जा पाउने निर्णयपछि आयोजना स्थलका बासिन्दा आन्दोलित थिए।

सुर्खेतको भेरीगंगा नगरपालिका-११ चिन्नेमा भेरीको पानी बवईमा खसाल्न ६ गेजसहितको ब्यारेज निर्माण गर्न लागिएको छ। उक्त ब्यारेज १ सय १४ मिटर लामो र १४ मिटर अग्लो हुनेछ। त्यहाँबाट १२ किमि २९० मिटर लामो सुरङमाफत भेरीगंगा नगरपालिका-११ हातीखालमा भेरीको पानी बवई नदीमा खसालिनेछ, जहाँ ४८ मेगावाट क्षमताको विद्युत् उत्पादन गरिनेछ। संघीय सरकारले आफ्नो स्वामित्वमा रहने गरी भेरी बवई डाइभर्सन जलविद्युत् कम्पनी स्थापना गरिसकेको छ। आयोजनाले लुम्बिनी प्रदेशका बाँके र बर्दिया जिल्लाको ५१ हजार हेक्टरमा सिंचाइ सुविधा पुऱ्याउने लक्ष्य लिएको छ।

आयोजनाको दोस्रो चरणका मुख्य काम बाँध र विद्युत् गृह निर्माणका लागि चिनियाँ कम्पनी ग्वाइडोन तथा नेपालको रमण निर्माण जेभी र आयोजनावीच २०७६ साउनमा टेक्का सम्झौता भएको थियो। कम्पनीले दोस्रो चरणका सबै काम आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा सक्ने कार्यदिश पाएको छ। त्यस्तै बाँधस्थल चिन्नेमा छिन्नु-जाजरकोट सडकलाई करिब ८ सय मिटर डाइभर्सन गरिएको छ।

आयोजनाले थाल्यो तेस्रो चरणको काम

we are HIRING!

hamro bazar
AUTO DIVISION

hamrobazar.com is seeking to expand its team in the automobile division.

The company is looking for qualified candidates for the following positions:

Sales Manager - 4

Hamrobazar is seeking to hire a sales manager for its automobile division, who will be responsible for supervising and organizing our sales team. He/she will develop a sales plan, strategy, and goals that covers hamrobazar's automobile's sales, revenue, and expense controls. Furthermore, he/she will be responsible for training the sales team to meet desired sales goals.

Qualification

- Masters in Business Administration
- 7 to 8 years of experience in automobile industry
- Excellent management, leadership, and organizational skills
- Able to lead large sales team
- Should have sound knowledge of ATL, BTL, and TTL marketing.

Area Sales Manager (outside valley) - 6

The Hamrobazar automobile division is hiring an experienced area sales manager to help us keep growing. He/she will be responsible for establishing, maintaining and expanding our customer base. His/her major duties include reviewing and reporting sales data to seniors, planning and executing sales strategy for assigned areas.

Qualification

- MBA (preferred), BBA or BBS
- 3 years of experience in automobile industry or FMCG
- Outstanding negotiation and consultative sales skills
- Willingness to travel regularly to attend and host meetings
- Valid two-wheeler license.

Eligible candidates can apply for the respective positions through an email at aakriti.karki@hamrobazar.com by 27 December 2021.

Send us your updated CV and cover letter mentioning the position you are applying for in the email subject.

Only shortlisted candidates will be contacted for further procedure. Hamrobazar holds the rights to cancel the application anytime throughout the hiring process. Females are encouraged to apply.

Franchise Manager - 2

The franchise manager will be responsible for opening and planning Hamrobazar's exclusive franchise outlets. His/her major duties include expanding the reach of Hamrobazar's outlets all over the country, assuring the ROI of the channel partner. He/she should have ample knowledge of executing events and profit-sharing branding activities.

Qualification

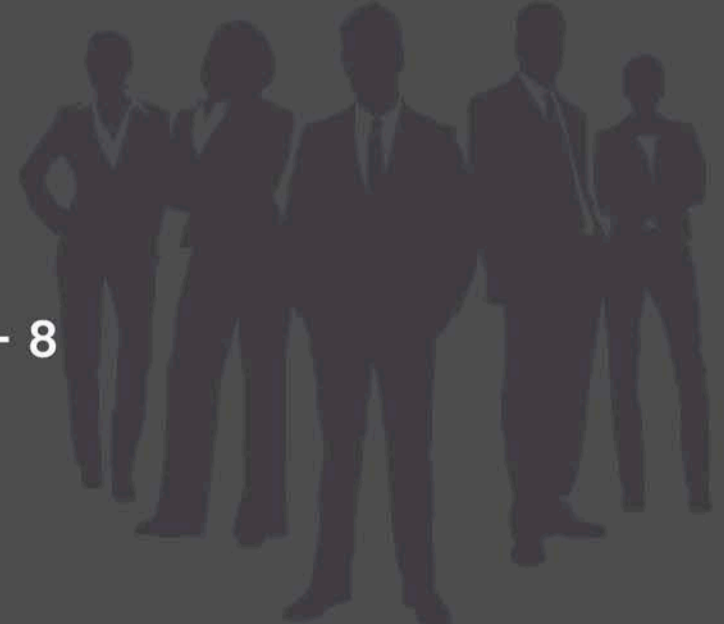
- Masters in Business Administration
- 4 or 5 years of experience in automobile industry
- Ample knowledge of Nepali automobile market
- Ability to create/open dealers and franchises
- Excellent verbal and written communication skills.

Customer Service Executive - 8

Hamrobazar automobile division is hiring customer service executives who are mainly responsible for attending to customer's needs and complaints to the best of their ability and maintaining customer satisfaction. He/she will be Hamrobazar's primary point of contact for clients for inquiries, requests, queries, and complaints.

Qualification

- Completion of Bachelor's programme
- Two years experience in automobile industry or FMCG (preferred)
- Pleasant and clear speaking voice
- Effective communication skills; both verbal and writing
- Ability to effectively work with a team
- Problem solving skills
- Valid two-wheeler license (preferred)

आफ्नो नयाँ फिल्म 'स्पाइडरम्यान: नो वे होम' को अमेरिकीको लसएन्जलस्थित रिजेन्सी भिलेज थिएटरमा भएको प्रिमियर शोमा कलाकार टम हल्यन्ड र जेन्डया। २५ वर्षीय हल्यन्डले स्पाइडरम्यानको भूमिका खेलेको यो सातौँ फिल्म हो। यसै साताबिह प्रदर्शनमा आएको फिल्मले सुख्खातमै उत्साहजनक व्यापार गरेको छ।

लोककलामा समय-चक्र

मिथिला कलामा समय-चक्र वर्णनलाई फरक आयामबाट प्रस्तुत गर्न पोख्त सुमनले प्राचीन समयदेखि कोरोनाकालसम्म समाज कसरी अघि बढेको छ, मानिसले के पायो र गुमायो भन्ने चित्रमा देखाएका छन्

■ सुशीला तामाङ (काठमाडौँ)

पृथ्वीमा हरेक वस्तु, मान्छे तथा उसका क्रिया प्रतिक्रियाहरू समयको चक्रसँगै परिवर्तित हुँदै गए। विकासक्रममा मानव समाजको सिकाइ, भोगाइका जति धेरै पाटाहरू छन्, त्यति नै छन् कथाहरू। समाज, धर्म, संस्कृतिसँग जोडिएर मानव जाति निरन्तर समयको गति पछ्याउँदै अगाडि बढेको सामान्यता राख्छन् चित्रकार एससी सुमन (सुबोधचन्द्र दास)।

बबरमालस्थित सिद्धार्थ आर्ट ग्यालरीमा उनै सुमनको यतिबेला एकल चित्रकला प्रदर्शनी लिएर उभिएका छन्। दुई दर्जनभन्दा बढी मिथिला चित्रमा उनले सत्ययुगदेखि कलियुगसम्मको मान्यता राख्ने धार्मिक तथा सामाजिक पक्षसँग जोडिएको समयको चक्रलाई चित्रण गरेका छन्। विशेष गरी मिथिला कलालाई आधार बनाएर उनले मैथिल तथा अन्य समाजको समकालीन मुद्दालाई उठान गर्दै आएका छन्। उनका चित्रहरूमा मिथिला समाजको लोक परम्परा, धर्म, संस्कृतिसँगै काठमाडौँ तथा सिंगो प्रकृतिमाथि भएका अतिक्रमणका कथा छन्।

लोककलामाफर्त समाजले भोगेका प्रत्येक युगका कथा र अनुभवलाई प्रस्तुत गरिएको चित्रकार सुमन बताउँछन्। 'मेरा अधिकांश चित्र लकडाउनको समयमा सिर्जना भएका हुन्' उनले भने, 'जुन समयमा मैले मानव समाज, धर्म, प्रत्येक युगका कथा अध्ययन गर्ने मौका पाएँ। त्यही अध्ययनपछि नै कथालाई चित्रमा उतार्ने काम गरेँ।' अधिकांश चित्रमा प्रकृति, महिला र धर्मलाई झिगट गर्दै उनले ती समयमा युगअनुसार आएका कथा वर्णन गरेका छन्। चित्रहरूमा उनले सत्ययुगमा धर्म र आस्थामाथि जोडिएको एक सुन्दर संसारको समयलाई चित्रण गरेका छन्।

आफ्नो सिर्जनाका साथ कलाकार एससी सुमन। तस्वीर: सुशीला/कान्तिपुर

समयसँगै मिथिला समाजमा परापूर्वकालदेखि नै चल्दै आएका धर्म संस्कारलाई उतारेका छन्। छठ, गौरी, गणेश पूजा, दशमी मेला, कोहबर घरलगायतको मैथिल समाजको धार्मिक तथा सांस्कृतिक पक्षलाई उनले चित्रमा उठान गरेका छन्। यससँगै प्रकृति अतिक्रमणले संकेत गर्दै संरक्षणतर्फ सचेतनाका लागि उनले मानव, जीवजनावर, रूखविरुवाको सम्बन्धलाई दर्शाउन चित्रमाफर्त नै प्रयास गरेका छन्।

'विमेन एन्ड वाटर', 'इकोलोजिकल ब्यालेन्स इन नेचर' सिरिजका चित्रहरूले समाजलाई समयको चक्रसँगै जाति परिवर्तन हुन खोजे पनि प्रकृतिलाई माया गरौँ भन्ने सन्देश छोडेका छन्। 'मानिसहरू आज सत्ता प्राप्ति र स्वार्थका लागि मात्र अगाडि बढेका छन्। सत्ययुगमा जस्तो देवताप्रतिको विश्वास, सुन्दर प्रकृति अहिले छैन। प्रकृति जननी हो, हामीलाई जिउन सिकाउँछ। आज भइरहेको अतिक्रमणले मनमा छोएको छ, उनी दुखेसो गर्छन्। अहिलेको हाम्रो अनिवार्य मास्क प्रयोगको अवस्था प्रकृतिमाथि अतिक्रमणको परिणामका रूपमा उनी लिन्छन्।

समयको गतिअनुसार चलेको समाजमा लैगिक एकाता तथा सिर्जना, महिला र प्रकृतिको समानता, समयको चक्रसँगै पृथ्वीमा आएका शक्ति तथा आस्थाका विघटन, त्यसबाट आएका परिणामलाई समेत उनले प्रतीकात्मक रूपमा चित्रहरूमा केलाएका छन्। परिवर्तित युगलाई पछ्याउँदै गइरहेका द्रुन्दात्मक मानव समाजलाई सत्ययुगतिर फर्केर आफ्नै समयचक्र अनुभव तथा बोध गर्न लगाउनु कला सिर्जनाको मुख्य ध्येय रहेको उनी सुनाउँछन्।

छोटकरी

रंगकर्मी मल्लको निधन

काठमाडौँ (कास)- वरिष्ठ रंगकर्मी प्रचण्ड मल्लको शुक्रबार निधन भएको छ। ३५वर्षीय रंगकर्मीको समस्याले पीडित ८८ वर्षीय मल्लको उपचारका क्रममा काठमाडौँको सिभिल अस्पतालमा निधन भएको हो। नाटक निर्देशकसहित लेखक, अभिनेतासमेत रहेका मल्ल नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठानका संस्थापक उपकुलपति हुन्। उनले निर्देशन गरेकामध्ये 'पृथ्वीनारायण शाह', 'फर्केर हेर्दा', 'पत्थरको कथा' नाटक चर्चित छन्। मल्लले बालकृष्ण समको नाटक 'नेपाल कला मण्डल' बाट नाट्ययात्रा सुरु गरेका थिए।

नाटक लेखनमा ८ छानिए

पोखरा (कास)- गण्डकी र पोखरा प्रज्ञा प्रतिष्ठानको आयोजनामा हुने नाटक लेखन कार्यशालामा देशभरबाट ८ जना छनोट भएका छन्। पोखरा थिएटरसंगको सहकार्यमा पुस १ देखि हुने १० दिने कार्यशालामा १५ आवेदकमध्येबाट सहभागी छनोट भएका हुन्। कार्यशालाको सहजीकरण रंगकर्मी खगेन्द्र लामिछानेले गर्दै छन्। कार्यशालाका लागि आवेदन खुलाइएकोमा आवेदकले नाटकको नमुना बुझाएका थिए। उक्त नमुना नाटक हेरेर प्रशिक्षक लामिछानेले सहभागी छनोट गरेका हुन्। छनोटमा परेकाहरूमा गुल्मीकी रीता ज्ञवाली, भापाकी गीता बुढाथोकी, संखुवासभाकी पत्रिका घिमिरे, हुम्लाका नरेन्द्र बुढाथोकी, कास्कीका शरद भण्डारी, दर्शन कुँवर, अजय जीसी र रोशनी श्रेष्ठ छन्।

पाँचथरमा च्याब्रुडका ताल

■ लक्ष्मी गौतम (पाँचथर)

लोकवाजा र नृत्य संरक्षण गर्न सरकारी तवरबाट प्रयास सुरु भएको छ। नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रतिष्ठानले विभिन्न जातजातिको संस्कृतिमा आधारित नृत्यप्रति युवापुस्तालाई आर्काषित गर्न प्रशिक्षण थालेको हो।

प्रतिष्ठानले पाँचथरमा लिम्बू संस्कृतिमा आधारित लोक नृत्य च्याब्रुडको प्रदेशस्तरीय प्रशिक्षण कार्यक्रम गरेको छ। यसमा पाँचथर, तेह्रथुम र ताप्लेजुङका २२ युवालाई प्रशिक्षण दिइएको छ। लोकनाचप्रति युवा पुस्तालाई जानकारी गराउँदै संस्कृति जगेनाका लागि प्रशिक्षण चलाउनुपर्नेको प्रतिष्ठानका सचिव अशोक लोहारले बताए। च्याब्रुडसहितका लोक नृत्य संरक्षणका लागि जातीय र समुदाय स्तरबाट पहल भइरहे पनि सरकारी तवरबाट भएको थिएन। प्रतिष्ठानले पहिलो पटक प्रशिक्षक भिकाएर सैद्धान्तिक र व्यावहारिक रूपमा च्याब्रुड कक्षा चलाएको हो।

सुर र तालसँगै लयबद्ध ढंगले च्याब्रुड नाच सिकाइनुका साथै इतिहास र निर्माणसम्बन्धी सैद्धान्तिक ज्ञान दिइएकाले प्रशिक्षण उपलब्धिमूलक भएको फिदिम-५ की सहभागी सुम्जिरी तुम्बापोले बताइन्।

१० दिने प्रशिक्षण मंगलबार सकिएको छ। प्रदेश १ मा च्याब्रुडबाट सुरु गरेको प्रतिष्ठानले अन्य प्रदेशमा बसोबास गर्नेको बाहुल्यताका आधारमा डम्बु विनायो, मुसुङ्गा, हुम्रा र देउडा जस्ता नृत्यमा प्रशिक्षण दिने जनाएको छ। च्याब्रुड लिम्बू संस्कृतिमा आधारित लोक नृत्य हो। यो नृत्य प्रयोग हुने बाजाहरू नेपाली भाषामा च्याब्रुड र लिम्बू भाषामा 'के' भनिन्छ। पुरुषले बाजा बजाउन थालेपछि महिलाहरू सुर र ताल मिलाउँदै नाच्छन्।

PROCUREMENT NOTICE

Request for Quotation (RFQ) for Procurement of 470 sets of Mobile Phone

HELEN KELLER INTL

Procurement Form (PF) Number	PF-NP-CO-2021-12-33
Issuance Date:	December 18, 2021
Quotation Submission Deadline:	December 29, 2021 by 5:00 p.m. Nepal Standard Time
Quotation Submission Method:	Quote must be submitted on company letterhead duly signed, dated and stamped by an authorized individual and delivered to the Helen Keller International Office in a sealed envelope. The subject line of the envelope should be clearly marked: "Quotation for PF-NP-CO-2021-12-33 for Mobile Sets". Please refer to RFQ posted on http://hki.org.np/ for additional details and requirements.
Background:	Helen Keller International is a nonprofit organization dedicated to saving and improving the sight and lives of the world's vulnerable by combatting the causes and consequences of blindness, poor health and malnutrition. It is leading the consortium of CARE, FHI 360, Nepali Technical Assistance Group (NTAG), Digital Broadcast Initiative Equal Access (DBI EA), Environment and Public Health Organization (ENPHO), and Vijaya Development Resource Centre (VDRC) to implement the USAID's Suahara II "Good Nutrition" Program in Nepal.
Funded By:	United States Agency for International Development (USAID) Cooperative Agreement No.: AID-367-A-16-00006
Implemented By:	Helen Keller International Nepal

Helen Keller International reserves the right to reject any or all quotations received without explanation.

swisscontact

VACANCY ANNOUNCEMENT

The Nepal Agricultural Market Development Programme (NAMDP) Phase II, also known as Sahaj, operates under a bilateral agreement between the Government of Nepal and the Government of Switzerland. Sahaj is a Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC) project, implemented by a consortium of Swisscontact (as the lead agency) and the Center for Environmental and Agricultural Policy Research, Extension and Development (CEAPRED). Sahaj provides financial and technical support towards improved access to services and innovation for agri-businesses in Province 1. This will increase demand for smallholders' produce, including them in value-added supply chains, and building resilience in rural communities through higher employment and income. Swisscontact invites applications from qualified candidates (Nepali citizens) for the following positions.

Position	Place of work
Manager Non-Agriculture Services (1 person)	Kathmandu, Nepal
Communications Officer (1 person)	Kathmandu, Nepal
Driver (1 person)	Province 1, Biratnagar, Nepal

Application procedures: Please visit our website :- <https://www.swisscontact.org/en/countries/nepal/jobs> for the Job Description and requirements for the position. Interested candidates who meet the requirements are requested to send their current CV (maximum four A4 pages) and a motivation letter to np.info@swisscontact.org latest by 11:59 PM Nepal time on 7th January 2022. Along with the CV and the motivation letter, please send the duly filled in "job application form", which is available on our website (same address as above).

Swisscontact Nepal will not entertain any phone enquiries or other such solicitations for these positions. Only shortlisted candidates will be contacted for the selection process. Swisscontact Nepal reserves the right to reject any and all applications. Swisscontact Nepal promotes workforce diversity and applies positive discrimination to candidates from discriminated groups (women, Dalit, Janajati, Madhesi/Terai and other minority communities).

वर्गीकृत डिस्प्ले

<p>के तपाईं वैदेशिक रोजगारमा जाँदै हुनुहुन्छ ?</p> <p>सुरक्षित वैदेशिक रोजगारका लागि नि:शुल्क परामर्श/जानकारी लिब तलको फोनमा मिसकल गर्नुहोस् वा फेसबुकमा मेसेज गर्नुहोस्।</p> <p>सम्बन्धी हाम्रो Safe एप Google playstore मा गएर Safe foreign employment लेबर काउन्सिलिङ्क download गर्न सक्नुहुन्छ।</p> <p>www.fb.com/SAFE.THN</p> <p>नोट: हामी म्यानपावर कम्पनी चाहिँ होइनौं।</p> <p>9803888424, 9845057965</p>	<p>We are hiring</p> <p>1) Accountant-1 2) Cashier Lady-2 3) Kitchen Staff-4 4) Delivery Staff- 3</p> <p>Salary 12000 to 25000/- - Experienced in related field - Food allowance provided by company. - Fresher can apply.</p> <p>Send your document at lama.makeitworthy07@gmail.com More enquiry 01-5909030</p>	<p>जग्गा बिक्रीमा</p> <p>दक्षिणकाली हाईवेसँगै डोल्लुमा २० फिट डलान सहितको बाटो भएको १५ रोपनी जग्गा प्रति आना ट लाख र ट रोपनीसम्म जग्गा प्रति आना १३ लाखले बिक्रीमा। गोदाम, रिसोर्ट, कलेज तथा हस्पिटलका लागि उपयुक्त।</p> <p>सम्पर्क: 9869664885</p>	<p>आवश्यकता</p> <p>'A Class' कन्ट्रिब्युट कम्पनीको लागि राम्रो तलब र बाल असुर सुविधासहितको काठमाडौँ र सुर्खेतको लागि कर्मचारीहरू अध्ययनकर्ता</p> <p>१. हाईड्रोलिक मक्यालिक ३ जना २. टिप्पर मक्यालिक ५ जना ३. अटो इलेक्ट्रिफिण ५ जना ४. टापर मक्यालिक ३ जना</p> <p>८८५११३८२५० ८८५११६८७८२</p>	<p>आकर्षक टुक्रा घडेरीहरू बिक्रीमा</p> <p>बुढानिलकण्ठ मन्दिरभन्दा माथि हाइटमा काठमाडौँ शहरको मनोरम दृष्य देखिने आकर्षक टुक्रा घडेरीहरू बिक्रीमा।</p> <p>सम्पर्क ८८५१०८००१८</p>	<p>कर्मचारी आवश्यकता</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>क्र.सं.</th> <th>पद</th> <th>संख्या</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१.</td> <td>किचेन हेल्पर</td> <td>३ महिला</td> </tr> <tr> <td>२.</td> <td>डाईभर हेबि (स्कूल बस)</td> <td>२ पुरुष</td> </tr> <tr> <td>३.</td> <td>बस हेल्पर</td> <td>२ महिला</td> </tr> </tbody> </table> <p>बाबा स्कूल चावहिल, काठमाडौँ फोन नं. ०१-४४०९६३१ ९८४३०५५१३</p>	क्र.सं.	पद	संख्या	१.	किचेन हेल्पर	३ महिला	२.	डाईभर हेबि (स्कूल बस)	२ पुरुष	३.	बस हेल्पर	२ महिला	<p>जग्गा बिक्रीमा</p> <p>गोदावरी भिलेज रिसोर्ट पहाडी ललितपुर जिल्ला वडिखेल वडा नं. १ मा २१ आनाजग्गा तुरुन्त बिक्रीमा, मूल्य प्रतिआना रु. २५ लाखमात्र, जग्गा टुक्राएर बिक्री गरिनेछैन। १३ फिटको बाटोसँगै टाँसिएको। कृपया दलालले कष्ट नगरिदिनु होला।</p> <p>सम्पर्क: ८८०९२४२२५५, ८८४३०८६९३</p>	<p>यौन-शक्ति</p> <p>यौन दुर्बलता कमजोरी हटाई EXTRA TIME बढाई यौनशक्ति बढाउने विश्वस्तरीय HERBAL SUPPLEMENT, GERMAN, USA, LONDON PRODUCTS ARE AVAILABLE (80 वर्षसम्म दुबै)</p> <p>जाँड-रक्सी कुवत थपि नदिई घुसार्ने</p> <p>स्नान बढाउने घटाउने, गुप्ताक टाइट गर्ने, मोटोपन घटाउने बढाउने हाइट बढ्ने स्टेपअप SEX TOY पाइन्छ।</p> <p>FREE HOME DELIVERY ALL OVER NEPAL 9851147810, 9818 941842</p>
क्र.सं.	पद	संख्या																	
१.	किचेन हेल्पर	३ महिला																	
२.	डाईभर हेबि (स्कूल बस)	२ पुरुष																	
३.	बस हेल्पर	२ महिला																	
<p>WANTED</p> <p>Vacancy for Montessori Trained Teacher and Grade Teacher, in Lokanthali Bhaktapur</p> <p>Please Contact: 9818934671, 9803274012 Email: dehrakumari@gmail.com</p>	<p>आवश्यकता</p> <p>१. सेफ- १ (रेस्टुरेन्ट र क्याफेमा २० वर्ष काम गरेको अनुभव) २. कुक- ३ (रेस्टुरेन्ट/क्याफेमा ५ वर्ष काम गरेको अनुभव) ३. डिसवासर- २</p> <p>साँडादेवी फुडल्याण्ड एण्ड बैकयुट कलकत्ता: ९८५१०२५६४८, ९८५१०२५६४८</p>	<p>चाहियो</p> <p>त्रिनेत्र बहुउद्देशीय सहकारी संस्था लि. पुरानो वाने श्वरको लागि म्यानेजर चाहियो तलब ३०,०००/- भन्दा माथि</p> <p>फोन नं. ०१-८८६५८०२</p>	<p>WANTED IMMEDIATELY</p> <p>Heartland Academy an internationally supported secondary school at Bafal Inlites applicants as below :- 2 Math Teacher Part Time and Full Time - 3 Primary Grade Teacher - 3 - Minimum 2 years Experience in Related Field - Interested candidates can send their CV including references to this email address</p> <p>Ph. 5237058/5237283 Office time</p> <p>9861926737 9867259773 www.heartlandacademy.edu.np</p>	<p>कर्मचारी आवश्यकता</p> <p>एक बहुउद्देशीय सहकारी संस्था लि. को लागि</p> <p>१. बजार प्रतिनिधि व्यवस्थापक-२ (BBA/BBS र कर्मामा २ वर्षको अनुभवप्राप्त) २. बजार प्रतिनिधि-५ जना (SLC/SEE वा सो भन्दा माथि)</p> <p>01-5900493 9841841079</p>	<p>वर्गीकृत डिस्प्ले अब मल्टिकलरमा पनि छाप्न सकिने</p> <p>श्याम स्वैत: रु. ३०००/-* स्पट कलर: रु. ३५००/-* मल्टि कलर: रु. ५०००/-*</p> <p>सम्पर्क नं. ५१३५०००, ५१३५००४, Ext. १६४८ Email: mktdisplay@kmg.com.np * उपरोक्त दररेटहरूमा मूल्य अभिवृद्धि कर समावेश गरिएको छैन।</p>														

NEPAL'S LEADING PAGEANT FOR MARRIED LADIES

बाइ बाइ

Mrs. Nepal World

2021

Campaign for Cancer Awareness

Celebration Partner:

Nepal Ice

GRAND FINALE
LIVE ON:

Event By:

DOWNLOAD
IME PAY APP TO VOTE

17th Poush, 2078

Nepal Academy Hall
Kamaladi, Kathmandu

VOTING IS OPEN NOW!
VOTE YOUR FAVOURITE CONTESTANT TO MAKE HER IME PUBLIC CHOICE WINNER

In Association With: Marketed By: Digital Partner:

Hospitality Partner:

Attire Partners:

Mobility Partner:

Make Up Partner:

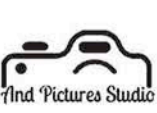
Studio Partner:

Smile Partner:

Supporters:

Member of:

SCAN TO VOTE

निषेधको क्रिकेट राजनीति

खेलाडीहरू क्यानको अस्तित्व स्विकार्ने खोज्दैन्, क्यान पनि भरसक खेलाडीलाई सामना गर्न नपरोस् भन्ने चाहन्छ

अनुशासन कारवाहीमा परेका क्रिकेट कप्तान ज्ञानेन्द्र मल्लसहित चार खेलाडी शुक्रबार पत्रकार सम्मेलनमा। तस्विर : हेमन्त श्रेष्ठ/कान्तिपुर

विनोद पाण्डे (काठमाडौं)

यू-१९ अर्को साता हुने यू-१९ एसिया कपअघि नेपाली यू-१९ टोली अभ्यासका लागि खेलन व्यग्र थियो। यस्तैमा काठमाडौंमा उपलब्ध राष्ट्रिय टोलीका खेलाडीसँग विहीवार यू-१९ टोलीले त्रिवि क्रिकेट मैदान क्रीडाभवनमा खेल्ने निर्णय भयो। श्रीलंका र बंगलादेशको यू-१९ सँग यू-१९ समूह चरणको खेल खेल्नुपर्ने हुनाले नेपाली यू-१९ का लागि यो खेल निकै महत्वपूर्ण हुन सक्थ्यो।

नेपाल क्रिकेट संघ (क्यान) ले बुधवार राति नै अनुशासन उल्लंघन गरेको भनी राष्ट्रिय टोलीका ज्ञानेन्द्र मल्ललाई कप्तान र दीपेन्द्रसिंह ऐरीलाई उपकप्तानबाट हटायो। सँगै ज्ञानेन्द्र र दीपेन्द्रसहित सोमपाल कामी र कमलसिंह ऐरीलाई ६ महिनाका लागि सेन्ट्रल कन्ट्र्याक्टबाट हटाइसकेको थियो।

राष्ट्रिय टोलीका यी खेलाडीको समर्थनमा अन्य खेलाडीहरू सामाजिक सञ्जालमा उत्रिइसकेका थिए। उनीहरूको कारवाहीको विरोधमा विनोद भण्डारी, कृष्ण केसी, अविनाश जोहरा, रोहित पौडेल, कुशल भुर्तेलगायतका खेलाडीले सामाजिक सञ्जालमा 'मलाई पुर्यो' भन्ने अभियान चलाए। त्यसको प्रभाव भोलिपल्ट क्रीडाभवन मैदानमा देखिहाल्यो।

यू-१९ टोली मैदानमा अभ्यास खेल्न पुग्दा अर्को टोली थिएन। अर्थात् राष्ट्रिय टोलीका खेलाडीहरू अभ्यासमै थिएनन्। चार खेलाडीको कारवाहीको जवाफमा अरूले नखेल्ने निर्णय गरेका थिए। जसका कारण यू-१९ टोलीले अभ्यास खेल खेल्न पाएनन्। भोलिपल्ट (शुक्रबार) राष्ट्रिय टोलीका लागि होका डकडक्याइरहेका काठमाडौंमा उपलब्ध खेलाडीलाई जम्मा गर्दै यू-१९ टोलीसँग अभ्यास खेल खेल्ने अर्को टोली र तालिका बनाइयो। विहीवार साँझ नहुँदै त्यो अभ्यास खेल पनि अधिलेखित दिनजस्तै नहुने निर्णय आयो। मैदानमा उत्रने तयार खेलाडीहरू पनि 'लगातारको दबावयुक्त फोन' पछि खेल्न नसकेको भएकै सुनाइरहेका थिए।

अर्जुन कुमाल, देव खनाल, अर्जुन साउद, दुर्गा गुप्ता, वासिर अहमद, प्रकाश जैसीजस्ता ठूलो सम्भावना बोकेका यू-१९ का खेलाडीहरू राष्ट्रिय टोलीका खेलाडीसँग अभ्यास खेल खेल्न योग्य थिएनन्? नयाँ प्रशिक्षकका रूपमा पुग्नु दासानायक नेपाल आजै लागेका तथा टु वाट्टी-२० विश्वकप छोटो आउने दुई महिनामात्र बाँकी रहेको अवस्थामा स्वयं राष्ट्रिय खेलाडीका लागि पनि यो अभ्यास खेल 'टच' मा बस्न उपयोगी हुनसक्थ्यो। तर यू-१९ सँग म्याच खेल्न बन्धित गराएर फाइदा कसलाई भयो?

नेपाली क्रिकेटमा निषेधको राजनीति कत

हदसम्म छ भन्ने यो एउटा ज्वलन्त उदाहरण हो।

खेलाडीले होस् वा संघ, एकले अर्काको खुट्टाउत्तरे पछि पढेनन्। खालि एउटा बहाना कुनै बसेका हुन्छन्। 'आफू भएमा सबै ठीक होइन भने सबै गलत' भन्ने भावले दुवै पक्ष गुप्त देखिँदै आएको छ। 'अर्काको कौधमा बन्दुक भिराएर पढ्काउने' रणनीति खेलाडीमा देखिन्छ भने 'कुनै पनि बहानामा पुर्वखेलाडीलाई कारवाही गर्नु' भनेर क्यान खरि रहेको हुन्छ। खेलाडीको सेन्ट्रल कन्ट्र्याक्टको बर्गीकरणलाई लिएर धेरै विवाद आइरहेको छ। पछिल्लो विवाद पनि यही बर्गीकरणमा आएर टोकिएको छ। लगातार विवाद आएपछि क्यानले यसको पुनर्विचार गर्नुपर्छ। क्यानका अधिकांश समितिहरू कार्यसमितिमाहात नै छन्। जस्तो बर्गीकरण समितिमा पुर्वखेलाडीहरू राखेको भए यो अफ बलियो बन्न सक्थ्यो र विवाद कम आउन सक्थ्यो। तर पुर्वखेलाडीलाई कुनै पनि समितिमा राख्दा क्यान अंश नै दिनुपर्ने जस्तो व्यवहार गरी सबै आफ्नो नियन्त्रणमा राखिरहेको हुन्छ, जसरी अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट परिषद् (आईसीसी) ले क्यानको आर्थिक पक्षलाई नियन्त्रण गरेको छ।

संघको काम अभिभावकको भूमिका निभाउनु हो। क्यानले अभिभावकको भूमिकामा खेलाडीलाई अनुशासनमा राख्दै आफ्नो क्षमताअनुसार सुविधा पनि दिनुपर्छ। संस्थालाई उकास्ने काम खेलाडीकै हुन्छ। अनुशासनवाहिर रहनेलाई कारवाही गर्न चुक्ने हो भने क्यानले एकपछि अर्को सम्भोता गर्दै जानुपर्ने हुन्छ। विगतका छुटले अहिले विकराल रूप लिइरहेको कुरामा कुनै दुईमत हुन सक्दैन।

खेलाडीले जसरी मिडियामा गएर खेलाडी बर्गीकरणको विरोध गर्दा कारवाहीमा परेका छन्, त्यो क्यान पदाधिकारीमा पनि लागू हुनुपर्छ। जसरी खेलाडीलाई बटुलेर कप्तान ज्ञानेन्द्रले जबरजस्ती हस्ताक्षर गराएको भन्ने आरोप क्यानले लगाएको छ। क्यानले पनि केही खेलाडीलाई हस्ताक्षर नगर भनेको पनि हुनसक्ने धेरै आधार छ। कप्तान रहेकै समयमा क्यानले ज्ञानेन्द्रमाथि खेलाडीको गुट बनाएको भनिएको छ। त्योभन्दा ठूलो गुट क्यानमै देखिएको छ। खेलाडीलाई आरोप लगाउनुअघि क्यानले आफ्नै गुटको समाधान खोज्नुपर्ने हो।

धेरै क्रिकेट संरचना एकादशसम्म अन्तर्राष्ट्रियअनुरूप बनाउन लाग्नुपर्ने समय हो क्यानको। महिला क्रिकेट टोलीको प्रायोजन अर्को क्यानले पाउन सकेको छैन। यू-१६ का महिला र पुरुष राष्ट्रिय प्रतियोगिता नभएको धेरै भइसक्यो। ग्रासरूटमा यस्ता प्रतियोगिता अभावले राष्ट्रिय टोलीको संरचनामा असर पर्ने थालिसकेको छ। उमेर समूहदेखि राष्ट्रिय टोलीको एक्सपोजरमा क्यानको ध्यान तान्नुपर्छ। मैले गरेको सबै ठीक छ भन्ने मान्यता क्यानले त्याग्नुपर्छ। कारवाहीमा परेका चार खेलाडीले शुक्रबार पत्रकार

सम्मेलन गरेर यसमा पुनर्विचार गर्न अनुरोध गरेका छन्। यदि दुवै पक्षले नेपाली क्रिकेटको हित चाहने हो भने एक कदम पछाडि हटेर निर्णय लिन जरुरी छ। दुवै पक्षले संवादको वातावरण निर्माण गर्नुपर्ने हुन्छ।

चतुरबहादुर चन्दको नेतृत्वमा क्यान सञ्चालनमा आएका २०७७ को असोज ६ गते चितवनमा बसेको साधारणसम्मामाफत महिला तथा पुरुष राष्ट्रिय खेलाडीको बर्गीकरण सांजिक गरिएको थियो। त्यसको १० दिनपछि नै त्यसमा 'राजनीति' छिरिसकेको थियो। त्यतिखेरदेखि खेलाडीहरूले बर्गीकरणको विरोध गर्दै आएका थिए। खेलाडीहरूको आडमा रमेशकुमार सिलवालको नेतृत्वमा रहेको राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् (राखेप) ले क्यानसँग बर्गीकरणमा के-के विभेद भएको भन्दै स्पष्टीकरणसमेत सोधेको थियो।

पहिलो, राखेपले अन्य फन्ड २ सय राष्ट्रिय संघलाई काम कारवाहीमा यस्तै प्रश्न गर्न सक्छ? यदि सक्छ भने १५-२० वटा बाहेकका राष्ट्रिय संघ राखेपको यो कार्यशैलीमा स्वतः बाधे हुन्छन्। राखेपजस्तो देशको प्रमुख खेल संस्था कसैको आडमा नलागी राष्ट्रिय खेल संघलाई स्वतन्त्र रूपमा सञ्चालन गर्न दिनुपर्छ। राखेपसँग जोडिएको विषयमा मात्र राखेपले संघहरूसँग समन्वय गर्नुपर्छ।

खेलाडीहरू राखेपमा जानु पछाडिको कारण उनीहरू क्यानको अस्तित्व स्वीकार नसकेकाले हो। क्यान पनि भरसक खेलाडीलाई सामना गर्न नपरोस् भन्ने चाहन्छ। दुवै एकअर्काको छायासमेत हेर्न चाहँदैनन्। यसै कारण पनि क्रिकेटमा पछिल्लो समय राजनीतिक रंग देखिएको छ। नेकपा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले खेलाडीमाथिको कारवाही फिर्ता गराउन लागिपरेका छन्। त्यसका लागि उनी प्रधानमन्त्री निवास बालुवाटारमा प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवालाई भेट्दै क्रिकेट खेलाडीमाथिको कारवाही पुनर्विचार गराउन अप्रार्ह गरेर फर्किए।

दाहालसामु यो समस्या कसले पुऱ्यायो नेपाली क्रिकेट वरिपरि रहेका धेरैलाई चिन्तन गरायो नपल। क्रिकेटमात्र नभई खेलक्षेत्रलाई राजनीतिबाट टाढा राख्नुपर्छ। क्यानजस्ता खेल संघमा रहेका समस्या ती संघ आफैले समाधान गर्नुपर्छ। क्यानलागत संस्थालाई नियमन गर्ने अन्तर्राष्ट्रिय खेलसंस्थाको एउटा स्पष्ट निर्देशन छ, 'खेलकुदमा राजनीति हस्तक्षेप कदापि स्वीकार हुन'।

क्यानले चार खेलाडीमाथिको कारवाही आईसीसीलाई जानकारी गराइसकेको अवस्थामा प्रधानमन्त्री देउवाले क्यानको निर्णय उल्टाउन खोजेमा कस्तो परिणाम निस्क्यो? सन् २०१६ मा आईसीसीले राजनीतिक हस्तक्षेपसमायतका विषयपछि क्यानलाई निलम्बन गरेको ठूलो नाजिर नै छ, जुन अर्को पूर्ण रूपमा फुकुवा हुन सकेको छैन।

आर्मी र मछिन्द्र रोकिए

कान्तिपुर संवाददाता (काठमाडौं)

सहिद स्मारक 'ए' डिभिजन लिग च्याम्पियन भएर पनि मछिन्द्रले गत वर्ष देशको प्रतिनिधित्व गर्दै एसियाली क्लब फुटबलकै प्रतियोगिता प्रतियोगिता खेल्न पाएन। कारण मछिन्द्रसँग एएफसी क्लब लाइसेन्स थिएन। त्यसको प्रत्यक्ष फाइदा आर्मीलाई भयो। लिग च्याम्पियन क्लबले पाउने अवसरमा उपविजेता भए पनि आर्मीले देशको प्रतिनिधित्व गर्दै एएफसी कपको प्रारम्भिक चरणमा प्रतिस्पर्धा गरेको थियो।

गत सिजन (सन् २०२१) का लागि एएफसी क्लब लाइसेन्स पाएको एकटो नेपाली क्लब आर्मी नै थियो। यसपालि आर्मीसँगै मनाङ मर्याड्डी, मछिन्द्र र एपीएफ क्लबले लाइसेन्स पाएको छ। त्यसको मतलब यी चार नेपाली क्लब एसियाली फुटबल महासंघ (एएफसी) को प्रतियोगिता खेल्न योग्य भएका छन्। फेरि सप्ताहान्त लिगको अवधारणा व्युत्पादिएको यो सिजनको लिग एएफसी कप २०२२ सुरु हुँदा पनि सकिने छैन। त्यसैले एफाले सातौं चरणभित्र शीर्षस्थानमा रहने क्लबले एएफसी कप खेल्ने जनाएको छ।

सिजनको सुरुआती चरणमा गरेका प्रदर्शनले एपीएफका लागि भने क्लब लाइसेन्स भएर पनि एएफसी कप खेल्ने सम्भावना सपना नै भइसकेको छ। चार खेलमा १ अंक जोडेको एपीएफ पुछारमा छ। दशरथ रंगशालामा शुक्रबार मछिन्द्रले संकटाविरुद्ध गोलरहित खेल्दै अंक बाँडेसँगै औपचारिक रूपमा एपीएफको एएफसी कपमा छोटो हुन सम्भावना सिकिएको हो। हुन त एपीएफ त्यो सम्भावना भएको छोटो पनि होइन, जसलाई 'ए' डिभिजनमै टिक्न पनि गाह्रो देखिएको छ। शुक्रवारकै अर्को खेलमा आर्मीले सातदावाटो युवा क्लबसँग १-१ खेल्दै अंक बाँडेयो, जसले आर्मीलाई उपाधि होइसँगै एएफसी कपको छोटोमा अगाडि बढ्न गाह्रो बनाएको छ।

त्यसैले मछिन्द्र र आर्मी बराबरीमा रोकिएको फाइदा मनाङले लिन सक्छ। धेरै भूमिका रूपमा पोखरा रंगशालालाई रोक्ने मनाङले पुलिसविरुद्ध शनिवार खेल्दै छ, जसमा ३ अंक जोड्न सके मनाङ शीर्षस्थानमा उक्लिन छ। मछिन्द्र (११ अंक) शीर्षस्थानमा छ। एक खेल कम खेलेको मनाङ एक अंक अन्तरमा दोस्रोमा छ। यो लिगमा आर्मी र संकटाव र स्तरीय गोल गरे।

संकटाका दुई खेलाडीको बीचबाट बल निकाल्दै मछिन्द्रका सुनील बल (सेतो)। तस्विर : हेमन्त श्रेष्ठ/कान्तिपुर

९-९ अंक छ। राम्रो गोलअन्तरका आधारमा आर्मी तेस्रोमा छ।

एएफसी कपमा छोटो हुने अभियानमा रहेका मछिन्द्र, मनाङ र आर्मी जम्मा २ अंकको दूरीभित्र छन्। त्यसैले मनाङले पोखरामा पुलिसविरुद्ध जित निकाल्न सकेन भने छोटोको यो प्रतिस्पर्धा अर्को रोमाञ्चक हुनसक्छ। छैटौं चरणमा मनाङ र मछिन्द्र भिड्दैछन् भने आर्मीले श्रीस्टारविरुद्ध खेल्नेछ।

यो लिगमा दोस्रोपल्ट बराबरीमा रोकिएपछि मछिन्द्रका प्रशिक्षक प्रवेश कुटुवालले एएफसी कपको सम्भावनावारे भने, 'त्यसका लागि अर्को दुई खेल छ।' कप्तान सुजल श्रेष्ठ (चोट कारण) को अनुपस्थितिमा सोचेअनुसार प्रदर्शन गर्न नसकेको उनले बताए। संकटाका प्रशिक्षक विष्णु गुरुले आफ्नो टिम ३ अंकका लागि योग्य भए पनि गोल नगर्दा जित्न नसकेको प्रतिक्रिया दिए।

पहिलो खेलको सुरुमै दुई गोल निस्कियो। काउन्टर अट्याकमा टेक्वहादुर बुढाथोकीको क्रसमा जर्जाज श्रेष्ठले 'फुलक' गरेको बललाई दिनेश हेन्जलले सहजै गोल गर्दै आर्मीलाई १० औं मिनेटमै अग्रता दिलाए। तर, अर्को मिनटमै लिगमा आफ्नो चौथो गोल गर्दै १६ औं मिनेटमै सातदावाटोलाई १-१ को बराबरीमा पुऱ्याए। उनले गोलकिपर अभिषेक बरालले दिएको बल नियन्त्रण गर्दै पेनाल्टी क्षेत्रमा पुऱ्याएर स्तरीय गोल गरे।

मनाङ र पुलिसको विश्वास

पोखरा (कास)- नकआउटका प्रतियोगितामा पोखराको मैदानमा थुप्रैपल्ट आमनेसामने भएका मनाङ मर्याड्डी र पुलिस क्लब शनिवार 'ए' डिभिजन लिगमा पहिलोपल्ट भिड्दै छन्।

राजधानीबाहिर पहिलोपल्ट सहिद स्मारक 'ए' डिभिजन लिगको ऐतिहासिक खेल जित्नेमा दुवै टिम आत्मविश्वासी छन्। पोखरामा मनाङका समर्थकको बाहुल्य भए, 'त्यसका लागि अर्को दुई खेल छ।' कप्तान सुजल श्रेष्ठ (चोट कारण) को अनुपस्थितिमा सोचेअनुसार प्रदर्शन गर्न नसकेको उनले बताए। संकटाका प्रशिक्षक विष्णु गुरुले आफ्नो टिम ३ अंकका लागि योग्य भए पनि गोल नगर्दा जित्न नसकेको प्रतिक्रिया दिए।

पहिलो खेलको सुरुमै दुई गोल निस्कियो। काउन्टर अट्याकमा टेक्वहादुर बुढाथोकीको क्रसमा जर्जाज श्रेष्ठले 'फुलक' गरेको बललाई दिनेश हेन्जलले सहजै गोल गर्दै आर्मीलाई १० औं मिनेटमै अग्रता दिलाए। तर, अर्को मिनटमै लिगमा आफ्नो चौथो गोल गर्दै १६ औं मिनेटमै सातदावाटोलाई १-१ को बराबरीमा पुऱ्याए। उनले गोलकिपर अभिषेक बरालले दिएको बल नियन्त्रण गर्दै पेनाल्टी क्षेत्रमा पुऱ्याएर स्तरीय गोल गरे।

आउनुले नेपाली फुटबलको विकासमा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने उनी ठान्छन्। पोखरा मनाङको घरेलु मैदान भए पनि आफ्नो टिम भाग्यशाली सावित भएको उनले दोहोऱ्याए।

मनाङले प्रतिभावान खेलाडीले भरिएको, विदेशी खेलाडीसमेत भराको व्यावसायिक टिमका रूपमा आफूलाई स्थापित गरे पनि मैदानमा १० मिनेट ती सबै कुरा बिर्सिने उनले बताए। स्ट्राइकर नीरकुमार राईको साथले मनाङसँग आक्रामक खेल्ने उनको रणनीति छ। नाम चलेका खेलाडीले शतप्रतिशत दिएर खेल्नु भन्ने उनी चाहन्छन्।

उता मनाङमा भने तीन विदेशी खेलाडीले सोचेअनुसार खेल्न नसकेको चर्चा हुने गरेको छ। प्रशिक्षक राजेन्द्र तामाङ त्यस्तो आरोपको खण्डन गर्छन्।

'पहिलो म्याचमा केही कमजोरी देखिएको हो। त्यसपछिका ३ म्याचमा तराङ्ग खेलेको भन्न मिल्दैन,' उनले भने, 'पर्फोमेन्स राम्रो छ, फराडले धेरै गोल गर्न नसकेको भन्ने होला।' पुलिसलाई बलियो प्रतिस्पर्धी उनले मानेका छन्। उनले पुलिसविरुद्ध जित हासिल गर्न राम्रैखाले योजना बनाएको सुनाए। घरेलु दशकको समयमै आफ्ना लागि ऊर्जा हुने उनले बताए।

TOWARDS THE APEX

You'll get armed with the skills that ensure you're always at peak flow.

Start your journey towards the Apex now. Inviting applications for:

BCIS Perfect the art of managing tech-solutions companies	BBA Transform your business knowledge and skills into business instinct	BBA-BI Become a banking and insurance wizard	BBA-TT Perfect the art of managing travel & tourism businesses
---	---	--	--

Phone - 4467922, 4478841 | www.apexcollege.edu.np

छोटकरी

राष्ट्रिय महिला क्रिकेट आजदेखि

धनगढी (कास)- प्रधानमन्त्री कप राष्ट्रिय महिला टी-२० क्रिकेट प्रतियोगिता शनिवार धनगढीमा सुरु हुँदै छ। फाफा क्रिकेट मैदानमा हुने प्रतियोगितामा एपीएफ क्लबसहित सातै प्रदेशका टिमले प्रतिस्पर्धा गर्नेछन्। नेपाल क्रिकेट संघ (क्यान) ले प्रतियोगिता सुदूरपश्चिम प्रादेशिक क्रिकेट संघको समन्वयमा गर्दै छ। लिगकम नकआउटमा हुने प्रतियोगिता पुस ११ सम्म चल्नेछ। सुदूरपश्चिम क्रिकेट संघका अध्यक्ष हरि रेग्मीका अनुसार ८ टिमलाई दुई समूहमा राखेर प्रतिस्पर्धा गराइने छ। समूह 'ए' मा प्रदेश १, लुम्बिनी, बाग्मती र कर्णाली छन् भने समूह 'बी' मा एपीएफ, सुदूरपश्चिम, गण्डकी र प्रदेश २ छन्। विजेताले ५ लाख र उपविजेताले ३ लाख रूपैयाँ पुरस्कार प्राप्त गर्नेछन्। प्लेयर अफ द सिरिजलाई २५ हजार र हेरक प्लेयर अफ द म्याचले २ हजार ५ सय पुरस्कार प्राप्त गर्नेछन्। शनिवार कर्णाली र प्रदेश १ तथा बाग्मती र लुम्बिनी प्रदेशबीच प्रतिस्पर्धा हुनेछन्।

रन फर प्रोटेिन आज

काठमाडौं (कास)- नेपाल भेटिन्टरी एसोसिएसनको आयोजनामा रन फर प्रोटेिनको नारासहित शनिवार हाफ म्याराथन हुँदै छ। प्रोटेिनको महत्त्व र प्रोटेिनमाथिको अधिकार स्थापित गर्ने उद्देश्यले आयोजित दौडमा करिब २ हजार जनाको सहभागिता रहनेछ। दशरथ रंगशालाबाट सुरु हुने दौडलाई नेपाल एन्वोटेक्स संघले प्राविधिक सहयोग गरेको

छ। शुक्रबार पत्रकार सम्मेलनमा जनाइएअनुसार खुला हाफ म्याराथन (पुरुष) मा ३१३, खुला हाफ म्याराथन (महिला) मा ४२, पुरुष १० किमि दौडमा ६९०, महिला ५ किमिमा २७०, कक्षा १२ सम्मको ५ किमि दौडमा छात्रतर्फ ३७० र छात्रातर्फ ३ किमि दौडमा २३३ जनाको सहभागिता रहने छ। ह वीलीचियर रेसमा १८ जनाको सहभागी छन्। कुल पुरस्कार राशि १० लाख ५० हजार रूपैयाँ हो। खुलातर्फ महिला र पुरुष विजेताले १ लाख रूपैयाँ पुरस्कार पाउनेछन्।

रबिना च्याम्पियन

काठमाडौं (कास)- पहिलो नेपाल एपीएम ओपन टेबलटेनिस च्याम्पियनसिपमा वुमेन्स सिंगल्सको उपाधि शुक्रबार आर्मीकी रबिना महर्जनले जितेकी छन्। उनले फाइनलमा आर्मीकै दिया देउवालालाई सिधा चार सेटमा हराइन्। एकपक्षीय खेलमा रबिना ११-३, ११-४, ११-४, ११-३ ले विजयी रहिन्। यसअघि सेमिफाइनलमा रबिनाले आर्मीकै सुस्मिता खड्कालाई ११-४, ११-३, ८-११, ११-६ ले र दीयाले पुलिसकी सोनु थापा मगरलाई ३-११, ११-८, ११-४, ११-७ ले पराजित गरेका थिए।

मेयर कप भलिबल सुरु

सिन्धुली (कास)- सिन्धुलीमा शुक्रबार सुरु प्रथम मेयर कप कमलामाई नगरस्तरीय भलिबलको उद्घाटन खेलमा वडा नम्बर १० ले वडा १ लाई सोभो सेटमा हराएको छ। ११ वडाको सहभागिता

सहभागी प्रतियोगिता विजेताले एक लाख र उपविजेताले ५० हजार रूपैयाँ पुरस्कार पाउनेछन्।

प्रवेश र पूर्णिमा अगाडि

काठमाडौं (कास)- १६ औं राष्ट्रव्यापी अल्पपूर्ण विद्यालयस्तरीय बुद्धिचाल प्रतियोगितामा १६ वर्षमुनिको उमेर समूहमा आयोजक अल्पपूर्ण उर्माविका प्रवेश लामा र त्रियोग हाइस्कूलकी मार्शल तामाङ समान ४ अंकसाथ अगाडि छन्। १४ वर्षमुनि वीएन एकेडेमीकी पूर्णिमा गुरुङ र तिलिङ्गटार माविकी सन्तोषी विक समान ४ अंकसहित अगाडि रहेका छन्। स्पर्धामा विभिन्न उमेर समूहमा २४ स्कूलबाट १ सय २० छात्रछात्राले प्रतिस्पर्धा गरेका छन्।

पोखरा र हेटौडा भिड्ने

हेटौडा (कास)- हेटौडामा जारी सातौं भेटान्स कप फुटबल उपाधिको लागि शनिवार एवीसी भेटान्स पोखरा र नागस्वती भेटान्स हेटौडा भिड्ने भएका छन्। शुक्रबार सेमिफाइनलमा एवीसीले वानेश्वर भेटान्सलाई ४-० गोलले हरायो। एवीसीबाट ९ औं मिनेटमा महेन्द्र गुरुङ र १६ औं मिनेटमा सञ्जय गुरुङले गोल गरेका थिए। ३५ र ३८ औं मिनेटमा हरि खड्काले २ गोल थपेका थिए। म्यान अफ द म्याच हरि खड्का भए। अर्को सेमिफाइनलमा नागस्वतीले वगर भाइखलक 'ए' लाई २-० ले हरायो। छैटौं मिनेटमा निमा लामा र ४४ औं मिनेटमा म्यान अफ द म्याच नरेन लिम्बुले गोल गरे।

तीरैतीर पीरैपीर

बगरछेउ बसेको मान्छेले नदीको पानी मात्रै प्रयोग गरेन, ढुंगा-बालुवा निकाल्यो, सिमेन्ट बनायो र साम्राज्य खडा गर्‍यो । मान्छेलाई आधुनिक र सभ्यको परिचय दिलाउन सबैभन्दा ठूलो भूमिका खेलेको खोला-नदीमाथि उसले अत्याचार गर्न थाल्यो, नदीले बनाएका चिह्नहरू मेटाउन थाल्यो । अहिले खोलाले अनुमानै गर्न नसक्ने गरी चरित्र बदलेको छ । खोलो आफै उल्टेको होइन, मान्छेले उरालेको हो, त्यसैले खोलासंग भर्कनुभन्दा तर्कनु बेस ।

नदीको कथा

रमेश भुसाल

सो टाउके जलखन्जरी फराकिलो मेलम्ची खोलाको दाहिने किनारमा फुरफुर गर्दै छ । घामले आफ्नो साम्राज्य पहाडहरूबाट विस्तारै नदी किनारतिर बढाउँदै छ । राजनीतिक भाषामा भन्ने हो भने घाम विस्तारवादी छ, साम्राज्यवादी छ । घाम साम्राज्यवादी भएकै ठीक, विस्तारवादी भएकै ठीक । त्यो विस्तारवाद वा साम्राज्यवादको गति भने पृथ्वीले निर्धारण गर्छ । ऊ अड्कल्लै घुम्छ र घाम उदाउँदै जान्छ वा अस्ताउँदै ! सोच्छु पृथ्वीले पनि थोरै अल्टी गर्‍यो भने, केहीवेर विस्तारै घुम्छु भन्थो भने वा आज घुम्दिन भन्थो भने साँच्चै के होला ? फगत प्रश्नै सही, तर यी सोझै नहुने प्रश्न पनि त होइन कि भनेर आफ्नो प्रश्नको ओजान आफै बढाउने प्रयास गर्छु । म मान्छे न हुँ, आफूलाई सानो बनाउने त मेरो चरित्र नै होइन । एउटा सापियन्स चरित्र !

जे होस् पृथ्वी अहिलेसम्म वडो अनुशासित छ र अबै वपदेखि आफ्नो दैनिकीबाट ऊ विचलित भएको छैन, निरन्तर घुमिरहेको छ । त्यसैले घाम-पानी जिवन्तानी भएको छ हामीलाई । खासमा घाम दाता हो, पृथ्वी केवल उपभोक्ता । र, हामी लाखौं प्रजातिमध्येका एउटा उपभोक्ता हौं । तर, अहिले मानिसले उपभोग गरिरहेको छैन, हसुरिहेको छ । मानिस पृथ्वीको हसुरासुर हो । जान्नेहरू भन्छन्- कतै मानिस हसुरासुरबाट भस्मासुर त बन्ने होइन ? चिन्ता बढ्दो छ ।

यस चिन्ताका पछाडि जायज कारण छन् । मानिसले प्राकृतिक रूपमा रहेका वनजंगल र सबै पशुपन्छी, माछा, कीरा-कीरी, फट्याण्णालगायतको तौल जोडदा जति हुन्छ विगतका सय वर्षमा त्योभन्दा बढी सरसामान उत्पादन गर्‍यो, ढुंगा-माटो ओसारपसार गर्‍यो भन्ने आँकडा गत वर्ष आएको छ ।

अनुसन्धानकर्ताअनुसार, सबै प्राणी, वनस्पति र जगतको तौल ११२० अर्ब टन छ भने मानिसले अहिलेसम्म पृथ्वीमा उत्पादन गरेका वस्तु र संरचना ११५४ अर्ब टन ! त्यसको आधा हिस्सा त कंक्रीटको छ, जसका लागि बालुवा चाहिन्छ । त्यो बालुवा, जसले मानिसलाई सभ्य बन्ने यात्रामा ठूलो मुन लगायो । हो त्यही बालुवा, जो नदीले बनाउँछ वा बगाउँछ ।

यो पृथ्वीमा लगभग ४० अर्ब टन बालुवा-ढुंगा त मानिसले एकै वर्षमा नदी-नालाबाट निकाल्छ र गाउँ-सहर बलियो बनाउँछ, पुल हाल्छ, पखाल लगाउँछ, खोला तर्काउँछ, कुला बनाउँछ । यो मेलम्ची पनि त्यही ४० अर्ब टन बालुवा-ढुंगा दिलाउनेमध्येको एक नदी हो । बालुवाको जग्गमा आफ्नो साम्राज्य खडा गरेको मानिसले आज नदीलाई यसरी चिथोरको, कोपरेको छ कि मानौं उसको खास दुस्मन नदी नै हो । पृथ्वीभरिका ६० प्रतिशत नदीमा त उसले बाँध बाँधेको छ, विजुली निकालेको छ, टनेल हालेको छ । 'सभ्य' बन्दै गरेको सापियन्सले वर्सेन ४० अर्ब टन कार्वनडाइअक्साइड ग्यास वायुमण्डलमा फालेको छ । र, पृथ्वी तताइरहेको छ । यही मेलम्चीको थिर अर्थात् हिमाल पगालेको छ । मानिसले कतै आफै पुरिने खाल्डो आफैले खनिरहेको त छैन ?

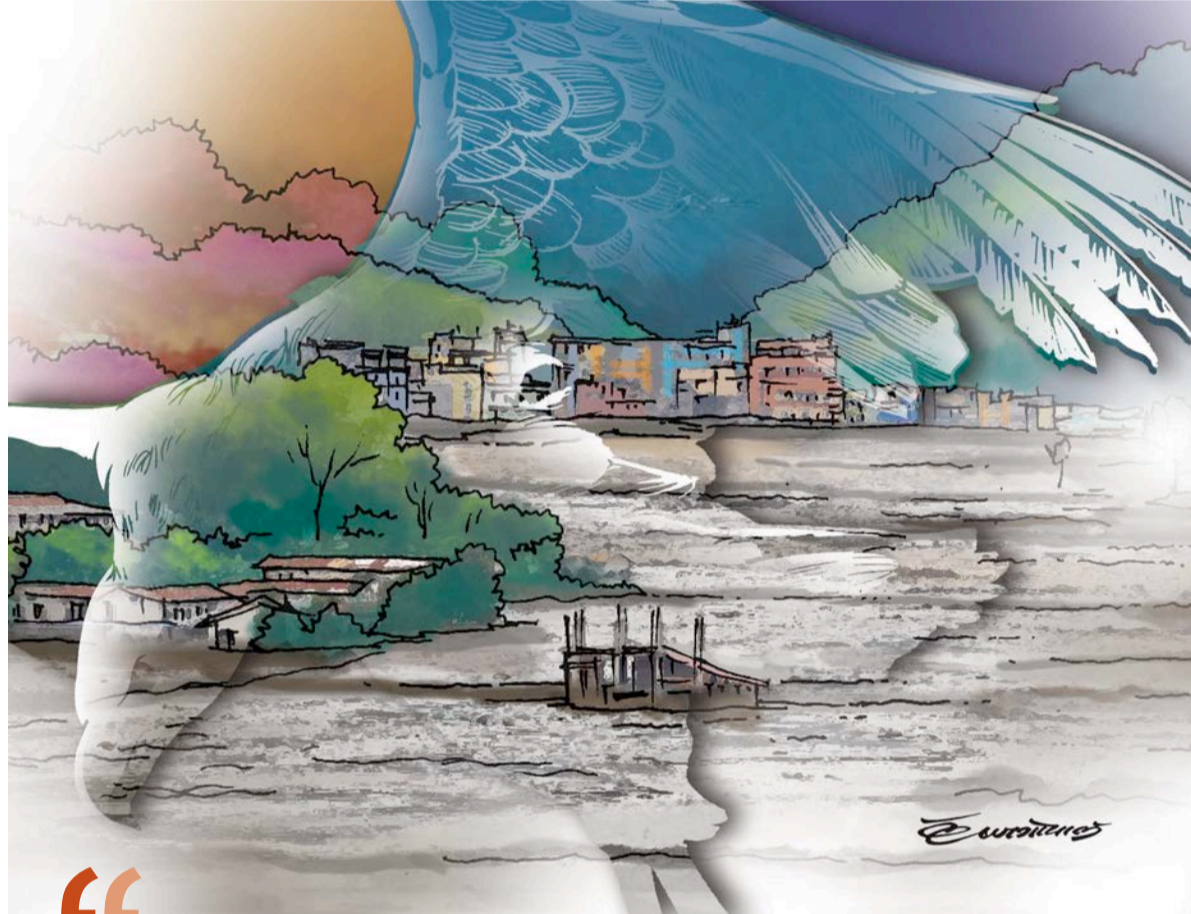
हेर्दाहेर्दै जलखन्जरीले पुच्छर ढिकी क्टेजसरी ढक्याक्क माथि साऱ्यो र भ्यायो । र, तिखो सिट्टी हालेजस्तो आवाज निकाल्यो । यी जलखन्जरीहरू त लोप हुनबाट बचेखुचेका केही प्रजाति न हुन् । यस्ता जलखन्जरी त मानिसले कति लोप पारिसके कति ! र, अर्कै कतिको उडिबास गराउने हुनु थाहा छैन । तर, जलखन्जरी यसबारे बेखबर छ सायद । केहीवेरमा चील आइपुग्यो । उसको उडाइ बडो राजसी छ, फुरफुर छैन उसमा । चील देखेपछि मुखबाट अनायासै मेरो आवाज निस्कियो-

'आकाशैमा चील उड्यो फन, मेरो माया छ छैन भन न ऐसेलुको पात, ए माया बोल न किन यस्तो लाज !'

मेलम्चीको संगीत र चीलको कावामा मिसियो मेरो स्वर । तर, अहिले मेलम्चीवरिपरिका मानिसलाई उसको आवाज कुनै संगीतजस्तो लादैन, यो त विरहको गीत बनेको छ । पीडाको बर्को ओडेर मेलम्चीखोला आसपास मानिसहरू टोलाइरहेछन्, अर्को बर्खाको पर्खाइमा । उनीहरूको एउटै कामना छ, अधिल्लो बर्खामा सुनेको मेलम्चीको आवाज फेरि कहिल्यै सुन्न नपरोस्, कहिल्यै देख्न नपरोस् । कामना गर्नु मेलम्चीले सुन्ना ! तर, उसको आवाज पनि केही मात्रामा सुनिदिएको भए, केही बुझिदिएको भए, उसलाई पेल्ले पखाल नलगाइदिएको भए, किनारसम्मै बस्ती नबसाइदिएको भए, उसको जमीन आफ्नो नाममा नामसारी नगर्दिएको भए सायदै यति धेरै विनाश हुँदो हो ! ऊ जब पोखियो तब मानिस सिद्धियो । ऊ यसरी सोहेरिएर आयो, मानौं उसले दशकौंदेखिको रिस साधेर राखेको थियो, बदलाको मौका पखेर बसेको थियो । उसका बलले वरिपरिका पहाड भन्थ्यो, खेत काट्यो, सयौंको लाजज्जा उडायो, नक्सा विगाऱ्यो, जग उखेल्यो । यसलाई मानिसले बाढी भन्ने गरेको छ । असरल्ल परेका बडेमानका ढुंगाहरू हेरिरहेछु र सोच्छु- कत्रो थियो त्यो बाढी ? हिसाब निकालेहरू भन्छन्- त्यहाँ बगेको ढुंगा-माटोले काठमाडौं उपत्यकाको रिंगरोडभित्रको भूभाग लगभग आधा मिटर अग्लो बन्नेगरी पुग्न मिल्छ ।

उडिरहेको चील हेर्छु र इर्ष्या गर्छु । चीलजस्तो तनक्क हात फैलाएर, टाउको तस्थाएर, खुट्टा फिजारेर उड्न सक्ने भए यो मेलम्चीको माथि-माथि उडेर हिमालको नजिकै जान्थे । मेरो अधि थुपिएको ग्रेषायनको उद्गम हो त्यो हिमाल र पहाड । पहाड सधैं उमिएर बस्दिनन्, ती निरन्तर भर्छन् पनि । र, त बनेका छन्- खोलाका वगर, किनारको बालुवा, वारीका पाटा, खेतका गरा, युष्काथुष्की, लेक्केसी ! भर्नु पनि पहाडको चरित्र हो । त्यो बाढी ल्याउने पहिरोभन्दा पनि माथि चढेर, हिम-नदी छिचोलेर, दोर्जीलाक्या हिमालपारिको तिब्बती पठारलाई आँखा फिन्म्याएर केहीवेरपछि खाना खान मेलम्ची बजार भर्ने थिएँ, तर के गर्नु यो शरीर मेसिन नहाली गुड्न सक्दैन, पखेटा नहाली उड्न सक्दैन ।

लाखौं वर्ष तिनै चरालाई हेरेर मानिसले सोचेथ्यो होला- एक दिन त म पनि उड्नेछु ! अहिले अनेक प्रयासपछि उसले उड्ने जहाज बनाएको छ । र, जसमा चढेर मैले पनि पृथ्वी चक्कर मारेको छु । त्यो चील छेउमा आउँदो हो त उसलाई मैले भनें थिएँ- म पनि उड्वा मान्छे हुँ चील, तैले बरु अमेरिका, युरोप अफ्रिका देखेको छैनस् होला, तर म त पखेटाको सहायको संसार घुमिसके । म पनि मेसिन जोडेर उड्न सक्छु, तेल भरेर गुड्न सक्छु, तँ धेरै फुर्ती नगर ! एउटा सापियन्स चरित्र !

“

मान्छेले नदी-नालाबाट एकै वर्षमा ४० अर्ब टन बालुवा-ढुंगा निकाल्छ र गाउँ-सहर 'बलियो' बनाउँछ । ऊ पुल हाल्छ, पखाल लगाउँछ, खोला तर्काउँछ र कुलो बनाउँछ । उसले नदीलाई चिथोरको छ, कोपरेको छ । मानौं नदीहरू उसका खास दुस्मन हुन् ।

मेलम्चीबाट केही किलोमिटर उत्तर हानिएपछि गाडी रोकिन्छ । खोलामा एउटा घर छुट्टै गाडिएको छ, जसलाई क्याम्पमा कैद गर्न मेरी फ्रान्सेली पत्रकार साथी एलिस र म आतुर छौं । त्यसै नजिक न्वाखोलाको तीरमा बाँध लड्ने मिरालो जमिन छ । ७ वर्षीया आमा सकीनसकी बुट्यानमा खुट्टा अड्याएर घाँस काट्दै छिन् । मलाई लाईबे दिए पनि त्यो भीर चढ्ने हिड्ने, तर उनलाई कसले लाख देओस्, त्यो त उनको दैनिकी पो हो ! फगत बाँचका लागि गर्नुपर्ने अनिवार्य काम । 'ए आमा लडेर मरिएला नि किन त्यस्तो भीरमा चढेको,' मैले चिच्याएँ । उनले हाँसो मिसाएर एकै सासमा जवाफ फर्काइन्, 'त्यस्तो बाढीले त लग्ने बाबु, यहाँबाट लडेर के मरिएला / ? मेरो माटोमुनि, बाँचे यही छैँ छु । तर, दुखीलाई काल आउने बाबु !' गाडी अधि बढ्दै गर्दा एलिसले आफ्नो विहे अधिल्लो साता मात्रै भएको बताउँदै दम्पतीको हाँसोको फोटो मोबाइलमा देखाइ । हनिमुन मनाउन छाडेर कता यो दुखको कथा खोज्न आएको त ? मैले जिस्क्याएँ । 'यस्तै भयो,' उसले उत्तर फर्काइ । यसै पनि वषौंसम्म सँगै बसेको कटोसंग गरेको फोटो-विधेपछि गन्यका नजरी पनि त नपला सायद । त्यसैले ऊ हुँएर सापियन्स निर्मित पखेटे जहाज चढेर आई, धेरै पर उत्तरी एटलान्टिक महासागरको किनारमा रहेको फ्रान्सबाट ।

गाडी थप उकालो लाग्छ, उत्तरतिर, मेलम्ची वगरेवगर, बालुवाको राज्यमा । कतै घर खोलाका छन् त कतै आधा खसेका । कतै खोला सभ्यताउँदै गरेका सुरक्षाकर्मी त कतै पुल बनाउने प्रयासमा लागेका भ्याक्हरू छन् । कतै विरक्तिएका मनहरू टेन्टमा बसेका छन् त कतै सकीनसकी उड्न लागेका थक्क ज्वानहरू । घर वगर बने, ज्वान टेन्टमा संरे । भर्खरै सुरु भएको हिउँदे रातको सिरोटामा उनीहरूलाई याद आउँदो हो- पसिनाको कमाइले किनेका हेरक ईटा, जुन उनीहरूले सिरोटो छेक्ने आशामा उभ्याएका थिए । घरभित्र पसेको, पिलर उखेलेर बगेको खोलो अहिले देख्न पनि मुस्कल छ । यही भ्रमले वास्तवमा तहसनहस पाऱ्यो । खोलाले खिचेको रेखा सायद मानिसले थाहा पाएन । उनीहरूले सरकारी अमिनले नापेको जमिन नामसारी गरे ! पखालले, बाटाले, घरले खेत बनाउँदै खोलाले बनाएका विह्र नहर मेटाउँदै गए र मख्ख पर्दै गीत गाए- खोलो गयो तीरैतीर मैले खाएँ खिरेखीर ! उनीहरूलाई लाग्यो- 'खोलो सानै छ, के पो आजला ? पोहोर आएन, परार आएन, बाका पाला आएन, हजुरवाले पनि थाहा पाएनन् ।' अर्को मनले सोचे होला, 'आइहाल्यो भने पनि बलियो सिमेन्ट र कडा रडलाई बाँधेर पिलर बनाएपछि खोलाको बलले कहाँ भेट्छ ?' तर, खोलो त पहाड काट्ने तरवार हो, ढुंगा खियाउने रसायन हो ।

दुई/चार दशक बाँचे मानिसको आफ्नै इतिहास केही लाख वर्षको मात्रै छ । उसले पृथ्वीको उमेर साढे चार अर्ब भन्ने हिसाब गरेकै छैन वा त्यो कति हो भनेर ठग्याउने सक्दैन । यी खोला पनि कम्तीमा ७ करोड वर्षका भइसके, जो हिमालय पर्वत बन्ने क्रममा बनेका थिए वा अर्कै अधिदेखि नै बगेका थिए । भारतीय र युरासियन प्लेट ठोकिँदै जाँदा यी पहाड उठे । आफ्नो पुरानो बाटो पहिल्याउँदै ती नदीले पहाड काटे । उचालिँदै जाँदा पहाड हिमाल बने भने नदी गहिरीदै गए । हिमालभन्दा पनि जेठा यी नदीले कत्रा-कत्रा चट्टान काटेर यहाँ आइपुगेका हुन् । यिनको चरित्र बुझ्न त्यति सजिलो कहाँ छ ? तर, मानिस फुर्ती गरिवसेको छ किनकि उसले फिस्टे जहाज बनाएको छ, कमिलाजगा गाडीमा गुडेको छ, धर्म पुल बनाएको छ । ल मानिसले हिमालय पर्वत बनाएर देखाओस् वा हिमालको एउटा चुचुरो मात्रै ! यो मेलम्ची त पश्चिममा अफगानिस्तानदेखि पूर्वमा म्यानमारसम्म ३५

सय किलोमिटरमा फैलिएको संसारकै सबैभन्दा अग्लो हिन्दुकुश हिमालय पर्वत हिमशृङ्खलाको एउटा सानो अंश हो । यो पर्वत, जहाँ एसियाका दस ठूला नदी बग्छन्, जहाँ पृथ्वीको तेस्रो ठूलो हिउँभण्डार छ, जहाँको नदी वेसिनको क्षेत्रफल मात्रै ३५ लाख वर्गकिलोमिटर छ, भन्दा दुई अर्ब मानिसको पानीको स्रोत यही हो अर्थात् संसारकै अग्लो हिमशृङ्खला । त्यसभित्र मेलम्चीको पूरै जलाधार नाघा पनि जम्मा ३२० वर्गकिलोमिटर मात्रै हुन्छ । यो मेलम्ची जोडिने कोसी नदीको जलाधार क्षेत्र मात्रै ६० हजार वर्गकिलोमिटर छ, थोरै पश्चिममा गण्डकी ४६ हजार वर्गकिलोमिटरमा, कर्णाली ४४ हजार वर्गकिलोमिटर र महाकाली १७ हजार वर्गकिलोमिटरमा फैलिएका छन् । यिनीहरूको थिर तिब्बतमा छ, शरीर नेपालमा छ र पाउ भारतमा छ ।

नेपालका जम्मै खोला-नालाको लम्बाइ नाघा ४५ हजार किलोमिटर हुन्छ, भन्छन् नापनकर्ताहरू । यसो सोच्छु, यो पृथ्वी एक फन्को मादा जम्मा ४० हजार किलोमिटर मात्रै हुन्छ, त्यसैले हाम्रा नदी-नाला मात्रै पूरै हिँडे पनि पृथ्वी फन्को मारेभन्दा बढी हुँदो रहेछ । के नेपाल छ सानो छ ? भनेर लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाले लेखेका थिए । नेपाल विशाल मात्रै होइन, भयंकर लामो पनि पो छ ! म पनि एउटा निबन्ध लेखें, 'के नेपाल छोटो छ ?' देवकोटासंग दाँजर फेरि आफूलाई ठूलो बनाइसके । होमो सापियन्सको खास चरित्र यही हो, अर्थात् मेरो !

मेलम्ची नदी किनारमा तालामरांग, चनोटे, गनिसे, किउल, टिम्बु यस्तै-यस्तै नाम दिएर मानिसले लालपुजा निकालेका छन् । मेलम्ची, हेलम्बुपालिका भनेर छुट्ट्याएका छन् । नेपाल-भारत-चीन भनेर नक्सा कोरेका छन् । तर, मानिसले कोरेका नक्सा त मसीले कोरिएका धराहरू हुन्, जो उनीहरूवाहेक अरु कुनै पनि प्रजातिले कुक्कदनन् । शासन गर्न सजिलो होस् भनेर बनाइएका यस्ता नाम, नक्साका रेखा नदीले चिन्दैनन्, पहाडले देख्दैनन्, हिमालले मतलबै गर्दैनन् । उनीहरूको आफ्नै नक्सा छ, आफ्नै चरित्र छ र आफ्नै गति पनि ।

किउलमा चर्को घाम लागेको छ । यो हेलम्बुको राजधानी हो । आधा राजधानी त वगरमा छ । विभरसाइड रिसोर्ट लेखिएको बोर्ड छ, तर तीन तले रिसोर्ट भने खोलाको बीचमा ढलक्क ढल्केको छ । खोला किनारमा भिँएर आकाशतिर हेर्नु र कहाँ आइपुगो भनेर नक्सा बनाउन थाल्नु । घरीघरी त लाग्छ, यो देशमा चार होइन ६ दिशा छन्- पूर्व, पश्चिम, उत्तर, दक्षिण, तल, माथि । जसले तल-माथिको हिसाब बुझ्दैन, उसले नेपाल चिन्दै चिन्दैन । जता गए पनि अलपत्र पर्छ ।

खोलेखोला गुडेर गाडी किउलबाट एकाध किलोमिटर उत्तर बढेपछि टिम्बु पुग्यो, त्यसपछि गाडी जाने बाटो हरायो । त्यसलाई बर्खाले लस्यो । केही उतरमा काठमाडौंका मान्छेको तिर्खा मेटाउने मेलम्ची खानेपानी योजनाको टनेल छ, तर तामभामका साथ मेलम्चीलाई टनेलभित्र हुलेको सापियन्स अहिले टनेलसम्म पनि पुग्न नसकेर टोलाएर बसेको छ । जाने बाटो चैत पारिदियो बाढीले, उसले बनाएका भ्याकुले कहिले बाटो खन्लान् र फेरि टनेलको छेउमा थुपिएको ग्रेषायन पन्छाउलान्, थाहा छैन ! गाडी उकालो लाग्यो सेमाथांगतिर । किउलबाट डेढ घण्टा बढाउँदै उक्लिएपछि हिमालसंग आफ्नो लेभल मिलाउन पुगियो । हिमालसंग लेभल त के मिल्थ्यो उही सापियन्स चरित्रको ठूलै प्रवृत्ति मिसाउँदा त्यस्तो लाग्ने गर्छ । यो डाँडाबाट सधैं माथि पाँच किलोमिटर चढे मात्रै बल्ल लाइटाइको चुचुरो भेटिन्छ, साढे चार किलोमिटर चढे दोर्जीलाक्यासंग लेभल मिल्छ । २६०० मिटरको उचाइको सेमाथांगको डाँडाबाट पूर्व थुके इन्द्रावती भन्छ, पश्चिम थुके मेलम्ची । यहाँबाट उत्तर पश्चिम हेरे रसुवा देखिन्छ, दक्षिण पश्चिम हेरे शिवपुरी, थोरै उत्तर पश्चिमतिर आँखा तन्काए लाइटाइ हिमालको टुप्पो, उत्तरपूर्व हेरे दोर्जीलाक्या हिमाल, अलि तल हेरे मेलम्ची गाउँ त दक्षिणपूर्व आँखा फेरेर वोगांग देखिन्छ ।

हिमालमा घामको अन्तिम स्पर्श हेर्न रन्केर तीन तलामाथि यात्रीमा होटलको छतमा जान्छु । अधिको चीलजस्तो हुँदो हो त घाम ढुन्ने लाग्दा चुचुरोमा पुग्नु हुँ, तर कल्पनामा रमाउनेभन्दा माथिको हैसियत मेरो छैन, आफैले आफैलाई राजा-प्राणी भने पनि मेरा अनेकन सीमितता छन् । धेरै पूर्वको गौरीशंकरको चुचुरोमा अस्ताएपछि घाम दोर्जीलाक्याको चुचुरोबाट गायब भयो र लाइटाइको चुचुरोमा केही बेर अडिएर पश्चिम लाग्यो, विहानै फर्किने बाचा गरेर ।

'वाह, यो ठाउँमा, हनिमुन मनाउनका लागि सबै कुरा छन् । पाए त म यहाँ महिनी बस्ने थिएँ,' एलिस प्रसन्न हुँदै भन्छ ।

म उसलाई जिस्क्याउँछु, 'हो यहाँ सबै छ, एलिस, श्रीमान्वाहेक !' ऊ जोडले हाँस्छे र भन्छ, 'ठीक भन्थ्यौ ।' हवाटसएप गर्छे, 'मैले श्रीमान् लाई भनिदिँ तिमिले भनेको कुरा । तर, उसलाई लिएर एक दिन पक्कै यो ठाउँमा आउँछु ।' साँफ नैमा लामा र उनका साथी डेन्डुप लामा भेट भएका छन् । छेउको हिटरको तातोले शरीरलाई सेक्दै सोधे, 'हेलम्बुको अर्थ के हो ?' 'हयुल्मो भाषामा हे भनेको आलु, लवु भनेको मुला अर्थात् हेलम्बु भनेको आलु मुला । किन ?' 'यहाँ खासमा अरु अन्न फल्दैन । आलु र मुला नै हो, त्यसैले होला,' डेन्डुपले अनुमान गरे ।

'अनि सेमाथांग भनेको नि ?' 'खास यो छेमा हो पछि सेमा भयो,' डेन्डुप भन्छन् । 'छेमा भनेको काँडा, थांग भनेको ठाउँ ।' खासमा आज आलु मुला गाउँको काँडे डाँडामा बसिएको रहेछ, जसले मेलम्ची र इन्द्रावतीलाई छुट्ट्याएको छ । घमाइलो विहानीमा छेचु गर्न गाउँका मानिस गुम्बामा भेला भएका छन् । अन्न लगाउनुअघि र अन्न भित्र्याएपछि गरी वर्षमा दुई पटक गुम्बामा छेचु अर्थात् सामूहिक पूजा गरिन्छ, यो पछिल्लो हो । लामाहरू एकसुरले पाठ गरिरहेछन्, जसका श्रोता बनेका छन् हिमाल ।

विहानैदेखि खुलेका हिमाल घामको रापले विस्तारै उड्न थाले र बादलको रूप धारण गरे । उभिनै मात्रै हिमाल होइन रहेछ, हिमाल त उड्दो पो रहेछ । म एकनासले धुपी बलेको मुस्तो हेर्दै आफैलाई सोच्छु, 'साँच्चै नदीको उद्गम कहाँ हो ? हेदा त ती हिमाल केवल पानी अड्याउने भूवर्णोड मात्रै पो देखिन्छन् जसलाई मैले नदीहरूको उद्गम भनेर पढ्ने वा बुझ्ने गरेको छु । त्यो दोर्जीलाक्या वा जुगलमा हिउँ पार्ने त बादल पो हो, तल पानी पार्ने पनि त उही हो । नदी बगाउने पनि बादल, हिउँ फार्ने पनि बादल । खासमा नदीको उद्गम हिमाल होइन, त्यो हिमाललाई छोपेको बादल हो कि । नदी पहाडमा होइन, हिमालमा पनि होइन, आकाशमा जन्मिन्छन् । पहाड हिमालले त केवल नदीलाई हुर्काउँछन् वा केहीवेर अड्याउँछन् ।'

एक हूल चरा उडेको देखेपछि नीमाले भने, 'हिउँ चरा आयो । अब केही दिनमा हिउँ पर्छ ।' हिउँ चरालाई उनीहरू खावा फिक्ती भन्दा रहेछन् । खावा भनेको हिउँ, फिक्ती भनेको चरा । हिउँ चरा हिमाललाई दाहिने पारेर वन पसेपछि हामी भने उनीहरूलाई हिउँ पार्ने जिम्मा दिएर मेलम्चीले गत बर्खामा कच्चा बनेको वजार हुँदै फेरि मेलम्ची वजार आइपुगेका छौं, जहाँ इन्द्रावती र गेलम्ची खोला जोडिन्छन् ।

खोला किनारको होटलको कोठामा चर्किलो जूनले चियाइरहेछ । मध्यरातमा म बरन्डामा निस्कन्छु र एकटकले खोला कराएको सन्छु । तर, जति गहिँरेर सुन्छु त्यति फरक-फरक आवाज सुन्छु । यस्तो लाग्छ, जसरी पानीको रड हुँदैन त्यसै गरी उसको आफ्नै आवाज पनि हुँदैन । ऊ बादल बन्छ र ठोकिँदा चटकिन्छ, बालुवाबीचबाट बग्दा ऊ सुसाउँछ, यमानका ढुंगामा बफारिँदा वा धसाराँदा ऊ गड्गडाउँछ, फरना भएर फर्दा छडछड गर्छ । धारो भएर फर्दा तिरिरी गर्छ, किनारको छाल बन्दा पत्ल्याकपत्ल्याक गर्छ । आकाशबाट विस्तारै फर्दा फिफसिँसिँसिँ गर्छ, अलि जोडले फर्दा दर्किन्छ वा फरफर गर्छ । खासमा पानीको आवाज कस्तो हुन्छ, हे ?

पटकै निद्रा लागेको छैन । केही दिनदेखि यता वगरमा सपना हराएका मानिसको कथाले मथिँगल हल्लाएको छ । वर्षौं भलेसियामा घोटिएको पैसाले जोडेको घरघडेरी गुमाएका विलबहादुर नेपाली हुन् वा गनिसेमा टिनको टहरामा टोलाइरहेका दीपबहादुर ज्योति हुन्- यो नदीको आवाजले तर्सिएका अनुहारहरू आँखामा फलभली आइरहेदा म भने ल्यापटममा हिन्दुकुश हिमालयका नदीहरूको नक्सा हेरिरहेको छु र खोज्दै छु सानो मेलम्ची कतै । देश बनेका धसहरू हटाएर नदीले बनाउने नक्सामा म देख्छु, जम्मा दस ठूला देशहरू । जहाँ म उभिएको छु त्यहाँबाट धेरै परसम्म गंगा नदी-देश छ, पूर्वमा ब्रह्मपुत्र नदी-देश भने अफ पूर्वमा इराबड्डी, सालविन र मेकन नदी-देश छन्, जो दक्षिणपूर्वी एसियामा बग्छन् । पश्चिममा इन्डस नदी-देश छ, जो अरब सागर छुन पुग्छ भने अफ पश्चिममा अमु दार्या छ, जो पारिभ हिमालबाट मध्यएसियाको सुक्खा भूभाग भएर बग्छ, उतरमा छ तारिम नदी-देश । हिमालपार तिब्बती पठारको उत्तर पूर्वमा यलो र यांग्से नदी-देशहरू छन् । तिनैलाई बाँडफाँड गरेर अहिले भारत, चीन, नेपाल, थाइल्यान्ड, पाकिस्तानलगायतका दर्जनौं देश बनेका छन् ।

ती सबैको जननी तिने दस नदीहरू हुन् । नदीको नक्सा देशभन्दा धेरै पुरानो हो, यो धेरै टिकाउ पनि छ । देश त बन्दै र भकिँदै आएका छन्, तर नदीको नक्सा बन्न पनि धेरै समय लाग्छ, भक्तिन पनि उतिकै समय लाग्छ । विहाको घाममा पनि मेलम्ची भुल्केको छैन । कुनै बेलाको बहुरंगी नदीको अहिले भने एउटै रड छ बालुवा रड । यहाँ बालुवाको साम्राज्य छ, ढुंगाहरूको गस्ती छ अहिले । मेलम्ची वजारको केही दक्षिण वाहुनेपाटीबाट सिन्धु खोलाको किनारकिनार उत्तर हानिएको गाडी पिप्लेमा चिया पिउन रोकिन्छ । एक जना अघवैसे आदिँदै आउँछन् र होटल साहुराई मोटरसाइकलमा छोरी खोज्न जानुपुग्यो भन्छन् । उनकी १६ वर्ष छोरी प्रेमीसंग टाप ठोकिन्छन् । तेल छैन भनेर साहले भनेपछि मोटरसाइकलमा तेल भरिदिने सर्तमा उनी हुड्किए भोटेचौरतिर छोरी खोजिदिने प्रहरी भेट्छ । छोरीको शरीर त प्रहरीले फर्काँदा ल्याउन सक्का, तर कसैले लसिसेकेको मन त के फिर्ता ल्याउन सक्का र ?

हामीलाई साहनीले चिया पकाएर खुवाइन् र धपाइन् काठमाडौं खाल्तिर । भोटेचौरको प्रहरी चौकीमा आँखा लगाएँ, तर हराएकी छोरीका बालाई भने देखिन । भोटेचौर कटेपछि ओरालो फरेर साली नदी बग्दै गरेको साँबु पुग्दा फमक्क साँफ परेको छ । होमो सापियन्सले विजुली बालेर सहर त फलमल पारको छ, तर गाडी चढेर, फोक्सो विगारेको छ । अचान्की धूलो र धूमामा रमाइरहेको काठमाडौं खाल्डोको उत्तरपूर्वी कुनामा साली नदी त देख्न पनि हम्मोहम्म नै छ, तर मेरा आँखा भने खोला किनारको एउटा होटलमा पर्थ्यो, जहाँ लेखिएको थियो- खोला रिटर्न्स । क्या बात ! वास्तवमा सोल्टीले आफ्नो होटलको नाम त खतरे राखेछन्, तर के उनलाई थाहा छ होला खोला रिटर्न्स भयो भने उनको हबिगत के हुन्छ ? अहिले मानिसले खोलालाई पलेको छ, हिमाल दूत गतिमा पगालेको छ, पहाड कोतरेको छ, माछा लोप पारेको छ । जसरी मेलम्चीले आफ्नो जबरदस्त रिटर्न्स देखायो र मानिसलाई उडीबास लगायो, थाहा छैन साली नदीले कहिले त्यो रिटर्न्स नाम रिटर्न्सलाई उडीबास लगायो, थाहा छैन साली नदीले कहिले त्यो रिटर्न्स गान्त, तर पक्का गर्नेछ, हिलोचाँडो । आफ्नै उडीबास गराउने भविष्यको नाम होटलवाकलमा छोरी खोज्न जानुपुग्यो भन्छन् । उनकी १६ वर्ष छोरी घुस्नुअघि मेलम्ची फन्को मारेको नक्सा जीपीएसमा हेर्दै डायरीमा लेख्छु, 'यस ब्रो खोला रिटर्न्स, यी क्येयरफुल !'

कविता

अविनाश श्रेष्ठ

डराएको-अतालिएको हावा छ गाउँमा
अनि टाढाटाढासम्म डुरीको पाइतलाका पदचाप पनि ।

बेखबर-बेपर्वाह एकलै कुदिरहेको हुलाकीजस्तो
दुःखी दिन छ गाउँवरपर
परपरसम्म पसारिएको ।

कुनै खतरनाक गुन्डाजस्तै हुलिया भएको समय छ
जसले समातेर बसेको छ आतंकका औलाहरू ।

त्यसो त जीवनका लागि चाहिने सबथोक छ गाउँमा :
मान्छे । पशुपन्छी । पाठशाला । गाविस । वडा कार्यालय ।
निवेदन । भौड । भनसुन । बलभियाइँ । विभेद ।
मुद्रा । घम्साघम्सी । तँछाड-मछाड । हलचल ।
कुटनीति । लुटनीति । फुटनीति ।
अत्याचार । व्यभिचार । बलात्कार । भ्रष्टाचार ।
सबथोक पुगिसकेको छ गाउँमा ।

गाउँको कविता

(सन् २०१९ को नेपाली गाउँ कुनै)

त्यसैले अचेल जीवनका लागि चाहिने/नचाहिने
सबथोक छ गाउँमा :
इन्टरनेट । एन्ड्रोइड मोबाइल फोन । स्मार्ट टीभी ।
गुगल । फेसबुक । ट्वीटर । विकिपिडिया । युट्युब ।
पोर्न भिडियो । साइबर अपराध । अल्टिमेट एकस्तासीको
भर्चुअल संसार !
सबथोकको सुविधाजनक आपूर्ति र उपस्थिति छ गाउँमा ।

अनुपस्थिति छ त – सम्बन्धको मिठासको ।
डोगभेटको । जुम्ले हातको । आदान-प्रदानको ।
कुराकानीको । पारिवारिक रामकहानीको ।

त्यसो त जीवनका लागि आवश्यक/अनावश्यक
हरेक थोक छ गाउँमा
थोकको भाउमा ।

जीवनबाहेक ।
जीवनको सहज-स्वामाविक लयबाहेक ।
न्यायबाहेक ।
समाधानबाहेक ।
निकासबाहेक ।
विकासबाहेक ।

सबथोक छ गाउँमा – सहरमा जस्तै अचेल ।

मुलुकभरि जे-जे छन् विडम्बना
ती सबै अचेल मेरो गाउँमै आइपुगेका छन् :
गाविस अध्यक्षको घर – बलियो-बाढो बालुवाटारमा !
वडावडामा एकुटा – कुण्ठाग्रस्त श्रापित सिंहदरबार !!

‘म धेरै अन्डा फोरेर निस्केको चल्ला’

कथा, उपन्यासमा कविको इमेज यसरी चित्रण गरिएको हुन्थ्यो– प्रतिभासम्पन्न, तर विपन्न ! कुनै उपन्यासमा धनाढ्य केटीले प्रेम गरेकी हुन्छे, तर केटी विपन्न र जहिल्यै शोकाकुल भावको कवि परिदिन्छ । यसले सब कुरा गडबड भइहाल्छ– सिनेमामा देखिनेजस्तै ।

वोपाली साहित्यमा आख्यान-पुस्तकका नामले कहलिएका **ध्रुवचन्द्र गौतम** आश्चर्यमयी ढंगमा यतिखेर कवि-अवतारमा उदाएका छन्, त्यो पनि उमेर र सृजनाको उच्चैलीमा । लेखन सुरुवातका हकमा पहिलो (२०२१), तर प्रकाशनमा पछिल्लो कवितासंग्रह ‘ह्याङ्गरमा भुन्डिएको आकाश’ यसै साता बजारमा आएपछि कवि ध्रुवचन्द्र मनमगन मुद्रामा भेटिएका छन् । २०२१ वैशाखमा संग्रह छापका लागि मदन पुरस्कार पुस्तकालयमा बुझाएकोमा वर्षौं-वर्ष यो पाण्डुलिपि यतै-कतै हराइरहेको थियो । अचानक, ५६ वर्षपछि पुस्तकालयको भण्डारणमा पाण्डुलिपि भेटिएपछि र लगत्तै सांग्रिला बुक्सबाट पुस्तक छापिएपछि कवि ध्रुवचन्द्रको कवि-छवि एकाएक बौरिएको छ- कविजी रूपमा ।

२०१० साल अर्थात् १० वर्षकै उमेरदेखि लेखन थालेकाले आफू लेखनको आठौं दशकको पूर्वसन्ध्यामा रहेको कुरो सुनाइरहने गौतमसंग पुस २ मा पर्ने उनको ७९ औं जन्मोत्सव अवसरमा यसपटक **देवेन्द्र मट्टराले** कवि र कविता संवाद गरेका छन् :

कविता-वार्ता

तपाईंमा कवि-चेतना, कवि-आत्मा कसरी प्रवेश भएको थियो ?

यो सबै सम्भन्न मुस्किल छ, तर एकाएक मभित्र कवि छिरेको थियो । १० वर्षकै उमेरमा कभामा बसिरहेका बेला पहिलो कविता ‘सरस्वती बन्दना’ लेखेको सम्झन्छु । त्यहीताका ‘युवर एम इन लाइफ ?’ भनेर कसैले राखेको जिज्ञासामा म आफूलाई ‘आई बान्ट टु बी अ म्युजिसियन’ भन्थे । गायक बन्नु भन्न खोजेको थिएँ, भावार्थ नबुझेर धेरै समय ‘म्युजिसियन’ भनिरहेँ ।

एउटा घटना सम्झन्छु, १०-१२ सालतिरकै होला । दाजु ध्रुव गौतामले कविताको एउटा हस्तलिखित पाण्डुलिपि तयार पार्नुभएको थियो, ‘निहारिका’ नाममा । हिन्दीमा लेखिएका ती कविताले मलाई नजानेरै आकर्षित गरे । पछि दाजु बनारसमा गएर राजनीतिक आन्दोलनमा लाग्नुभयो । त्यो पाण्डुलिपि पनि कता हरायो, पत्ते भएन । अफ्र आमाको निधन भएपछि (२००७) मलाई बढी संवेदनशील बनायो, जसका कारण म कवि भएँ । भन्डै आशु-कवि बनेको थिएँ ।

वीरगन्जको धेरैलु माहोलाबाहेक काठमाडौं केन्द्रमा कवि बनेर कसरी प्रवेश पाउनुभएको थियो ?

खासमा यसको कारण छ, अलि पछि २०१९ सालमा कवि भूपी शेरचन वीरगन्ज आएका थिए । मैले व्यक्तिगत रूपमा चिनेको होइन, तर त्यसबेलाका ‘नयाँ समाज’ जस्ता पत्रपत्रिकामा भूपीका अन्तर्वार्ताहरू छापिएका हुन्थे, उनको ‘हामी’ भन्ने कविता पनि छापिएको थियो । त्यही आधारमा मेरो राजा-चिनाइ थियो भूपीसंग । भूपीको व्यक्तित्व, बोलीचाली र शैलीका कारण फ्यान-फलोवर (र, थुप्रै युवती फ्यानहरूसमेत) उनलाई भेट्न अपहते गर्नुमा हुन्थे । उसबेला वीरगन्जमा एउटै मात्र होटल थियो, अलिक सुविधायुक्त-हिमालय होटल । हो, म पनि त्यही होटलमा गएको थिएँ, भूपी भेट्न । र, आफ्नो कवि चेतना देखाउँदै केही कविता सुनाएको थिएँ । त्यहीबेला भूपीले ‘कविता राम्रा रहेछन्, छान्नुस न’ भनेपछि मौका पाएफै मैले नि भनेको थिएँ– खोइ, छापिदिँदैनन् । कविता छान्न पनि सोसँ चाहिन्छ भन्छन् ।

‘होइन, त्यसो होइन । रूपरेखा पत्रिकाले कविता विशेषांक निकाल्दै छ । म चिठी लेखिदिन्छु नि’, भूपीको आश्वासन थियो । नभन्दै ‘रूपरेखा’ का सम्पादक उत्तम कुँवरलाई सम्बोधन गरेर भूपीले चिठी पनि लेखिदिए । त्यो पत्र लिएर म काठमाडौं गएँ, अनि रूपरेखामा मेरो जीवनकै पहिलो कविता छापियो– ‘तटस्थता: असफलता’ शीर्षकमा । (संयोग के भने मैले रूपरेखामा पठाउन चाहेको कविताको शीर्षक ‘नयाँ वर्ष’ थियो । तर, भूपी आफैले मैले नि यही शीर्षकमा रूपरेखालाई कविता दिँदै छु, तपाईं अरु नै पठाउनुोस् है’ भनेपछि मैले अलग कविता पठाएको थिएँ । पछि रूपरेखामै ‘रानीपोखरीको किनारमा’ शीर्षक कविता पनि छापिएको थियो, जुन मेरो भर्खरै प्रकाशित संग्रहमा छ ।)

यस अर्थमा, उसबेला कवि बन्ने पनि सोसँफोसँ लाग्ने रहेछ ?

हो नै । त्यसअघि (२०१८ सालतिर) पनि म ‘रूपरेखा’ गएको थिएँ । त्यहाँ वादेपा (बालमुकुन्ददेव पाण्डे) भेटिनुभयो । उहाँले ‘ठीकै छ, कविता यहीँ छोडे हुन्छ । हामीकहाँ ‘फर्कौं कोपिला’ स्तम्भ छ, त्यसमा छापिनेछ’ भन्नुभएको थियो । मैले आफ्नो वीरगन्जमा कत्रो क्रेज रहेको, नाम-मान रहिसकेको र धेरैले गायक/कवि भनेर

चिन्ना थालिसकेकाले कोपिला वन्न नचाहेको दम्भ राखेर कविता नदिई फर्केको थिएँ । अफ्र २०१६ सालमा हेटौंढाडामा एउटा कविता प्रतियोगितामा प्रथम भएको थिएँ । त्यसपछि मैले लेखेको नाटक ‘पिकनिक’ (२०१८) को मञ्चनले वीरगन्जमा ठूलै हंगामा मच्चाएको थियो । अब यत्रो नाम-काम भएको कवि ‘फर्कौं कोपिला’ स्तम्भमा आउने ? भनले मानेन । त्यहीकारण पछि कवि भूपीले पत्र लेखिदिएको सोसँले काम गर्‍यो ।

(यसरी कोपिलाकै रूपमा त हामीले २०१३/१४ सालमा वीरगन्जको कुमालटोलमा खोलेको जुनेली पुस्तकालयमै हस्तलिखित ‘जुनेली’ पत्रिकामा कविताहरू छापिएको थिएँ, यसरी मेरो कोपिला-कविको इतिहास हुँदै नभएको पनि होइन । तीमध्ये एक कविताको अंश म सम्झन्छु– शुभ्र हिमालयको काखामा, बसेको हाम्रो देश नेपाल, यसको एकएक चप्पामा रिपुहरूको वस्छ, काल... ।)

वीरगन्जमा ‘रूपरेखा’ को नाम-काम कसरी थाहा हुन्थ्यो ? के त्यो पत्रिका काठमाडौंबाटै चल्दै जान्थ्यो ?

म काठमाडौं २०१९ सालदेखि नै आइजाइ गरेको हुँ । ध्रुव दाजुको संगत, साहित्यिक सर्कल र पत्रपत्रिकाको अन्दाज त थोरैबहुत थियो नै । नयाँ सडक, फासकेवको एउटा घरमा ‘रूपरेखा’ सुरुमा खुलेको हो, २०१७ सालतिर निजी तहमा खुलेको राष्ट्रिय पुस्तकालयले सुरुमा ‘रूपरेखा’ छापेको थियो । ‘रूपरेखा’ जस्ता पत्रिका त वीरगन्जमा पुग्दिनथे । तर, ‘नयाँ समाज’, ‘समाज’, ‘समीक्षा’ जस्ता पत्रपत्रिका जान्थे, जहाँ कवि, साहित्यकारबारे समाचार वा अन्तर्वार्ता छापिन्थे । भूपीको अन्तर्वार्ता पनि ‘नयाँ समाज’ मै पढेको थिएँ । त्यो अल्लोर उमेरमा यस्ता खुराक निकै आत्मसात् गरिहाल्थ्यौं । ‘ओहो, अन्तर्वार्ता दिने लायकको कवि’ भनेसि सकिहाल्थ्यौं । भूपी धेरै नपढे पनि उनको अन्तर्वार्ता त पढिएकै थियो । अन्तर्वार्तामा भूपीले ‘तपाईंलाई मन पर्ने कवि को हो ?’ भन्ने प्रश्नमा मोहन कोइराला, कृष्णभक्त श्रेष्ठहरूको नाम लिएका थिए । यदवी कोइराला, श्रेष्ठ पनि मन पर्न थाले, तिनको कविता नपढीकन । लाखौं– भूपी निकै ठूला कवि हुनु, अब उनले प्रश्नमा गरेका कवि भने ठूला भइहाले । वरु मोहन कोइरालाको भने २०१४ सालमा निस्केको ‘इन्द्रणी’ पत्रिकामा नाम पढेको थिएँ । देवकोटाको

‘पागल’, कोइरालाको ‘उपा: रक्सीको एक भोल’ जस्ता कविता त्यहाँ छापिएका थिए । हामीलाई जो छापिएको छ, त्यही ठूलो मान्छे भइहाल्यो– गुदी जेसुकै होस् ।

२०१६ देखि २०१९ सम्मका भन्डै ३ दर्जन कविताको संग्रह तयार पारेपछि (२०२० पछि) किन तपाईंको कवि-रूप कतै बिलीन भयो ?

हो, २०२१ सालमा किताब छापिएला कि भनेर कविताको पाण्डुलिपि मदन पुरस्कार पुस्तकालयमा बुझाइसकेको थिएँ, तर कुनै संकेत आएन । त्यहीबेला म उपन्यास लेखनतिर लागिसकेको थिएँ । ‘बालुवामार्थ’ उपन्यास लेखे क्रममै थिएँ । आज यो रहस्य भनिदिऊँ, मैले लगातार समय दिएर र एकलतमा काम सकेको भए यही ‘बालुवामार्थ’ पहिलो प्रकाशित उपन्यास हुने थियो तर, भइदियो पहिलो ‘अन्त्यपछि’ (२०२४) ।

तपाईं वीरगन्ज छँदै कुनै कार्यक्रम लिएर वा अतिथि बनेर को-कति कवि वीरगन्ज आएका थिए ? अथवा, आउने गर्थे ?

मैले कविशिरोमणि लेखनाथलाई वीरगन्जमै देखेको थिएँ, महाकवि देवकोटा पनि रुस भ्रमणपछि वीरगन्ज आएका थिएँ– २०१४ सालमा । देवकोटाको सम्मानमा कार्यक्रम राखिएको थियो, उनले धाराप्रवाह प्रवचन दिएका थिए । दौलतविक्रम विष्टलाई वीरगन्जमै देखेको थिएँ । महानन्द सापकोटाको पनि वीरगन्जमा सम्पर्क थियो । कतिपय लेखकको त वीरगन्जतिर, मधेशतिर जग्गाजमिन रहेको र त्यो रेखेदेखमा आइरहने कुरा सुनेको थिएँ ।

काठमाडौंमा छापिएका पुस्तक वा पत्रपत्रिकासमेत पुनर्मुस्किल पने वीरगन्जमा हिन्दी किताब पाउन कसरी सम्भव थियो ?

हो, वीरगन्ज छँदै कैलाश वाजपेयी, सर्वेश्वर दयाल सक्सेना (काठकी घण्टिया), धर्मवीर भारती (मानव मूल्य और साहित्य) का पुस्तकहरू मगाएर पढेको थिएँ । पारसलमा आउने पुस्तकका लागि ‘वीरगन्ज, नेपाल, जिल्ला चम्पहरण, विहार, भारत’ भन्ने ठेगाना लेखिन्थ्यो । त्यसरी मगाइएका पुस्तक रक्सीकोटा डाक विभागसम्म जान्थ्यो । अनि

२०२१ सालमा ‘ह्याङ्गरमा ठुन्डिएको आकाश’ मदन पुरस्कार पुस्तकालयमा बुझाएको थिएँ । त्यो पाण्डुलिपि कतै हराइरहेको थियो । अचानक ५६ वर्षपछि भेटिएको छ । यो कवितामा एउटा लामो आख्यान छ । सिंगो आकाशलाई नै नीलो कपडा ठानेर त्यही आकाशलाई ह्याङ्गरमा ठुन्ड्याएको विमर्श लेखेको हुँ ।

त्यहाँबाट लिएर आउनुपर्थ्यो । भनौं न, म धेरै अन्डा फोरेर निस्केको चल्ला हुँ, एउटै अन्डाबाट होइन । म लामै यात्राको हमसफर हुँ, धेरै आरोह-अवरोह मेरासामु आए-गाएका छन् ।

काठमाडौं आएपछि भने अलि बुझेर-देखेर रोजेका (रोज्जा) कवि को थिए ?

पक्कै पनि देवकोटा थिए । देवकोटाका विचारधारा, रोमान्टिकदेखि प्रगतीशील शिल्पीसमेतको प्रभावले पनि ती कविप्रति असाध्यै सम्मान थियो । पछि संगत भएपछि, र पढ्ने क्रम बढेपछि भूपी शेरचन, मोहन कोइराला, द्वारिका श्रेष्ठ, मदन रेग्मी, कृष्णभक्त श्रेष्ठ, पारिजातको प्रभाव व्याप्त थियो, यिनको सृजनाप्रति म पनि निकै लोभिएको थिएँ । कर्वायित्रीका रूपमा भने म पारिजात (लाहुरेलाई एक रोगी प्रेमिकाको पत्र) र प्रेमा शाह (आऊ मलाई सम्भोग गर) जस्ता कविता निकै रुचाउँथे, भाव र शिल्पीका आधारमा ।

त्यसबेलाका कतिपय जल्दाबल्दा कवि त पछि गएर सेलाए नि ?

हो, मदन रेग्मी, द्वारिका श्रेष्ठ, कृष्णभक्त श्रेष्ठ, प्रेमा शाह, बानीरा गिरिहरू निकै जल्दाबल्दा थिए । ती पछि कविता रूपमा अलिक सेलाए । पारिजातका हकमा ‘शिरिषको फूल’ उपन्यास आएपछि त कवि चिनारी र व्यक्तित्व त्यसैले ढाकियाल्यो, पूरापूर । पुतलीसडक बस्ने कवि पारिजातसँग भेट गराउन मलाई बानीरा गिरिले लैजानुभएको थियो–भारतबाट कवि सर्वेश्वर दयाल सक्सेना आएका बखत (२०२२ सालतिर) । मलाई पनि कवि ध्रुवचन्द्रकै रूपमा चिनाइएको थियो, पुस्तक प्रकाशन वा चिनारीमा म कवि बनिनसकेको भए पनि ।

त्यो सुरुवाती दिनमा के तपाईं मोहन कोइरालाको कविता बुझ्नुहुन्थ्यो ?

अहँ, बुझ्ने मुस्किल रह्यो । आ-आफैले अर्थ लगाउनुपर्ने हुन्थ्यो । मैले सुनेको हुँ– देवकोटा स्वयम्ले पनि मोहन कोइरालालाई ‘खोइ, तपाईंको कविता त्यति बुझिदैन’ भनेका थिए रे ! जबकि देवकोटाकै कविता बुझ्न सक्न सकिरहेको हुन्थ्यो । तर, कस्तो हो भने पश्चिमा कविहरू टोपेस झल्यो, एउटा पाउन्ड, डायल टमस, सिल्बिया प्याथहरू पनि भइँदै बुझिने कवि थिएनन् । सायदै त्यस्तै अमूर्तताको प्रभाव हाम्रा

कविता पनि परेको हो कि ? अमूर्तबाट पनि एउटा प्रभाव उत्पन्न हुन्छ भन्ने थियो, त्योबेला ।

कवि-कर्म र पहिचानबाट आफू तिरोहित भएपछि नेपाली कविता कति कति कतिको पढ्नुभयो ? हिन्दी वा अंग्रेजीको प्रभाव कतिको रह्यो ?

वीरगन्जकै जल्दाबल्दा कवि विमल निभा धेरै पढेको छु, त्योबेलाका श्यामल, विमल कोइराला, विजय बज्रिमय, दिनेश अधिकारी आदि पढेको छु । पछिल्लो पुस्ताका कुरा गर्दा श्रवण मुकारुड (विमै नगर्चीको बयान) देखि अफपछि नवराज पराजुली (सगरमाथाको गहिरो) सम्म पढेको छु । यति भनौं, मेरा लागि सृजनाको पहिलो प्रभाव र भइँदै छोइहाल्ने विधा भनेको कविता थियो, अझै छ । त्यसमा पनि मेरा हकमा सुरुको सृजना प्रभाव भनेको हिन्दी भाषाको थियो, हिन्दी कवि-कविता मान्ने ओइँदै-ओइँछ्याउँदै हिँडेको अनुभव मसँग छ । मैथिलीशरण गुप्तोदेखि जयशंकर प्रसाद, गोपालसिंह नेपाली, रवीन्द्रनाथ, ब्रजमचन्द्र, अमृता प्रियतम, उमर खैयाम, महादेवी वर्मा र प्रसाद-पत्त-निराला कण्ठै हुन्थ्यो ।

पुरानो कुरा सम्झौं– ७ कक्षा पढ्दै गर्दा कले किवर भन्ने कविको ‘क्यालेरेन्डर रिडर’ पुस्तकको ‘द ब्यान्डर बोर्ड’ भन्ने कविता थियो, निकै मीठो लागे । त्यो पढेर म रोएको छु । मेरो चेतनामा पहिलो धक्का लागेको कविता त्यही थियो ।

अब चिनारी वा पहिचानकै कुरामा ‘ओ कविजी’ भनिएमा त उपहास गरिएजस्तो स्थिति होला नि ! तपाईंलाई यस्तो लाग्दैन ?

होला, पहिलेको समयमा कविको यस्तै प्रकारको इमेज पनि थियो । कवि भन्नेवित्तिकै भुन्डैनाम्ने, गरिब-विपन्न यस्तैयस्तै । प्रायः कथा, उपन्यास, कवितामा कविको इमेज यसरी चित्रण गरिएको हुन्थ्यो– प्रतिभासम्पन्न, तर विपन्न ! कुनै उपन्यासमा धनाढ्य केटीले प्रेम गरेकी हुन्छे, तर केटी विपन्न र जहिल्यै शोकाकुल भावको कवि परिदिन्छ । यसले सब कुरा गडबड भइहाल्छ– सिनेमामा देखिनेजस्तै । तर, मेरा हकमा त कवि भूपी निकटस्थ थिए, जो काठमाडौंको पारस होटलमा महिनी बस्थे । कवि द्वारिका वा कृष्णभक्त वा मदन रेग्मीहरू सम्पन्न थिए र, छनू– कसले ‘हेय चिनारी’ दिने ? मोहन कोइराला, माधव घिमिरेहरू पनि राम्रै टाँटमा हिँड्थे । देवकोटा त काठमाडौंमा त्यो बेला ‘रेले ब्रान्ड’ को साइकलमा हिँड्थे रे, रोचक घिमिरेसँग पनि रेले साइकल थियो । त्यो एउटा कविको निम्नतमानो प्रतिष्ठाको कुरा थिएन । तर, अहिले आएर त यो पहिचान फेरिएको लाग्छ, ‘ओ कविजी’ भन्दाैमा सबै चिनारी सकिहालाजस्तो लाग्दैन ।

तपाईंले आफ्नै केही गीत पनि गाउनुभएको थियो ? रेकर्डमा रहे कि ?

मैले लेखेको, संगीत भरेको र आफैँ गाएको एउटा गीत थियो, जुन निकै पपुलर भयो वीरगन्जतिर । यो गीत लेखिनुमा एउटा प्रभाव थियो । सन् ६० को दशकमा आएको ‘वर्षातकी रात’ हिन्दी फिल्ममा एउटा गीत थियो– ‘जिन्दगीभर नहीँ भूलेगी ये वर्षातकी रात ।’ यसैबाट निकै छोइएर गीत लेखेको थिएँ । यो गीत धेरैले आफ्ना डायरीमा सारे, विशेषतः केटीहरूले । पोस्टकार्डमा पनि लेखेर पठाएका थिए कतिले । गीतको स्थायी थियो–
*विसन सक्छु यो संसार
म आफैँलाई
तिम्रो मीठो अनुहार विसन सकिदैन !*

‘ह्याङ्गरमा भुन्डिएको आकाश’ को इमेज र यसमा भरिएको कवि-कल्पना के थियो ?

सिंगो आकाशलाई एउटा नीलो कपडा भन्दा भनेर र त्यही आकाशलाई ह्याङ्गरमा राखेको विम्व कोरेको हुँ । यो संग्रहभित्र एक लामो आख्यान लुकेको छ । हो, म कविता केटाकेटी बेलादेखि नै लेख्थे । त्यसबखत मेरा कविता भावक आदर्श, रूमी वाब्यरसम्मिथित हुन्थे । ०१५ सालसम्म यस्तै चल्थो । त्यहीताका मैले रचेको ‘को ठूलो ?’ कविताले भुटनदेवी हाइस्कूल, हेटौंढाले आयोजना गरेको राष्ट्रिय कविता प्रतियोगितामा प्रथम पुरस्कार पाएको थियो । पुरस्कारमा पैसा थियो-थिएन, सम्भन्ना छैन । विशुद्ध चाँदीको मेडल थियो, त्यो म सम्झन्छु जुन अहिले मसँग छैन । यसरी हराउनु मेरा लागि सामान्य कुरा हो । मैले कति वस्तु, नगद र पुस्तक हराएको छु । त्यसको हिसाब छैन । पुस्तक कतै राखेर राखेको छौं उठ्ठौं विर्सिनु त मेरो यस्तो बानी भएको छ, मलाई लाग्छ– मेरो एक चौथाइ जीवन पुस्तक खोज्नै व्यतीत भएको छ ।

कृषि र पशुबाट १८ करोड

दूधले मूल्य पाएन

व्यापारीले एक लिटरमै ३०/३५ रुपैयाँ फाइदा खान्छन्, हाम्रो भने दुःख नै उदैन

विप्लव महर्जन (सल्यान)

कपुरकोट गाउँपालिका-३ का किसान केशव शर्माले १० वर्षदेखि व्यावसायिक रूपमा गाईपालन गरिरहेका छन्। अहिले फार्ममा १० वटा गाई पालिरहेका उनले दैनिक ८० देखि १ सय २० लिटर दूध बिक्री गर्दै आइरहेका छन्। बजारमा अहिले प्रति लिटर ८० रुपैयाँमा दूध बिक्री भइरहेको छ। उनले भने एक लिटर दूधको ५५ रुपैयाँ मात्र पाउँछन्।

सल्यानको ढाँकाडामकी महिला जलेबकरियत कसकलन केन्द्रमा दूध बिक्री गर्दै।

तस्वीर : विप्लव/कान्तिपुर

दामाँ गाउँपालिकारिखत ढाँकाडामका किसान भद्रबहादुर खड्काको गुनासो पनि उस्तै छ। दुई दशकदेखि व्यावसायिक भैसीपालन गर्दै उनको फार्मबाट दैनिक ४० लिटर दूध उत्पादन हुन्छ। उनले गाउँकै एक दुध संकलन केन्द्रमा ५० रुपैयाँमा दूध बिक्री गर्नुपर्ने बाध्यता छ। हामीले दिएको दूध उपभोक्तासम्म पुग्दा ३० रुपैयाँ महँगोमा पुग्छ, उनले भने, 'व्यापारीले प्रति लिटर १० रुपैयाँ नाफा खाए पनि हस्त्यो, हामी कम भाउ पाउन बाध्य छौं, उपभोक्तालाई बढी मूल्य तिर्नुपर्ने समस्या छ।'

वित्तौलियाका कारण सल्यानका किसानलाई लामो समयदेखि कम मूल्यमा दूध बिक्री गर्न बाध्य छन्। व्यापारीले एक लिटर दूधमै ६० देखि साढे ६२ प्रतिशत नाफा खाइरहेका छन्। किसानहरू आफैँ उपभोक्तासम्म पुग्न नसक्दा भाउ पाउन मुस्किल भएको हो। लिटरमा २/४ रुपैयाँ बढाउन खोज्दा पनि डेरी तथा संकलनकर्ताले लिन नमान्ने विवेगी गाउँपालिका-६ लुहामा किसान कृष्णकुमार रेउलेले बताए। 'व्यापारीले एक लिटरमै ३०/३५ रुपैयाँ फाइदा खान्छन्,' उनले भने, 'हाम्रो भने दुःख नै उदैन।'

दैनिक उपभोग सामग्री र खाद्यान्नमा महँगो बढ्दै गए पनि ४ वर्षयता दुधको मूल्य नबढेको सिद्धकुमाख गाउँपालिका-१ पटारका किसान राजेशकुमार बस्नेतले बताए। 'भैसीलाई खुवाउने दाना र घाँसको मूल्य बढिरहेको छ,' उनले भने, 'तर दूधको मूल्य कहिल्यै बढेन।' उनले डेरी व्यवसायीले तोकेकै मूल्यमा दूध बिक्री गर्दा व्यवसायबाट ठूलो नाफा लिन नसकिएको बताए। उनका अनुसार गत वर्ष दुधको मूल्य बढाउन खोज्दा भन्डै एक सातासम्म दूध नै बिक्री भएन। ५ वर्षदेखि व्यावसायिक भैसीपालन गर्दै आएका उनले दैनिक ५० लिटरसम्म दूध उत्पादन गरिरहेका छन्। स्थानीय तहले भाउ तोक्न र बजारीकरण गर्न वेवास्ता गरिरहेको

कपुरकोटका किसान केशव शर्माले बताए। 'दूध हामी उत्पादन गर्छौं, उनले भने, 'भाउ व्यापारीले तोक्छन्, मूल्य बढाउन खोजे भोलिदेखि नल्याउनुहोला भन्छन्।' भाउ नपाउँदा किसानको अवस्था जस्ताको तस्तै र विचौलियाहरू करोडपति बन्ने अवस्था आएको उनले गुनासो गरे। जिल्लाको सबैभन्दा बढी दामाँ गाउँपालिकामा दूध उत्पादन हुन्छ। विचौलियाकै चलखेलले किसानहरूले मिहिनेतको फल पाउन नसकेको गाउँपालिका अध्यक्ष नीमबहादुर केसीले बताए। किसानहरूलाई प्रत्यक्ष लाभ पुऱ्याउन पालिकाले पशु कार्यालयसँग सहकार्य गरी विभिन्न अनुदान र प्राविधिक सहयोग गरिरहेको उनले जानकारी दिए। भेटे नरी अस्पताल तथा

पशु सेवा कार्यालयका अनुसार सल्यानमा वार्षिक १९ हजार मेट्रिक टन दूध उत्पादन हुने गरेको छ। जसमध्ये १२ हजार लिटर बाहिर जाने गरेको छ, भने अन्य जिल्लाभित्रै खपत हुने गरेको छ। जिल्लामा भन्डै ३ हजार किसान दुध व्यवसायमा संलग्न रहेको कार्यालयको तथ्यांक छ। दूध बिक्री गरेर किसानले गत वर्ष करिब ६२ करोड रुपैयाँ आम्दानी गरेको कार्यालयका प्रमुख कपिलप्रसाद उपाध्यायले बताए। 'दूध बिक्रीका लागि सबै व्यापारिक केन्द्रहरूमा संकलन केन्द्र र डेरीहरू स्थापना गरिएको छ,' उनले भने, 'तर दूध व्यवसायमा विचौलियाको हालमूहाली बढी छ।' उनका अनुसार जिल्लाका अधिकांश किसानले ५० रुपैयाँ प्रति लिटर दूध बिक्री गरिरहेका छन्।

HELVETAS
NEPAL

ENSSURE
Enhance Skills for Sustainable and Rewarding Employment

VACANCY ANNOUNCEMENT

The second phase of the ENSSURE project, a bilateral initiative of Governments of Nepal and Switzerland, is built on the experience of ENSSURE project phase one. The project will scale up the industry based courses eg. Dual Vocational Education and Training (Dual-VET) Apprenticeship and short courses in various occupations and sectors in collaboration with business and industries. It also provides career guidance to youths and supports to maintain occupational health and safety of trainees and workers in the industries.

The project is implemented by the Council for Technical Education and Vocational Training (CTEVT) at federal level, the Ministry of Social Development at provincial level and the local governments. Helvetas provides technical assistance to the project on behalf of Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC). The project is implemented in Province 1, Bagmati Province and Lumbini Province. Helvetas Nepal invites applications from committed and experienced Nepali citizens for the following positions:

Position: Finance and Administration Officer (Women Only)
Job Purpose: Finance and Administration Officer is responsible to

- Implement the financial management system of ENSSURE project as per related policy manuals;
- Support in the procurement and responsible for logistics management of ENSSURE province office of PSU;
- Support province manager in human resource management of the province.

Required Education, Experience and Social Competence:
 Minimum of Bachelor degree in Business Administration/ Management, Commerce; Minimum 3 years' of work experience in a similar field. Commitment towards gender equality, social inclusion, and poverty reduction is a must.

Duty station: Province 1

Position: Admin Assistant (2 Nos Women Only)
Job Purpose: Admin Assistant is responsible to

- Providing support to Finance and Administrative Officer in overall administrative management of respective province office of PSU;
- Front desk management, systematic documentation and recording and administrative support.

Required Education, Experience and Social Competence:
 Intermediate level completion. At least two years of working experience in managing front desk and logistics. Commitment towards gender equality, social inclusion, and poverty reduction is a must.

Duty station: Province 1 and Lumbini Province

Position: Field Monitor (2 Nos)
Job Purpose: Field Monitor is responsible to

- Support in operational planning, field monitoring and evaluation system of training programme and support to maintain excellent coordination with field level stakeholders.

Required Education, Experience and Social Competence:
 Intermediate level completion. One year working experience in similar role. Driving skill (two wheelers) with valid driving license is compulsory. Commitment towards gender equality, social inclusion, and poverty reduction is a must.

Duty station: Province 1 and Bagmati Province

Duration: 3 years with possibility of extension

Salary and Benefits: As per rules and regulation of Helvetas Nepal. Priority will be given to the local candidates.

Application Procedures: Interested candidates who meet above requirements are requested to visit our website at <http://apply.helvetas.org.np> and submit application through online portal. Detail job description is available in the website.

Telephone enquiries will not be entertained. Only short-listed candidates will be contacted for the selection process. Helvetas Nepal reserves the right to reject any or all applications without assigning any reasons.

Helvetas Nepal promotes workforce diversity and applies positive discrimination to candidates from discriminated groups (Woman, Dalit, Janajati, Madhesi/Terai, and other minority communities).

Deadline for submission of application: 2 January 2022

शोरुमको लागि स्थान चाहियो

एक प्रतिष्ठित व्यापारिक प्रतिष्ठानको ब्रान्डेड कम्पनीलाई शोरुमको आवश्यकता परेकोले १५००-२२०० वर्गफिट कुमारीपाटी, कीर्तिपुर, सितापाइला, भैंसेपाटी, सातदोबाटो, कोटेश्वर, कलंकी तथा अपत्यका बाहिर विराटनगर, धनगढी, सुर्खेत, भैरहवा, बुटवल क्षेत्रमा चाहिइएको हुँदा इच्छुक घरधनीले निम्न फोन नम्बरमा यथाशीघ्र सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध गर्दछौं ।

सम्पर्क फोन :
९८४६६३३२८३, ९८०८७४२६६३

Madan Bhandari University of Science and Technology Development Board
 Setopati, Sainbu, Lalitpur Metropolitan City Ward No. 18, Nepal

Addendum Notice no. 1
 Date of publication: December 18, 2021, Saturday

The Board has amended the bid submission and bid opening date "December 20, 2021" by the date "January 7, 2022" to the bidding documents for the Supply, Delivery, Installation, Testing and Commissioning of Laboratory Equipment, IFB No.: MBUSTDB/G/NCB-01/2078/79 (all packages), published on November 19, 2021 in the "Kantipur" national daily Newspaper and www.bolpatra.gov.np/egp.

For detailed addendum notice, please visit www.bolpatra.gov.np/egp

वर्गीकृत विज्ञापन

घर जग्गा

साबु नपट्टे मेनहाइवेबाट नजिकै टुक्रा तथा एकपटक घडेरी बिक्रीमा ९८६३६६६६६६, ९८९५२५१८०

गढाउघरमा पाँच मटर सहित कनको घर, ९८०८३२१७०

धुम्बाराहीमा सातकरोडमा भूकम्पसिद्धको नयाँघर ९८४१४२०५८९

गुडेश्वरी नगरविकास प्लानिङमा नयाँघरबिक्रीमा ९८१५११२२६७

भरतपुर चितवन शुकनगरमा ४०-४०० जमिनबिक्रीमा ९८४४०४४१०८, ९८२११२०३२०

पोखराको पन्थिमा महादेवमूर्तिसँगै आकषक जग्गा ९८५१०९४३२३

नारकोटमा ५२रोपनी जग्गाबिक्रीमा ९८२१११२६०५, ९८२६७५१२८८

बौद्ध नयाँबस्तीमा १५५ रोपनी जग्गाबिक्रीमा ९८२१११२६०५, ९८२६७५१२८८

बसुन्धारा धारासाईहाईडाम २१आना जग्गाबिक्रीमा ९८२१११२६०५, ९८२६७५१२८८

कुच्छेपाटीमा २२रोपनी जग्गाबिक्रीमा ९८२१११२६०५, ९८२६७५१२८८

आरुबारीमा १६रोपनी जग्गाबिक्रीमा ९८२१११२६०५, ९८२६७५१२८८

नारानवान २६आना जग्गाबिक्रीमा ९८२१११२६०५, ९८२६७५१२८८

ललितपुरमा हिसाली दुध देखिने ८आना, १२रोपनी र २ रोपनीका प्लटहरू बिक्रीमा ९८१३६४२३११

धुम्बाराही मण्डौलीहाईडाम ०-४-३-०आना जग्गा ४३,००,०००/- ९८२१११२६०५

मण्डौलीबाट बडान - ८ स्थित ९ आना जग्गा तु बिक्रीमा, ९८५१०३०३५९

नयाँघरमा बुधबिज्या ०-४-१-० जग्गा-बिक्रीमा ९८५३३६७०७

बुधानिलकण्ठ स्टेचरचोकबाट ५००-मिटरभित्र पूर्वमहडाको ०-७-२-२ जग्गा सरल मूल्यमा ९८६९०५११७४

कपिलमिलनचोकमा प्लानिङमा आकषक टुक्राघडेरीहरू तु बिक्रीमा ९८४१६६३६६३

ललितपुर छाम्पा आठआनाजग्गा बिक्रीमा प्रतिआना-१५५०, ९८०८००२९४५

बदुनगरमा ०-१२-०-३ जग्गा बिक्रीमा ९८४१६१४२६

ललितपुर बुद्धमतिमा ०-४-०-० आनाको दशलाख ९८४५५६१६७४

गौरीघाटमा १२रोपनी कर्मशियल जग्गाबिक्रीमा ९८५१०८७२७३

गुडेश्वरीप्लानिङमा २५ तथा ३आना जग्गामा बनेको नयाँघर बिक्रीमा ९८५१०८७२७३, ९८५११६१८३८

भक्तपुर दशकोटमा उन्लाईसआना र सवुआना साथै कटुजमा दशआना बिक्रीमा ९८४१५५८४२३

थली हाईवेरोडमा रिसेटकोलागी सवुआना जग्गा भाडामा, ३आना बनेको घरबिक्रीमा ९८४१०८७२७३

बनेपा नजिकैको हाइवेको समथर ११५ आना मोटरबाटोमा मूल्य आपसी समझदारीमा ९८६४३३९७७५

बुधानिलकण्ठ नयाँचोक हाइवेबाट ११५-मिटर पुर्तगर चारिटर सुलभभाएको VIP परिचामा ९८५१०८७२७३

सल्यानघरी चोकमा चलि रहेको सेकुदा पसल बिक्रीमा ९८४१६३४२३४, ९८२६७५१२८८

चलि रहेको भाँडा पसल तु बिक्रीमा ९८५११२६०५, ९८२६७५१२८८

पुन्चोकमा चम्पा, मोवाइल, वुटिक कस्मेटिकलाई उपयुक्त पसल बिक्रीमा फर्तिनचौरमा पनि दिन सकिने ९८५११२६०५, ९८२६७५१२८८

नयाँबानेश्वरमा चलि रहेको डेरी बिक्रीमा ९८२०२२९१९९

चलि रहेको औषधिपसल बिक्रीमा ९८४१६३४२३४, ९८२६७५१२८८

४२०sqftको सालीसर बिक्रीमा शान्तिनगरबाट, ९८४१६३४२३४

रेस्टुरंट सेकुदा पाटनर बिक्रीमा ९८५११२६०५, ९८२६७५१२८८

१८' Flex Machine भएको प्रेस बिक्रीमा, चाबौल, ९८५११२६०५, ९८२६७५१२८८

नेशनल इन्टरनेशनल विज्ञानशास्त्रालयमा लगानीको, ९८६२७०८५११

सस्तोमा Cash Deposit धितोफुकमा ९८५११२६०५

वालकोटमा टहराहरू, सटरहरू, फ्ल्याटहरू, ५६३२५४४

बसुन्धारा रिस्टुरेन्सजिक सुविधायुक्त घर अफिसलाई ९८४६६६९०१९

बैक तथा वित्तिय संस्थाकोलागि उपयुक्त पाकिङ सहितको सातदोबाटोबाट भेटिनेसँगै होप कलेज बस्को घर भाडामा ९८५११०४५९७५, ९८५१०४५९७५

अफिसको लागि फ्ल्याट भाटभैरी नकसाल ९८४१३१२६५

फुटबलमा तारकेश्वर सातस्थित धरतरामाको सातरोपनीजग्गा स्थलकलेज, हस्पिटल, पाठिप्यालेस, कोरिडोरलाई प्राथमिकता सम्पर्क ९८५१०४५९७५

फर्निचर्ड rooms W/A Bathroom and Kitchen (shared) @Kuleshwar ९८४३७६७३४९

बानेश्वरमा आधुनिक पाकिङ फ्ल्याट भाडामा ९८४१६४२३४

सुकोटमा नजिकै पाकिङको फ्ल्याट ९८५११२६०५

मिथपाक चाबौलमा आकषक प्लैट ९८५११२६०५

वालाज हाइडाम सुविधायुक्त फ्ल्याट भाडामा ९८४१६४२३४

वाहियो

Sales-girl, Sales-boy कोटेश्वर १६,५००/- ९८५१०८७२७३

वहारीपुत्र कम्पनीलाई स्टाफ महाराजगंज १८,५००/- ९८४३७६७३४

सेक्युरिटी गार्डहरू चाहियो १८००० ९८४३७६७३४

इलवागवखती मालाबनानेमा २६,०००/- सामाखु र्सी चाँच ९८०३४६११८, ९८५१०८७२७३

चाबौल अफिसलाई कर्मचारी अर्जेंट २४५००/- पबेनबस्को जोकौलीले गर्नामिले ९८४१७४९६१२, ९८४३३८९३४६

फर्निचर्डको लागि केटा कामदार चाहियो ९८०३३१३२०

सुटिभर टेलिसिरीयलमा कलाकारहरू ईमजोन्स नजानलाईनी प्रायमिक्ता ९८३२४९११९

फुट मसाज गर्न Staff चाहियो सातपाचक, ९८४१६४२३४

नयाँअफिस वालाजलाई कर्मचारी १७,५००/- ९८४३४६११८, ९८५१०८७२७३

सेलमा वार्षिक तीनलाख तलब चाबौल ९८५११५३५५०

मासुपसलमा बाइकडेलिभरीगर्ने तुआवश्यकता ९८३३५३००८

भू प रिमिल गाईहरू चाहियो, ९८३३०९०९६१

बैकिङ अटोमेशनलाई स्टाफ चाहियो, तलब १०,०००/- बाइकको लाइसेन्सनेभनेई प्राथमिकता सम्पर्क ९८५११०५०५, ९८५११०५०५

Teacher's Wanted in Montessori School, Hattiban ९८४३५४२५७

सस्तो मूल्यमा चियापत्त चाहिएमा ९८५१०८७२७३

स्कसमा काम गर्न दिदि पाटनढोका, ९८४०००३४१७

कुक हेल्पर बेटर मसाली ९८०८१६६६५० ९८४१६४२३४

सेक्युरिटी गार्ड तुअर्जेंट १७०००-२२००० ९८३२४४८५०३

इन्डियाको विभिन्न शहरहरूमा सुरकारी कम्पनीभित्र, औद्योगिक क्षेत्रमा इन्डियाको सेक्युरिटीगार्डहरू अर्जेंट, भू ३-३३०००/- सम्पर्क: ०१४९१६६६९, ९७४१४२७४००

वोहोरीकाउन्टरमा स्मार्टलेडिङ, कक्केलन, लोडिङजेट, ९८५१०८७२७३

नयावजारीस्थित मासुपसलमा अनुभवी कामदारचाहियो ९८५१२२२४९०१

हेडकुक, थकालीकुक, तन्दुरीकुक, फिचिनेल्स, नयावोनेर ९८४१६४२३४

अनुभवी कुक, फ्ल्याट भाडामा ९८४३७६७३४

स्वयमस्थित स्कूलमा नेपाली नि.मा.बौ. शिक्षकचाहियो ९८५१२२२४९०१, ९८५१२२२४९०१

घरमाकामगर्ने महिलाहरूचाहियो ९८४९५५४७८४, १३१०१५०००/- ९८४९५५४७८४

स्कूललाई कुक, म.म. मिस्त्री ९८३२०६६८९४

फेम बनाउने दक्ष मिस्त्री थानकोट ९८३२०६६८९४

फास्टफुड फेमेली रेस्टुरेन्टकोलागि अनुभवी अलराउन्डर कुक, बेटर, वेटर, बारिस्ता तुआवश्यक ९८२१११२६०५, ९८०९०४८८९२

मदक भन्जाराङमा अर्जोन्क रेस्टुरेन्टकोलागि कुक, बेटर, मसाली, हेल्परचाहियो ९८५११०५०५

टौटन रिसेटमा लोडिङ जेन्स स्टाफ खानबस्नु सुविधा ९८५१०८७२७३

कर्मचारी आवश्यकता (Full/Part Time) खाजा, गाडीभाडाको व्यवस्था, तलब ३५०००/- ०१-५९००६७६, ९८६१६१९०४३

मम मिस्त्री १६,०००, हेल्पर ११,०००, बेटर ११,००० डिसेम्बर ११,००० ९८४१६४२३४

गतीभाले रेस्टुरेन्टकोलागि कुक आवश्यकता ९८५११५४४५

होन्टेलमा कुक हेल्पर खानबस्नुसुविधा ९८५११२५९८१

प्रेशकोलागि अपरेटर, फिडरम्यान्, हेल्पर चाहियो ९८५१२२२४९०१

नयाँअफिसलाई खानबस्नुसहित कर्मचारी १८,०००/- ९८२८५५६६९१, ९७४६५७७३०

मोन्टेस्वरी स्कलमा आयाहरू चाहियो सम्पर्क, ९८४१६१८०४२ रिविभन ९७४५२०५६३

डेलिभरी ब्याई चाहियो, न्यूरोड, ०१-४६२१९६२

साधारण सेक्युरिटी तुअर्जेंट १८०००११०१४७२

बचत तथा ऋणसहकारी संस्थाचाहियो ९८०८५५२०१६

हेल्पर बेटर मसाली खानबस् ९८३२४४८५०३

मार्केटको लागी महिला कर्मचारी १७५५२०५६३

चाबौल सेकुदाकर्नलाई सेकुदा कुक ९८४९६३३५५६

स्वाटनकोलागि खानबस्नुसहित सेवालकुक चाहियो ९८४०२२६६५३

होन्टेलको लागि लोडिङजेट, जेन्सबेटर चाहियो ९८४०४३७८८९

होन्टेलको लागि लोडिङजेट-कुक ९८५१०६६६५०

कुक, भाडामाफने, बेटर, बालकुमारी ९८०८३३०३९

कुक हेल्पर मसाली अर्जेंट ९८४२०४८२९९

मर्मत

दलमंगल, टवाइलेट जामखोले सस्तोमा ९८४१७३९४७

सस्तोमा दलवाइलेट मंगल जामखोले ९८४१६६३३४४

सस्तोमा दलवाइलेट मंगल जामखोले ९८४१६६१९०१

मोसनबाट सेफ्टीवाइली दलमंगल जामखोले ९८४१६६१९०१

दलमंगल टवाइलेट जामखोले सेफ्टीकीसफाई ९८४१६६७७९५

घरेमा LED.TV, फ्रिज, ०१-४५६४२५४, ९८४१२९६१२

दलवाइलेट मंगलजामखोले, मर्मतनिर्माणपनि, ९८४३०५२०४२

LEDTV फ्रिज घरेमा मर्मत ९८१०३६४११

तालिम

निशुक्लमा मोवाइल टेलिभिजन, हाइड्रोजनवाइर ९८५१२२२४९०१

उपचार

वौनशांख Extratime साइडबस्कोले HerbaSuppliment ९८५११५५६९०

बिहारी

विवाह अनिवार्य दर्ता गर्नु पर्दछ। विवाह दर्ता सम्बन्धी निशुक्ल परामर्शको लागि ९८२२०३२६३

इन्जिनियर क्षेत्री बरकोलागि वधु चाहियो सम्पर्क ९८०८७५८९१५

विधेको लागि महिला (बधु) चाहियो ९८०९०५३२९

USA Citizen इन्जिनियरलाई BSc Nursing अथवा Computer IT मा Bachelor गरेको, सबै राशी भएमा अरु पढाइ पनिहुने काठमाडौंमा घर भएको वर्ष २७ सम्मको कुलघरानाको श्रेणी ब्याचन शुभिल कला चाहियो ९८६१३९८३७

अमेरीका, अस्ट्रेलिया, यूकेसितजन, डाक्टर, इन्जिनियर, विज्ञानभ्यान् काठमाडौंनिवासी बरवधु चाहिएमा ९८६१३९८३७

